

plera: sectus autem in contractibus. Vnde lequeretur, quod, si maioratus institutus esset, contractus irreuocabili, sub conditione, si vocatus ad eum contraheret cum aliqua, & conditio ex eo non impleteretur, quod illa nubere ei non vellet, aut moreretur ante tempus conditionis implendæ, transiret maioratus ad vltimus vocatum: imò verò, si qui sub illa conditione esset vocatus, fructus aliquos perceperisset ex eo maioratu ad se iam sub ea conditione delato, teneretur eos etiam restituere, vñ cum maioratu ipso, vocato vltimus ad illum.

8. Mihi verò dicendum occurrit, magna ex parte contentantur ad Molinam vbi supra n. 9. & ad alios, quos Acolia. n. 18. citato refert. In primis eiusmodi grauamina potius tanquam modos, quam tanquam conditiones, solere imponi vocatis ad maioratus in quo euentu, si per mulierem steret, quominus talis modus impleatur, siue quia nubere non vult cum ita vocato, siue quia mortua est ante tempus, in quo modus implei debet, haberi pro impleto, iuxta ea que supra dicta sunt. Deinde dicendum occurrit, quanuis concedendum sit id discrimen inter vltimas voluntates, & contractus ad effectum, vt, quando aliud non constat de mente disponentium ex verisimilibus coniecturis, attentis circumstantijs concurrentibus, ita iudicetur, at tamen, quando ex re ipsa, que agitur, & ex circumstantijs concurrentibus, contrarium sufficienter præsumitur, standum esse contrariæ menti disponentium, non solum in contractibus, sed etiam in vltimis voluntatibus. Sic l. legatum. C. de condit. insert. definitur, cum patruus consobrini legatum reliquerit sub conditione, si cum filio patruus illius contraheret matrimonium, mortuo eo filio, expirasse legatum propter defectum impletæ conditionis: quoniam præsumitur, non aliter intendisse eum testatorem relinquere illi consobrini legatum illud, nisi nuptiæ omnino fortirentur effectum, Eodemque modo intelligenda est. l. 1. tit. 4. part. 6. que, cum iuxta regulam generalem de vltimis voluntatibus, in quibus apponuntur conditiones mixtæ ex potestatiuis & casualibus, multos casus definit, definit tamen, si alicui relicti sit legati sub conditione, si aliquam ducat vxorem, & illa moriatur ante tempus contrahendi cum illa, expirare legatum ob non impletam conditionem fortuito illo euentu mortis illius: quod intelligendum est iuxta dispositio-

A nem. l. legatum citatæ, atque in casu illius legis, aut in alio simili, in quo similiter omnino præsumatur, eam fuisse voluntatem testatoris, iuxta quam legem ea lex. 14. sancta est. Eodem modo est de contrario dicendum in contractibus, si aliquando appetitis coniecturis constet, mentem disponentis fuisse, esto conditio mixta ex potestatiua & casuali deficiat casu fortuito, vt alia ratione, sine culpa eius, cui id onus est iniunctum, esse nihilominus dispositionem validam, sanè standum erit eius voluntati, valida que erit tunc reputanda ea dispositio, esto conditio illis de causis deficiat: quoniam is, qui eam conditionem apposuit, solum intendit, quando culpa grauata ea conditione, talis conditio deficeret, eam dispositionem reddi nullam, non secus ac si ea conditio esset modus, & non conditio. Sic, in vocationibus ad maioratus, etiam contractus irreuocabili, sub similibus conditionibus mixtis ex potestatiuis & casualibus, appositis in fauorẽ cuiusdam tertij, vt femine, cui qua intendit maioratus institutor, vt contrahat, qui ad eum vocatur, rectè ait Molina vbi supra. nu. 26. si tales conditiones non deficiant culpa vocati, sed casu fortuito, aut culpa alicuius tertij, vel quodvis, in cuius bonum sunt appositæ, non velit præstare, quod ad id ex parte ipsius esse requisitum, non reddi inuálidam. vocationẽ sub ea conditione factam: quia absque dubio ea est voluntas sub tali conditione vocantis ad maioratum. Cum enim primo loco sub conditione illa eum vocet, quem præ cæteris omnibus optat obtinere eum maioratum, in eoque conservari nomen & familiam, & qui coniunctior esse solet, vti que censendum non est, ob defectum eius conditionis absque vlla illius culpa, velle, vt alius, quem vltimus vocat, & illi priori postponit, succedat sine eadem conditione in eodẽ maioratu, illeque prior eo iam adeptus, priuaretur, atque emolumentis ex illo perceptis. Hoc idem confirmat Molina vbi supra n. 26. argumento. l. cum tale. 4. falsam causam. ff. de conditionib. & demonstrat. atque ex gloss. l. que sub conditione. 4. quoties verb. defectus. ff. de condit. inst. & ex gloss. l. 1. verb. manifestum. C. de insti. & sublt. quorundamque doctorum autoritate. Item que, quoniam voluntas præsumpta institutoris primum locum obtinere debet in interpretanda eius dispositione, iuxta l. in conditionibus in prin. ff. de condit. & demonstrat. cuius verba sunt, in conditionibus

bus primum locum voluntas defuncti obtinet. A
(vbi glossa ait, vt prolata conditio non habeatur pro conditione, si illud voluit testator) *eqq. regis conditiones*. Quae verba, & glossa aperte confirmant hanc nostram, & Molinae sententiam.

Ex his facile constat, esto ab aliquo tertio impedimentum esset matrimonium vocati ad maioratum per vltimam voluntatem sub conditione, si aliquam duceret uxorem, si tamen nulla fuit culpa ita vocati, quominus matrimonium celebraretur, non amittere maioratum ex praesumpta voluntate testatoris, vt recte Molina vbi supra. n. 27. obseruat. Nihil impediens quod, si culpa tertij, absque vlla culpa eius, cui hereditas, aut legatum, sunt relicta sub conditione mixta ex potestativa & casuali, impediatur impletio conditionis, non habeatur pro impleta, sed pro deficiente, in vltimis voluntatibus, deturque actio ita instituto aduersus impediens ad interesse, vt habetur. Linde Neratius. §. idem Iulianus. ff. ad laquil. Modò tamen ille fit soluendo, alioquin conditio habetur pro impleta in vltimis voluntatibus, vt ibi affirmat glossa, nò secus ac si impedimentum obuenerit à natura, & nò culpa alterius, haberetur conditio pro impleta in vltimis voluntatibus, vt ibidem affirmat textus, & latè prosequitur hęc Molina vbi supra. n. 20. Interim enim dum interesse obtineri potest ab eo, cuius culpa conditio illa nò fuit impleta, voluit illud ius, vt, etiam in vltimis voluntatibus, haberetur pro non impleta, còtra reguli alioquin generalem in eisdem vltimis voluntatibus. In re autè proposita, contrarium erit dicendum ex praesumpta institutoris maioratus voluntate, nempe, etiam si malitia alterius impeditum sit matrimonium, dari quidem mulieri, aut heredibus illius, actionem ad interesse aduersus impediens; vocatum verò ad maioratum sub ea conditione, neque maioratu, neque emolumentis inde perceptis, esse priuandum: eò quòd absque vlla ipsius culpa conditio nò sit impleta: in quo euentu ea praesumenda est esse voluntas institutoris, esto maioratus contractui irrevocabili sit ab eo institutus. Lege apud Molinam in additione ad. n. 26. & 27. citatos, duas exceptiones in vtrahere proposita.

SVM MARI VM.

CONDITIO, aut modus, appositus vocato ad maioratum, quòd maioratus irascatur

ad alterius vocatum, si ducat mulierem talis conditionis, vt ex iudeis, aut Saracenis, nisi seruentur, transisse maioratus ad alterius vocatum.

2. Maioratum nym amittit, qui ignorantia inuincibilis non seruat eam conditionem, aut modum, illum ducendo, quae conditionis prohibitio non reputatur, ex mente praesumpta institutoris pendet. Et in dubio, qualis eius mens fuerit, censendum est, eum non amittere.

3. Quando res esset occulta, non teneretur possessor maioratus illum desistere in foro conscientiae, antequàm id detegeretur.

4. Ad maioratum vocatio fit sub conditione, aut modo, vt vxorè ducat ex arbitratu, aut voluntate alterius, vel iuxta consilium illius, in valida est talis conditio, aut modus, censenturque non oppositi. Si autem fiat sub conditione, aut modo, vt consulat aliquem circa uxorem ducendam, valida sunt. Si tamen aliquid difficile peti ab illo id consilium posset, obligatio non est seruandi eam conditionem, aut modum.

5. Vocatio ad maioratum, aut relicta, sub conditione, si consulat aliquem ad matrimonium contrahendum, non exprimit regulariter, si ille non consulatur, quia morinus erat tempore nuptiarum. Quòd si esset modus, nulla eade re esset dubitatio.

C De conditionibus, aut modis, vt vocatus ad maioratum ducere nò possit uxores certa qualitatibus: aut vt ducere teneatur uxorem arbitrio, vel consilio alterius. Disp. 614.

VOD ad primum attinet, ex dictis disp. 207. satis constat, eiusmodi conditionem, aut modum, valde imponi, nisi apponatur in penam. Talis enim conditio nò impedit simpliciter matrimonium, liberorumque procreationem in commune reipublice bonum. Quare, si ea conditio non impleatur, aut fiat transgressio modi inducentis priuationem maioratus, deuolutionemque illius ad vltimus vocatum, amittitur maioratus. I. cum ita legatum. l. hoc modo, & l. hoc genus. ff. de condit. & demonst. & affirmat communis doctorum sententia, quam Molina lib. 2. de primog. c. 13. n. 28. refert ac sequitur. Quare, si maioratus institutor onus voca-

tis

ris iniungat, vt contrahere non possint cū descendentibus ex Iudæis, aut ex Saracenis, vel cum ignobilibus, vel cum habente aliquam aliam similem qualitatem, neque ea conditio, aut modus, cū ea p̄cisione obligans, seruatur, transit maioratus ad sequentem ad illum vocatum.

Questio.

Dubium autem est, vtrum, si ita vocatus contraxit cum ea, quæ communiter reputabatur carere eis omnibus qualitatibus, & in super, facta competenti diligentia ad id sciendum, non comperit illas habere, ac proinde ignorans inuincibiliter eas habere cum illa contraxit, posteaque comperitur eas habere, vtrum, inquam, tunc amittat maioratum. Molina vbi supra a. n. 28. tametsi trepidus & anceps, tanquam in æquiore & benigniore sententiam, propendit, præsertim quando id onus iniungitur tanquam modus, & non tanquam conditio, vt regulariter iniungi solet in eiusmodi vocationibus ad maioratum, non amittere maioratum.

Tandem
tam.

Ducitur. I. si quis patrem. ff. ad Maced. vbi, qui pecuniam mutuo dedit ei filio familiaris, qui communi æstimatione talis non habebatur, concedit aduersus eum actio, nihil impediens. senatus consulto Macedoniano, non secus ac si filius familias non esset. Quamvis enim, qui cum alio contrahit, inuestigare diligenter qualitates illius debeat, an habeat aliquam, quæ vitiet contractum, aut impediatur, ne ex illo actio competat, alioquin id sibi imputare debet, vt habetur. l. qui cum alio. ff. de reg. iur. id tamen fallit quando ignoratia esset multum probabilis, ac iusta, seu inuincibilis; ex eo, quia ille publicè reputabatur nihil tale habere, argumento. l. miles. §. mulier. ff. ad l. Iuliam de adul. & l. Barbarius. ff. de offic. prætor. per quæ iura id affirmant Alexander. Decius, & alij, quos Molina. n. 30. refert.

- 3 Potius tamen dicendum arbitror, id expendendum, iudicandumque esse ex verbis & effectu institutoris maioratus, & ex alijs circumstantijs concurrentibus; quare, si intelligatur, mentem institutoris fuisse, etiam quando vt modum id disposuit, vellet, esto ex ignorantia inuincibili contraheret cum muliere eius qualitatibus, amitteret maioratum, & transiret ad vltèrius vocatum, ne ea macula reperiretur in successore, qui tanquam caput familie ipsius obtinere deberet eum maioratum, vtique illum amitteret successor: quoniam validè

A ac licite apponere potuit eum modum illa de causa. In dubio tamen censendum esset, illum non amittere, etiam si tanquam conditio id fuisset appositum: quoniam in dubio melior est conditio possidentis: & quoniam in dubio propendendum est in eam sententiam æquiore, ac benigniore, vt ille absque vlla sua culpa non amittat maioratum.

Dubium est. Quid, si absque dubio sit præsumptio, mentem institutoris fuisse, vt, esto cum ignorantia inuincibili contraheret cum muliere eius qualitatibus, amitteret nihilominus maioratum, & transiret in vltèrius vocatum: tenebitur in foro conscientie illum relinquere, & tradere successori, eo ipso, quod sibi consistit, mulierem

B cum qua contraxit, affectam esse ea qualitate: Dicendum arbitror, si res sit occulta, cum in rebus honoris, & fame, interim dum res est occulta & nulla oritur infamia, perinde res habeat, ac si non esset, præsumendum esse, institutoris voluntatem non esse, vt in eo euentu possessor maioratus, qui ad ipsum plus, quam cæteri vocati, pertinet, cum tanto suo dedecore & detrimento, relinquit maioratum, & alteri eum tradat: præsertim quia id efficere non posset, nisi rem manifestando, eod quod non possit pro suo libito priuare successione illius liberis suis ex illa vxore, illique statim se opponent, nisi res detegatur ac sciatur, qua de causa in ipso detrimentum eum alteri tradat. Neque vniuersimile est, institutorem velle in eo euentu exponere illum tanto periculo conscientie, vt cum suo tanto detrimento bonorum temporalium, honoris, ac fame, exerceat rem adeo difficilem, qualis est id detegere, & spoliare se eo maioratu. Atque in dubio, an illa adeo irrationalis esset mens illius, melior esset conditio possidentis. Præsumendumque esset, principem non velle admittere: adeo durum, & irrationabilem conditionem, ac modum, ita instituentis maioratum.

C Ad l. verò, si quis patrem, dicendum est, longè diuersam esse rationem de privilegio Macedoniani concessio filijs familias circa mutuum ipsis factum, & de dispositione alius de suis bonis instituyendo maioratum pro suo beneplacito, & cum grauaminibus & modis, nõ iniustis, quæ vellet. Hoc enim secundum vim habet, etiam circa ignorantes inuincibiliter, si ea sit mens institutoris: primum verò, & alia, quæ similiter iure positio sunt instituta, æquitas non patiebatur,

Ad funda
mentum.

tur, ut se extenderent, etiam ad ignorantes inuincibiliter cum iactura suorum proprio rum honorum.

Molina vbi supra. n. 34. ait, se aliquando vidisse, vocatos ad maiorum cum eiusmo di clausulis, antequam cum aliqua matrimo nium celebrarent, coram iudice loci, à quo eius mulieris origo pendet, inquirere de gente illius, longasque probationes ea de re ad perpetuam rei memoriam facere. Non tamen probat eiusmodi nimiam, & ex traordinariam diligentiam in iudicio, ne ex ea dolus præsumatur, & ne occasio sit litii ea ipsa de re præsertim cum, ut vilius essent momenti aduersus vltèrius vocatum, fieri deberent. ipso ad eas faciendas citato. Laudat verò diligentem earum qualitatum extra iudicium inquisitionem factam, ne ipse circumueniatur, & vt, si circumuentum se inueniat, possit eas præsentare in iudicio ad probandum suam sufficientem diligenti am, & ignorantiam inuincibilem, quatenus id prodesse ei, iuxta hæcenus dicta, poterit. Hæc de primo eorum, quæ propo sita sunt.

4. Quod ad secundum attinet, si conditio, aut modus, sit, ut ducere teneatur vxorem arbitrio alterius, puta patris, matris, cura toris, aut alterius, inualida est talis conditio aut modus, tanquam impeditiua matrimo nij, eiusque libertati contraria. Ita habetur. l. cum tale. §. si arbitratu (alijs incipit, rescriptum est) & l. si filius suus. ff. de condit. & demonst. l. turpia. §. 1. ff. de leg. 1. & affir mat communis sententia, quam referunt ac sequuntur Molina vbi supra. n. 35. & A costa. §. si arbitratu ampl. vlt. atque disp. 207. ex Gama vetulimus, iuxta eam fuisse iudicatum in Lusitano senatu circa legatum femine cum eo onere relic tum. Eamque sententiam ait Molina intelligere doc tores communiter, siue in arbitrium, siue in liberam voluntatem alterius, tales nup tiaz relinquuntur. Cum autem disputatio ne præcedente dictum sit, validam esse dis positionem, qua aliquid alicui relinquitur, si talem determinatam duxerit, neque id minus cum libertate nuptiarum pugnet, quam si idem relinquatur eidem sub con ditione, ut arbitrio talis ducat vxorem, imò minus, cum arbitrio multas sub dis iunctio ne possit ei proponere, ex quibus vxorem eligat, profecto non facile redditur ratio, cur vna conditio validè sit appo sita, & non alia. Neque video quid aliud de hac re com modius dici possit, quam hæc pendere ex

A dispositione iuris humani, illique esse stan dum interim, dum non abrogatur, & aliud sancitur. Vtinam autem puriora ciuilia iura ab Ethnicis fuissent sancita, & à principi bus Christianis in suis regnis recepta.

- Si autem conditio, aut modus, sit, ut pe tere teneatur ab aliquo consilium, quam ducat vxorem, sanè quia, illo petito, non astringitur illud sequi, sed ducere poterit, quam voluerit, tunc ea conditio, aut mo dus, validè apponitur, ut communis docto rum sententia affirmat, quam Molina vbi supra. n. 36. refert ac sequitur. Neque est audiendus A costa ampliatio citata, qui contrariò affirmat, ductus ea ratione, quòd ea conditio retardare possit matrimonium, dum acceditur ad petendum consilium, & deliberatur. Dum enim id excogitare vo leat tanquam rationem, cur conditio, ut du cat vxorem alterius arbitrio, nulla sit, hæc aliam sibi persuasit opinionem, contra com muniem doctorum sententiam, quam com muni sententiam confirmat. l. cum tale. §. Maui. ff. de condit. & demonst. dum ea lex docet, validam esse conditionem, quæ non impedit, sed retardat matrimonium. Quod præsertim habet locum ex tamen iusta causa, atque est, ut consilium petatur ad vtilius & melius celebrandum matrimo nium. Quando autem conditio esset, ut nõ solum consilium peteretur, sed etiam vt iuxta illud celebraretur matrimonium, inua lida esset conditio: quia iam esset conditio alterius arbitrio illud celebrandi. Quando item tam difficile peti posset, ut id impedi mento esset, ut celebrarentur matrimonia, cessaret obligatio seruandi talem conditio nem, aut modum, ut cum Panor. & alijs, af firmat Molina vbi supra. n. 39.

- D. Dubium est, quando aliquid est relic tum alicui sub conditione, ut ad matrimonium celebrandum consulari aliquem designa tum, si is designatus à vita discedat ante tempus contrahendi, utrum expiret lega tum, aut relic tum, quasi, deficiente condi tione, sub qua est relic tum. Alex. Felin. & Roder. Xarez. quos Molina vbi supra. n. 4. refert, affirmanter responderunt, ducti l. cum tale. §. si arbitratu. ff. de condit. & de monst. vbi habetur, si discedat persona, cuius arbitratu nuptie commissæ sunt, lega tum non cessare: quia conditio pro nihilo est: ex quo textu inferri videtur, quòd si conditio fuisset valida, mortuo eo, cuius ar bitrio res est commissæ, deficiente conditio censetur. Quamvis autem Molina. n. 41. subiungat,

Tubiungat, sententiam hanc simpliciter sumptam veram esse, admittendam tamen non esse in Hispanis maioratibus propter rationem disputatione precedente redditam, quia videlicet non est præsumentum, mentem institutoris esse, ut primò vocatus, ob non impletam eam conditionem absque vlla sua culpa, privetur maioratu, & transeat ad vltierius vocatum. Quamvis, inquam, ita sentiat Molina; ego tamen, neque eam sententiam admittendam regulariter cenleo in legatis, non solum si tanquam modus legati id apponatur (in quo omnes conveniunt) sed etiam simpliciter: quoniam rariò ex circumstantiis concurrentibus præsumentum erit, eam fuisse voluntatem testatoris, qui & legatum, & conditionem illam, in bonum solum legatarij solet statuere: in similibus autem conditionibus positus voluntati testatoris, quam generalibus regulis conditionum est standum, ut disputatione precedente dictum, comprobaturque est.

S Y M M A R I U M.

SUCCESSORES in maioratu unde ortum habuit, ut agnomen & arma institutoris accipiat, & ut ad id astringi consueverint. Successores vero in varijs regni, arma, seu insignia singulorum solent accipere, non vero agnomine Regum, quibus succedunt.

Si ad maiorem aliquem spectat sub vera conditione, ut assumat agnomen & insignia institutoris, neque dominium, neque civilissimam possessionem comparat, nisi prius conditionem impleat. Atque eo ipso, quod illum transgreditur, inter cum fratribus ex eius perceptis, restituere tenetur successor. Quando vero id apponitur tanquam modus (ut regulariter fit) comparat dominium ac possessionem ante modum impletum, nisi institutor aliud statuat. Atque tunc modus & equipollet conditioni. Ut quando ex transgressione eius modi res cum fratribus suis restituende.

Conditionem assumendi agnomen & arma institutoris, quando vocatus censendus sit transgressus, ut maioratus ad aliam transeat.

Modum, ut assumat agnomen & arma institutoris, quando vocatus ad maioratum censendus sit transgressus, ut maioratus transeat ad vltierius vocatum.

Vocatus ad maiorem sub conditione, aut modo, ut assumat agnomen & arma institutoris.

Aria, assumere illa tenetur est minus decentia sit.

6 Maioratus unus si institutus sit sub conditione, aut modo, ut successor assumat agnomen & arma institutoris sine admixtione alterius agnomini & armorum, non potest simul habere alium maioratum, qui conditionem, aut modum, assumendi agnomen ac arma habeat. Secus si institutores utriusque solum obliget assumere agnomen & arma.

7 Quando multi maioratus in eodem successore concurrunt, si cetera paria sint, cognomen & arma antiquioris, itemque paterni, proponi debent agnomini & armis minis antiquis, maius & vltioris. Et quando hec non omnino deserviantur. Et multa de armis regnorum Hispaniarum.

8 Cogi an possit successor in maioretu sumere agnomen & arma institutoris, quando id institutor non precepit.

9 Capellæ, aut sepulchri, institutor si precepit ut ibi arma, & nomen apponerentur, implendum id est. Non vero si preceperit fieri aliud quid, quod gentiliticam sapienter, minimeque debeat.

De conditionibus, aut modis, circa nominis, ac armorum delationem.

Disp. 615.

VM maioratus Hispani, inter alios fines, institui soleant, in memoriam eius, qui illorum est autor, atque in splendorem, memoriamque fami-

lie, quæ ab eo propagatur, cuiusque illo præcipuum est caput, a quo ceteri nobilitatem, agnomenque accipiunt; inde effectum est, ut consuetudine in Hispanijs sit introductum, ut successores in maioretu agnomen primi institutoris accipiant, eiusque arma, seu insignia, deferant, & ut ad utrumque maioratus institutores non immerito astringere soleant futuros successores in eo maioretu. Ex eo autem præcepto in Hispanijs, non colligitur, mentem institutoris maioratus esse, ut filijs præferantur masculi vltioris gradus ac lineæ, ut bene Molina affirmat.

lib.

lib. 2. de primog. c. 14. n. 9. quicquid sit de alijs nationibus ob varios earum mores ac statuta. Successores autem in regno, arma quidem, seu insignia, regni accipiunt: quod si plura regna illis accrescant, vel ex matrimonio, quod contrahant, vel iure successionis, aut belli, variorum etiam regnorum arma, seu insignia accipiunt, ut vsu in Hispanijs, & extra Hispanias est receptum; agnomina verò antecessorum non accipiunt: propterea quod, ob regie dignitatis præstatiā, satis unicuique Regum sit suum nomen proprium. In Gallia licet non sint maioratus more Hispaniarum, ut tamen Molina lib. 2. de primog. c. 14. nu. 2. ex Tiraquello refert, solus primogenitus arma, seu insignia, familie plana atque simplicia deferat; ceteri verò filij posterius nataliquid eis admiscant; ut sit aliquod discrimen, quo primogeniti à non primogenitis fecernantur ac dignoscantur. In Hispanijs verò, cum successores in maioratu, qui primogeniti esse solent, teneantur arma & cognomen accipere, ceteri ad neutrum alstringuntur: tamen si vtrunq; honoris causa accipere soleant.

Cum autem præceptum, quo maioratus institutor onus successoribus in eo maioratu iniungit, ut cognomen ipsius assumant, armaque, seu insignia ipsius deferant, iustum sit, nihil iniquitatis, aut indecentie continens, utique seruandū est à successoribus in maioratu; alioquin eo sunt priuandi, transitque in vltimū vocatum, ut affirmat communis doctorum sententia, quam referunt ac sequuntur Greg. Lopez. l. 3. tit. 4. p. 6. gloss. vlt. & Molina ubi supra. n. 10. cōcinitque. l. hoc iure. §. vlt. ff. de donat. & l. si sciēdū. & l. facta. §. si sub conditione. vers. si verò nominis. ff. ad Trebel. Hæc verò duo posteriora iura manifestè supponūt, hæredē sub cōditione institutū, ut accipiat nomen testatoris, etiā si grauatus sit restituere hereditatem alteri, teneri eam conditionem, aut modum implere, & idem supponunt de simili legatario; ceterum quando non vult esse hæres, quia iudicat id sibi non expedire, & cogitur hereditatem adire, ut eam cōtinuò restituat fideicommissario, iuxta ea quæ disp. 186. dicta sunt, meritō in eis iuribus subdugitur, posse iudicem eam conditionem remittere, ut hereditatem non in suum, sed in fideicommissarij tantummodo commodum adeat.

Quando quis ad maioratum esset vocatus sub vera conditione, si agnomen, arma, seu insignia, institutoris assumeret, tunc sanè

neque dominiū, neque possessio illius, etiam ciuillissima, transiret in illum, nisi impleta conditione, ac dependenter ab implementatione conditionis: eaque de causa assumere illa teneretur, antequam apprehenderet realem eorum honorum possessionem: quando quidem nihil esset, quod impedire posset, se statim eo nomine appellari, & profiteri arma assumere; eaque depingi, aut sculpi statim facere, nisi iam essent depicta, aut insculpta, in rebus maioratus, ut esse solent in domo, & in rebus alijs, quæ ad ipsum deueniunt. Quin, si occuparet bona maioratus, neque conditionem illam tempore congruo impleat, teneretur restituere vltimū vocatō res cum fructibus ex illis perceptis, iuxta ea quæ disp. 611. dicta sunt. Ut tamē Molina ubi supra. n. 12. bene obseruat, rarò hoc onus vocatū ad Hispanos maioratus imponi solet tanquam conditio, sed eis tanquā modus solet id onus imponi. Quare necesse non est, eum, qui ad maioratum sub eo modo vocatur, illum implere ante dominium & possessionem, etiam realem, maioratus comparatā, sed satis est implere eum postea tempore congruo. Quod intellige, nisi institutor præcipiat, ut id fiat ante comparatam possessionem, etiam ciuilem, iuxta ea quæ disp. 611. dicta sunt.

Atque tunc modus conditioni equipollebit: sicut etiam conditioni equipollebit, si institutor, esto non præcipiat modum impleri ante apprehensam possessionem, præcipiat tamen, ut, qui eum non seruauerit, censetur nunquam vocatus ad eum maioratum: in quo euentu, si modo contraveniat, res, cum fructibus ex eis perceptis, restitui debet vltimū vocato, ut ibidem hæc omnia dicta sunt. Atque vniuersim idem circa hunc modum est dicendum, quod circa modos iniunctos ab institutore maioratus ibidem in genere est dictum.

Quando cognominis, armorumque, delatio tanquam conditio vocato ad maioratum est iniuncta, statim ac maioratus alicui est delatus, tenetur cum primū comme dē potuerit, eam implere; alioquin eo ipso maioratum amittit vltimū vocato; præsertim si, admonitus, conditioni contraveniat, ut bene Molina ubi supra. n. 13. & n. 20. ait. Imò eo ipso, quod contravenit, aliud nomen, & alia arma deferendū, & non illa, meo iudicio, etiam si admonitus non sit, censetur conditio defecisse, amissionemque proinde esse maioratum vltimū ad illum vocato.

Quando

A Quando verò id onus tanquam modus adiunctum est vocatis ad maiorum, dubium est, utrum, ut is, ad quem maioratus est delatus, illum, ob non observatum eum modum, amittat ulterius vocato, necesse sit, eum admoneri prius à iudice, & post ad monitionem elabi annum integrum, in quo modum non impleat: quemadmodum ut hæres, aut legatarius, vel exequutor testamenti, amittant hereditatem, legatum, aut commodum à testatore ipsis relictum, ob non mandatum exequutioni voluntatem testatoris ipsis ab eo iniunctam, necesse est, ut, ad moniti à iudice, labatur post eam ad monitionem annus integer, in quo illum non impleat, ut ex authentico hoc amplius. C. de fideicommiss. & ex authentico de hæredib. & fil. §. si quis autem non impleat, disp. 251. dictum est.

Molina ubi supra, cum rem fufè disputasset, 23. rectè ait. Etiam si maioratus institutio, modique iniunctio, per ultimam voluntatem essent factæ, requiri quidem interpellationem, ut modum servet, non tamen esse necessariam elabi annum, ut maioratum amittat, & devolatur ad ulterius ad illum vocatum, neque in re propofita locum habere dispositionem illorum authenticorum. Ratio est, non solum, quoniam in modis, de quo loquimur, brevissimè impleri potest, per epichèramque est censendum, authentica illa de illo non fuisse loquuta, sed etiam quoniam is, ad quem maioratus est devolutus, deferendo aliud nomen, & alia arma, non solum non servat modum, sed etiam illum transgreditur, eiq; contrariatur, repugnando oneri ab institutore tibi iniuncto, cum illius iniuria & vilipendio: in quo euentu credendum nō est, voluntatem institutoris esse, ut prius elabatur annus, in quo toto contraveniatur dispositioni ipsius, antequam ille maioratu privetur: neque item est credendum, id diffinire intendisse i dispositione autem citata dictum est, quando constat aliud intendisse testatorem, voluntati ac dispositioni illius esse standum, neque expectandum annum, iudicem admonitionem. Adde, eo ipso, quod modo contraveniatur, utendo alio nomine, aliaque arma, & non institutoris, assumendo ac deferendo, amittere maioratum ob modi transgressionem, & devolui ad ulterius vocatum, est nulla admonitio, præcesserit: admonitionem verò solum dicere necessarium, quando ille se habuerit negativè

neque institutoris arma, neque aliqua alia, assumendo ac deferendo.

B Quæ autem de eiusmodi conditione, aut modo, dicta sunt, quando maioratus ultima voluntate fuit institutus, multo magis habent locum, quando contractus irrevocabili fuit institutus: quoniam authentica, hoc amplius, solum loquitur in ultimis voluntatibus: & quoniam, ut cum communi doctorum sententia ait Molina ubi supra.

C appositæ, si tempus non sit præfinitum, intra quod impleri possint, quam primum commodè fieri possit, impleri debet, neq; illis unquam est contraveniendum. Quod si in maioratus institutione, quocunque modo facta sit, ponatur clausula, quod quandoocunque possessor, modo, aut conditioni, alicui contraherit, privetur maioratu, ut frequenter apponi solet, tunc eo ipso, quod contraveniatur, possessor illius potest privari maioratu.

Molina ubi supra, §. 2. ait, teneri vocatum ad maioratum servare conditionem, aut modum, impositum assumendi cognomen institutoris, & deferendi eius arma;

D modo tamen honesta sint, & non turpia ac indecentia, comparatione eius, qui ad maioratum vocatur. Ducitur, si fecerit sciendum, & si facta, §. si sub conditione, verè si verò nominis. ff. ad Treb. quæ id docent de herede sub illa conditione gravato restituere alteri hereditatem. Atq; in eadem sententia est Greg. Lopez. l. 3. tit. 4. part. 6. glof. ult. Certè diversa est ratio de herede gravato, qui non vult adire hereditatem; & cogitur illam adire, ut eam tradat fideicommissario, de quo illis iniunctis est sermo: is enim non tenetur assumere cognomen testatoris, si indecens tibi sit, etiam si sub ea conditione sit hæres institutus, & tunc necesse est, ut iudex remittat talem conditionem, aut modum: atque id est, quod illa iura disponunt. In institutore verò maioratus, qui sui memoriam desiderat, & cum eo onere ad fruendum suis bonis vocat, neminem cogendo vocationem acceptare, non video cur rejicienda sit eisdem, aut modus, esto id cognomen, & arma, minus decentia sint vocatis ad eum maioratu. Et quando maioratus contractus irrevocabili esset institutus, sub eaq; conditione vocationes fierent ad eum maioratum, certè invalida esset vocatio, nisi impleretur ea conditio, ut ex dictis in præcedentibus satis liquet.

6 Quando vnus maioratus esset institutus sub conditione, aut modo, vt possessor illius teneretur assumere solum cognomen, aut sola arma institutoris, sine admixtione alterius nominis, aut aliorum armorum, vt aliquando solet præcipi, tunc, siue alius maioratus sit similiter institutus, siue sub conditione, aut modo, vt assumat cognomen, & arma institutoris, non potest vnus & idem succedere simul in vtroque maioratu; sed tenetur alterum eorum eligere, quem maluerit: eo quod adimplere non possit præceptum vtriusque institutoris, & vnus, scilicet quo, vterque maioratus est relictus. Ita Molina vbi supra num. 26. & 27.

7 Vtrum autem idem sit dicendum, quando vterque institutor præcipit assumi cognomen ipsius, & arma, nihil addendo, quo iniungeret, vt ea sola, sine aliorum admixtione, assumantur. Multi, quos Molina vbi supra num. 28. refert, asserunt responderent, quauis non loquantur in particulari de maioratibus Hispanis. Dicit, quod, cum id iniungatur in institutoris ac familiæ memoriæ, atque ex parte institutor, eiusque familiæ, obsecratur admixtione alterius cognominis & armorum, censendum sit id illos intendisse. Molina tamen. n. 30. ait, id nunquam in Hispaniis in forensibus controuersiis fuisse admissum, contrariumque vniuersum esse receptum, cui essendum. Et verò consuetudini suffragatur, quod, qui cognomen & arma vtriusque institutoris desert, simpliciter paret præcepto ac gratiamini ab vtroque minuto. Et quoniam, cum vtriusque forma in maioratum institutionibus consueuerit poni, nempe, vt sola institutoris arma & cognomen, assumantur sine alia admixtione; & vt assumantur arma & cognomen sine, qui primum intendebat, ubi imputare debet, quod id non sufficienter expresserit, vtendo secundâ forma, & non primâ. Adde, in regnis, concursu plurimorum regnorum in vno Rege, admisceri arma plurium regnorum: maioratus autem Hispani, regna, præsertim Hispana, imitantur, quando aliud institutione non fuit expressum. Adde etiam, ex cōcursu duorum maioratum in vno, augmento diuitiarum, & potentiz, vnumquemque institutorum, eiusque familiam, magis nobilitari, celebrioremque fieri, quam si ille vno tantum maioratu potiretur.

7 Quando multi maioratus in vno homine

concurrunt, si cætera sint paria, cognomen & arma antiquioris præferri debet cognomini & armis minis antiqui, ita vt antiquioris cognomen & arma primo loco assumantur & apponantur, argumento. l. 1. C. de consul. lib. 12. l. 1. C. de præf. prætor. lib. 12. & l. 1. ff. de albo scrib. & cum alijs asserunt Molina vbi supra. nu. 36. Dixi, si cætera sint paria, quoniam, si maioratus posterior sit loge maior ac excellentior, præponuntur eorum arma & cognomen, argum. èto ferendum omnium, quæ citata sunt. Sic Philippus I. Hispaniarum Rex, cum morte Henrici, Lusitanum regnum, vnamque provinciam Orientalibus, & Occidentalibus, ei annexis, accepisset, honorificum docum in titulo suorum regnorum, atque in armorum collocactione, vt par erat, illi concessit, eum præferendo multis alijs regnis iam antea coronæ Castellæ annexis. Si item maioratus ex parte patris accedat maioratus ex parte matris, aut uxoris, etiâ si antiquior, & aliquantulum maior, ratio postulat, vt maioratus paternus primum locum obtineat. Sic quauis à Legionensi regno recuperari cœperit Castellæ regnum post Hispaniæ à Saracenis occupatas, quia tamen Castellæ regnum hæreditarium fuit Ferdinando primo, Legionense verò ei accessit ex Santia uxore, vt disp. 576. dictum est; Castellæ regnum in titulo, & collocactione armorum, Legionensi regno ab eo tempore prælatum fuit. Neque refert, quod idem Castellæ regnum prælatum etiam remanserit coronæ Aragoniæ, quando matrimonio Ferdinandi quinti Aragoniæ Regis cum Elisabetha Castellæ Regina coniuncta ea regna fuerunt. Tum quoniam id in pactum fuit ita deductum. Tum etiam, quoniam non expedit, vt Aragoniæ regnum à Castellano derivatum, illique quoniam feudatarium, vsque ad caput hanc nostram ciuitatem Conchensem, quando ob suppetiam illam capiendam à Rege Aragoniæ allatas, dominum etiam directum eius regni illi condonatum esset, caput fieret Castellani regni, atque Hispaniarum. His, quod attinet à Legionensi regnum, accedit, quod cum Castellæ, ante Hispaniæ à Saracenis occupatas, caput Gothorum tempore, fuerit Hispaniarum, suæque amplitudine longè antecederet Legionensi regnum, neque Christiani dominum Castellæ, & cæterarum Hispaniarum, ex eo amiserint, quod bello iniusto à Saracenis fuissent occu-

occu-

occupatz; merito tunc (recuperata præsertim parte regni Castellæ ab Hispanis, qui ad Legionem confugerant) idem Castellæ regnum prælatum eo modo Legionensi fuerit regno. Ex his constat, immerito Carolum Molinæ vitio Hispanis vertere, quod in titulo, & armis Castellæ regnum Legionensi antiquiori in Hispaniarum recuperatione præferamus.

Admonet Molina ubi supra. n. 45. Quæ hæcenus dicta sunt, de præferendo vno maioratu alteri quoad cognomen & arma, quando vnus & idem succedit in duobus maioratibus, quæ astringunt successorem in eis assumere cognomen & arma primi institutoris, solum intelligenda esse ex quadam decencia & congruitate; nõ verò quod ad id omnino & simpliciter astringatur: consuetudine enim in Hispanijs est receptum, vt pro arbitrio præponere possit cognomen & arma eius, cuius voluerit; modo ytriusque institutoris arma, & cognomen, assumere non omittat.

Dubium est, vtrum, quando maioratus institutor non præcepit, successorem in eo, cognomen & arma primi institutoris assumere, sit ad id cogendus, possitque ea de causa priuari maioratu. Ad quod Molina ubi supra. n. 46. recte respondet, non posse ea de causa priuari maioratu. Neque ego video, cur ad id cogi possit, esto decens, gratique animi sit, id efficere. Molina ait, quando institutor esset nobilissimus, posse successores ad id cogi a iudicibus alijs ad id mitioribus statulis, eis pænis, nisi id efficiant. Eum legito.

9 Opere item est omnino implendum, si capellæ, aut sepulchri, institutor præcipiat, vt arma, aut etiam nomen, ipsius in eis apponatur. Si tamen præciperet aliquid fieri, quod saperet Gentilitatem, minimeque deceret virum Christianum, id implendum non esset, vt cum Greg. Lopez glossa vlt. citata, Molina ubi supra. nu. 47. recte affirmat.

SYMMARIUM.

MAIORATVS institutio quando legitimis aliorum non contingit, successor in illo non plus teneatur præbere alimenta descendenti institutori, quam si ea bona vinculo maioratus alligata non fuissent.

2 Maioratus de instituatore contingendo legitimus alijs debetur, facultas cur concedi non debeat, aut licet possit, & que alimenta, ac qua-

lia relinquenda singulis, quibus legitima debeatur.

3 Quibus relinquenda sine eius modi alimentis, & debentur, etiam a matre, si ipsa sit, & ex maioratu instituit, debenturque etiam si filij nõ egeant, aliundeque competentia habeant alimenta.

4 Institutor maioratus in eo, quod ratione alimentorum ita relinquit, nullum potest imponere grauamen.

5 Non est necesse eius modi alimenta relinqui titulo hereditatis.

6 Maioratus institutor si non relinquit alijs sine alijs alimenta, aut competentia alimentis, non redditur nulla institutio, sed agitur, vt de bonis maioratus soluantur.

7 Illegitimus filij, si institutor maioratus competentia alimentis non relinquit, agunt vt de bonis vinculari ipsi dentur.

8 Alimenta competentia postquam semel data sunt, & quibus legitimis debeantur, neque maioratus institutor, neque successores in eo tenentur illis, aut alijs, alimenta aliter præbere, quam si ea bona titulo maioratus nõ haberent. Et quousque consanguineis, & quo ordine alimentis tribuere teneantur.

9 Alimenta, quæ ob egestatem a consanguineis debentur, officio iudicis petuntur, & quo modo exequutio fiat: quæ verò debentur ratione legitimæ, iure actionis petuntur.

10 Alimenta annua, aut mensura, nisi aliud sit dispositum, anticipata sunt soluenda.

11 Alimenta a iudice taxanda, & qualiter causa summarie tractari debeat. Neque de illis cogit index Ecclesiasticus inter laicos, nisi incidenter cum causæ Ecclesiasticæ.

12 Circa alimenta enpactis, ac transigi possit.

13 Alimenti alioquin debentur, priuari quis potest ex causis, ex quibus potest exheredari, exceptis necessarijs ad vitam conservandam.

14 Alimenta si semel integrè tradita sint, & iterum is alimentis indigeat, quando ei tradita debeant, etiam de bonis vinculari.

15 Alimenta quando vnus petit, & alius ei non deberi contendit, quando debitor cogi debeat ea præstare, & sumptus ad liem, & quid non, & quando is, cui præstari iubentur, teneatur cautionem præbere, quod ea restituit, si succumbat.

Institutores maioratus, aut etiam successores in illo, quousque descendenti institutori præbere teneantur, aut non teneantur, alimenta, vel etiam dot. s. faminis. Disp. 616.

K 3 QVAN;

VANDO, ut maioratus instituitur, ne cessaria nō est regia facultas, quia in eo non continguntur legitimæ alijs filijs debitz, sed illis saluæ manent, sanè non alia incumbit necessitas, vel institutori maioratus, vel successori in illo, præbendi alimenta ascendentibus institutoris, vel descendantibus, quàm illa, quæ incumbit alijs, qui neque maioratum institunt, neque in eo succedunt; de qua copiose dictum est disput. 168. disp. 228. §. cause legitimæ, & potissimum disp. 228. in quinto effectu patris potestatis. Idem dicendum est, quando maioratus ex regia facultate instituitur, non quod contingatur legitimæ, sed quod, quando in hoc regno maioratus instituitur ex tertio, prætermittitur ex parte, aut in totum ordo in eo euentu præscriptus. l. 27. Tauri, quæ est c. titulus 6. libr. 5. nouæ collect. tunc enim, cum non contingatur legitimæ alijs debitas, non magis, vel institutori maioratus, vel successori in illo, necessitas incumbit alimenta præbere ascendentibus, vel descendantibus institutori, quàm si ipse ea bona haberet vinculo maioratus minimè alligata.

Quando autem maioratus instituitur ex regia facultate, eò quod ea institutione contingantur legitimæ descendantibus, aut ascendentibus debitz, iam supra disp. 578. præfertim conclusionē 3. & 4. diximus, nostra sententia non debere, nec posse concedi eam facultatem, in præiudiciū aliorum descendantium, quibus maior legitima ex legum præscripto sit debita. Item quæ, deficientibus descendantibus, nec debere, nec posse, concedi facultatem, vt in vno ascendentium constituatur maioratus, cum præiudicio aliorum, quibus minuitur portio legitima eis ex legum præscripto debita. Ostendimus præterea, eilo vera esset multorum sententia, qui assentiant, posse Regem concedere talem facultatem, valideque ac licitè ex ea facultate institui maioratum, contingendo, ipsis iniunctis, legitimas descendantibus, aut ascendentibus, debitas, nihilominus relinquenda esse eis eisdem legitimis eiusmodi descendantibus competentia alimen-

Ata, pro qualitate, & conditione cuiusque, spectatis circumstantijs omnibus concurrentibus; atque relinquenda eis esse, non tantum tribuendo singulis eorum competentia alimenta singulis annis, interim dum viuunt, quæ expirant, & cessent eis defunctis; sed etiam relinquenda, tribuendaque esse vnicuique ad alimenta competentia bona, quibus congruentem statum, siue matrimonij, siue alium, possit assumere, & in eo competenter sustentari, de eisque disponere in tempus post mortem suam. Vnde feminis ad alimenta tribuenda est competens dos, vt nubere honestè possint pro qualitate sui status & conditionis. Id verò disputatione citata ostendimus cum Molina, & cum communi doctorum sententia, tamen ex longe diuerso fundamento ab illo, cui Molina nitebatur; neque erit opus hoc loco illa repetere. Diximus verò cum eodem autore, & plerisque alijs, relinquenda necessario esse eiusmodi alimenta singulis alijs filijs, ac filiabus, etiam si aliunde habeant competentia alimenta, & longe maiores opes; quæ omnia circa alimentum iterum asseuerat ac confirmat idem Molina, cum plerisque alijs, quos citat, libria. de primog. c. 15. Nunc verò addendum ducimus, tam difficile id taxari, & mandari integrè executioni, & tam multas difficultates ac lites circa ea oriri alimenta, quæ eiusmodi maioratum institutores descendantibus præstare tenentur, & quæ postea successores in eodem maioratu tenentur præstare, vt hoc ipsum confirmet, minimè expedire concedi facultatem ad maioratum instituendum contingendo aliorum descendantium legitimas, præterquam quod, nostra sententia, id licitè fieri non possit, vt disputatione citata ostendimus.

Vt autem, posita aliorum opinione, & consuetudine, qua eiusmodi facultates à Rege cōcedi solent, & iuxta illas maioratus constitui, contingendo legitimas aliorum descendantium, rem hanc ad summam redigamus. Quia eiusmodi alimenta cæteris descendantibus debentur, tanquam portiones legitimarum ipsorum, quas nefas est vterius minuire, vt inde maioratus instituitur, sed portiones illæ, tanquam competentia singulis alimenta modo ex parte explicato sunt illis tradendæ, succeduntque loco integrarum legitimarum, ipsis alioquin ex legum præscripto debitari, id quod docet

commu-

communis doctorum sententia; quam reserunt ac sequuntur Courru. 4. libr. Decret. part. 2. cap. 7. §. 6. n. 15. Molina. c. 15. citato. n. 2. & Gregor. Lopez. l. 11. titu. 4. part. 6. glos. 1. inde efficitur, vt eiusmodi alimenta longo intervallo desint, ab alimentis, quæ vel filijs illegitimis debentur, vel quæ debentur alijs consanguineis legitimis egentibus, sine ascendentibus, siue descendantibus, aut collateralibus, ex solo capite indigentibus & paupertatis eorum, de quibus disputationibus, in principio huius citatis, dictum est.

Quare, quantum mater, ratione indigentia filiorum, non teneatur filijs suis illegitimis, aut etiam legitimis, nisi ad lucrum æquale tricenarium; si eodem illud præbere eis possit, & ad reliqua alimenta repeatur pater, vt disp. 168. circa quantum effectum patris potestatis dictum est; in re tamen proposita, si mater de parte sua maiorum ex facultate regia constituat, legitimis aliorum filiorum contingendo, sanè quia alijs filijs æquale debetur legitima in bonis patris, teneatur illis relinquere competentia alimentum modo explicato, saltem quantum sufficiat ad medietatem eorum alimentorum, ita vt reliquam medietatem accipiant de bonis patris. Ita Molina. c. 5. citato. num. 35. Hæc tamen alimenta heque à patre, neque à matre, debentur nepotibus, aut pronepotibus, quando competentia alimenta acceperunt ipsorum parentes, aut si ipsorum parentes superstites sint: quoniam eiusmodi alimenta debentur loco legitime, & legitima non debetur nepotibus, aut pronepotibus, nisi deficientibus ipsorum parentibus, qui illam non acceperunt; atque tunc, sicut legitima illis deberetur, non percipit, sed per stipitem, ita & alimenta: quare quod, ad competentia alimenta, accepturus esset pater, diuidendum esset inter nepotes, aut pronepotes. Atque in hoc sensu accipiendum est, quod Molina vbi supra n. 7. hæc de re docet.

Quantum item, quando alimenta filijs debentur solum ratione indigentia eorum, cessat hoc debitum, si illi aliunde habeant vt competentem sustentent, vt locis citatis, & alibi, dictum a nobis est; in re tamen proposita, esto aliunde ceteri filij habeant competentia alimenta, debentur, relinquenda quæ necessarij illis sunt, à patre, & matre, maiorum ex regia facultate instituentibus, sicut etiam legitima eis debebatur, esto alioquin essent dissimila.

Ita cum alijs, quos citat, Gregor. Lopez vbi supra, & Molina cap. 5. citato num. 6. Qui addunt, eiusmodi alimenta iure actionis peti; illa verò alia officio iudicis de qua re inferius: idque confirmat, & debet, esto filij competentia aliunde habeant alimenta.

Præterea, quantum sceminit, quibus alimenta ex capite solius indigentibus debentur, possit dari dos, quæ respondeat alimentis, vt nubant; non tamen obligatio est tradi plus, quam annua alimenta, quæ expirent cum morte eius, cui ob indigentiam debentur, nisi sobolem relinquat, quam alimentare etiam sit necesse, vt locis citatis dictum à nobis est: nihilominus filijs legitimis, quibus portio legitima debebatur in bonis instituentium maiorum ex regia facultate, relinquere nomine alimentorum debet competens dos, vt nubant, si ita velint, & de qua disponere possint post mortem suam, vt dictum est: atque id est, quod nomine alimentorum, comparatione filiarum, intelligitur in regijs facultatibus; quæ permittunt instituire maiorum de legitimis aliorum filiorum, relinquendo tamen singulis competentia alimenta. Comparatione etiam filiarum intelliguntur alimenta competentia ad assumendum congruum sibi statum, hoc est, vt de rebus competentes habeant, & de quorum capitali, tanquam verè illius domini, possint disponere in tempore post ipsorum vitam. Ita Molina vbi supra l. n. 7. Courru. n. 15. citato. Greg. Lopez glossa. 7. citat, & communis doctorum sententia, quam reserunt.

Cum eiusmodi alimenta loco legitima ex legis præscripto debita succedant, imò sit, quod de legitima diminui, etiam ex facultate Regis, non potest, vtique sicut legitima apponi non potest grauamen, si vero apponatur, est ipso iure nullum, vt disput. 177. ostensum est: ita heque eiusmodi alimentis apponi potest grauamen vllum; si vero apponatur, est ipso iure nullum. Ita Molina vbi supra num. 11. & communis doctorum sententia, quam resert. Qui numer. 11. addit, si pater aliquid vitra competentia alimenta alicui aliorum filiorum relinquat, posse in eo incremento apponere ei grauamen. Ego sanè id non probo. Etenim, cum integra legitima sit ei alioquin debita; neque equitas postulet, vt parens constituat maiorem contingendo legitimam filiorum, & in-

supponit sibi referret de tertio, & quinto, aliquid de quo liberè possit disponere, sanè quicquid reliquerit vni filiorum intra terminos legitimæ ipsi alioquin debita; tamquam legitima illius est id reputandum, neque vllum grauiorem poterit parens in eo apponere.

Solito, legitimam filijs titulo institutionis, & non alio, relinquere posse, idque non solum de iure communi, sed etiam de iure huius Castellæ regni, ut cum Molina. c. 3. citato. p. 17. disp. 175. ostendimus, dubium est. Vtrum similiter, quando maioratus ex regia facultate instituitur, contingendo legitimas, & solum illis relinquendo competentia alimenta, que loco legitimarum succedunt, & itaque portiones legitimarum eis relinquuntur, quæ nefas est ulterius, etiam ex regia facultate, minuire, necesse sit eis relinqui titulo institutionis hæredis, an verò satis sit quouis alio titulo eis relinqui. Discendumque est cum eodem Molina vbi supra. n. 20. satis esse, quouis alio titulo eis relinqui. Id quod probat, quoniam tales maioratus non aliter, quam ex regia facultate, institui possunt, ut ex dictis constat forme autè regiarum facultatum habet institutores posse primogenitum instituire ex testamento, vel ex quouis alia vitæ voluntate, vel donatione causa mortis, vel inter vivos, ut maluerint, dum modo alijs filijs alimenta relinquat: cum ergo, in quo instrumento tales maioratus instituantur, relinqui possint ac debeant ceteris filijs alimenta illa, neque hæredis institutio locum habeat, in codicillo, donatione causa mortis, & multo minus in contractu inter vivos, consequens profecto est, ut ex ipsismet facultatibus constet, necesse non esse relinquere ceteris filijs ea alimenta titulo hæredis institutionis, sed satis esse quouis alio legitimo titulo ea eis relinqui: id quod in præxi esse receptum, testatur Molina vbi supra, tamen in calce. n. 23. subiungat, tutius esse, si in ipsismet regijs facultatibus exprimitur, satis esse quocunque titulo relinqui ceteris filijs ea alimenta, ut, aliquando fuisse expressum, ait se vidisse.

Dubium deinde est, vtrum, si parens regia facultate maioratum instituat, nec ceteris filijs alimenta relinquat, possint ceteri filij dicere nullam eam maioratus institutionem, quasi eo ipso censeantur ab eo parere preteriti. Potissimum verò dicere possunt eam nullam esse eo, quod in regijs facultatibus apponi solet ea clausula, con. tan. q.

A que ayo de dexar, y dexte, a los vuestros hijos, y hijas, que agora ienyo, y ieniere des de aqui adelante, en quien no succediere el dicho mayorazgo, alimento; quæ clausula conditionalis videtur ac proinde, ea deficiente, nulla videtur esse maioratus institutio sub ea conditione cõcessa. Molina nihilo minus vbi supra. n. 24. multis contendit, validam esse, nec posse dici nullam: sed ceteris filijs, de bonis vinculo maioratus alligatis, tribuenda esse competentia alimenta modo explicatior itaque ita ait, se vidisse aliquando pronuntiatum. Ducitur potissimum. Quoniam ea clausula potius habet rationem modi, quem maioratus institutor implere tenetur, vel in ipsa maioratus institutione, vel postea in alia scriptura, aut re ipsa alimenta alijs filijs præbendo, & ad vniuersum impletionem iudex cogere possit, etiam post maioratus institutorem defunctum, quam habeat rationem conditionis. Imò verò id nõ est aliud, quam obligatio, quæ inest ex natura rei eo ipso, quod conceditur talis maioratus institutio, illo in facultate non exprimeretur: quando autem illis verbis exprimitur, non aliud exprimi intenditur, quam id, ad quod maioratus institutor tenebatur, esse non exprimeretur: quod præprie non est conditio, sed medius, seu obligatio, concomitans. Longè verò maiori est ratione, quando maioratus institutor relinqueret quidè ceteris filijs alimenta, attamè minime sufficere, dicere non possent nullam ea de causa eandem institutionem, sed solum possent agere ad incrementum, quod ipsis iudicis arbitrio, est præstandum, de ipsis bonis vinculis, minuendo ad id, quæ tum sit satis maioratum. Merito verò ad id monet Molina, potius iudici esse inclinandum in fauorem cæterorum filiorum, ut scilicet vnusquisque competentia alimenta accipiat, quam in fauorem maioratus. Eadem quoque ratione, si vniquisque filiorum essent ab institutore maioratus relicta competentia bona ad alimenta, eorum quæ alia quod possit etiam detur, de bonis ipsis vinculis esset id resarciendum illi, qui eriperetur, ut bene idè autor ibidè affirmat. Ad idè Molina vbi supra. n. 41. ut maioratus successores liberentur ab innumeris litibus & contentionibus, quæ circa eiusmodi alimenta quotidie excitantur, solere eorum institutores impetrare à principibus, ut in eiusmodi facultatibus exprimitur, quod tribuendo singulis filijs, aut filiabus, certam quantitatem, censeantur acceptis compe-

competentia alimenta, aut dotes concedi-
que sæpe solere, ac exprimi, oblata prius
principi quantitate bonorum institutoris
maioratus, & oblato numero filiorum eius
dem institutoris. Eam vero clausulam ait
Molina utilem esse, tametsi non omnino li-
tibus aditum præcludere. Quod profecto
confirmat, minime id expedit, concedi facul-
tatem ad maioratus instituentes, contin-
gendo legitimis alioſum filiorum.

7 Sicut filijs illegitimis à cæteris ipsorum
parentibus, qui institutores non sunt maio-
ratus, competentia alimenta debentur, si
illa aliunde non habeant, ut disp. 168. co-
piose explicatum est: ita debentur à paren-
tibus maioratus institutoribus, cum nulla
omnino sit ratio, cur hi ab hac obligatione
excipiantur: quare, si filijs ea non relinquat,
tribuenda illis sunt de bonis ipsis maioratus
vinculatis: sicut & cæteris filijs legiti-
mis, si competentia alimenta eis maioratus
institutor non relinquat, tribuenda eis sunt
de bonis maioratus vinculatis, ut paulo an-
te dictum est. Ita Molina ubi supra 3. n. 42.
qui copiosius ea de re dixit disputationem
latius verò sunt, quæ universim de eiusmodi
alimentis illegitimoſum disp. 168. à nobis
dicta sunt: *ca. in j. in re. in p. in q. in d. in r. in s. in t. in u. in v. in x. in y. in z. in aa. in ab. in ac. in ad. in ae. in af. in ag. in ah. in ai. in aj. in ak. in al. in am. in an. in ao. in ap. in aq. in ar. in as. in at. in au. in av. in ax. in ay. in az. in ba. in bb. in bc. in bd. in be. in bf. in bg. in bh. in bi. in bj. in bk. in bl. in bm. in bn. in bo. in bp. in bq. in br. in bs. in bt. in bu. in bv. in bx. in by. in bz. in ca. in cb. in cc. in cd. in ce. in cf. in cg. in ch. in ci. in cj. in ck. in cl. in cm. in cn. in co. in cp. in cq. in cr. in cs. in ct. in cu. in cv. in cx. in cy. in cz. in da. in db. in dc. in dd. in de. in df. in dg. in dh. in di. in dj. in dk. in dl. in dm. in dn. in do. in dp. in dq. in dr. in ds. in dt. in du. in dv. in dx. in dy. in dz. in ea. in eb. in ec. in ed. in ee. in ef. in eg. in eh. in ei. in ej. in ek. in el. in em. in en. in eo. in ep. in eq. in er. in es. in et. in eu. in ev. in ex. in ey. in ez. in fa. in fb. in fc. in fd. in fe. in ff. in fg. in fh. in fi. in fj. in fk. in fl. in fm. in fn. in fo. in fp. in fq. in fr. in fs. in ft. in fu. in fv. in fx. in fy. in fz. in ga. in gb. in gc. in gd. in ge. in gf. in gg. in gh. in gi. in gj. in gk. in gl. in gm. in gn. in go. in gp. in gq. in gr. in gs. in gt. in gu. in gv. in gx. in gy. in gz. in ha. in hb. in hc. in hd. in he. in hf. in hg. in hh. in hi. in hj. in hk. in hl. in hm. in hn. in ho. in hp. in hq. in hr. in hs. in ht. in hu. in hv. in hx. in hy. in hz. in ia. in ib. in ic. in id. in ie. in if. in ig. in ih. in ii. in ij. in ik. in il. in im. in in. in io. in ip. in iq. in ir. in is. in it. in iu. in iv. in ix. in iy. in iz. in ja. in jb. in jc. in jd. in je. in jf. in jg. in jh. in ji. in jj. in jk. in jl. in jm. in jn. in jo. in jp. in jq. in jr. in js. in jt. in ju. in jv. in jx. in jy. in jz. in ka. in kb. in kc. in kd. in ke. in kf. in kg. in kh. in ki. in kj. in kk. in kl. in km. in kn. in ko. in kp. in kq. in kr. in ks. in kt. in ku. in kv. in kx. in ky. in kz. in la. in lb. in lc. in ld. in le. in lf. in lg. in lh. in li. in lj. in lk. in ll. in lm. in ln. in lo. in lp. in lq. in lr. in ls. in lt. in lu. in lv. in lx. in ly. in lz. in ma. in mb. in mc. in md. in me. in mf. in mg. in mh. in mi. in mj. in mk. in ml. in mm. in mn. in mo. in mp. in mq. in mr. in ms. in mt. in mu. in mv. in mx. in my. in mz. in na. in nb. in nc. in nd. in ne. in nf. in ng. in nh. in ni. in nj. in nk. in nl. in nm. in nn. in no. in np. in nq. in nr. in ns. in nt. in nu. in nv. in nx. in ny. in nz. in oa. in ob. in oc. in od. in oe. in of. in og. in oh. in oi. in oj. in ok. in ol. in om. in on. in oo. in op. in oq. in or. in os. in ot. in ou. in ov. in ox. in oy. in oz. in pa. in pb. in pc. in pd. in pe. in pf. in pg. in ph. in pi. in pj. in pk. in pl. in pm. in pn. in po. in pp. in pq. in pr. in ps. in pt. in pu. in pv. in px. in py. in pz. in qa. in qb. in qc. in qd. in qe. in qf. in qg. in qh. in qi. in qj. in qk. in ql. in qm. in qn. in qo. in qp. in qq. in qr. in qs. in qt. in qu. in qv. in qx. in qy. in qz. in ra. in rb. in rc. in rd. in re. in rf. in rg. in rh. in ri. in rj. in rk. in rl. in rm. in rn. in ro. in rp. in rq. in rr. in rs. in rt. in ru. in rv. in rx. in ry. in rz. in sa. in sb. in sc. in sd. in se. in sf. in sg. in sh. in si. in sj. in sk. in sl. in sm. in sn. in so. in sp. in sq. in sr. in ss. in st. in su. in sv. in sx. in sy. in sz. in ta. in tb. in tc. in td. in te. in tf. in tg. in th. in ti. in tj. in tk. in tl. in tm. in tn. in to. in tp. in tq. in tr. in ts. in tt. in tu. in tv. in tx. in ty. in tz. in ua. in ub. in uc. in ud. in ue. in uf. in ug. in uh. in ui. in uj. in uk. in ul. in um. in un. in uo. in up. in uq. in ur. in us. in ut. in uu. in uv. in ux. in uy. in uz. in va. in vb. in vc. in vd. in ve. in vf. in vg. in vh. in vi. in vj. in vk. in vl. in vm. in vn. in vo. in vp. in vq. in vr. in vs. in vt. in vu. in vv. in vx. in vy. in vz. in wa. in wb. in wc. in wd. in we. in wf. in wg. in wh. in wi. in wj. in wk. in wl. in wm. in wn. in wo. in wp. in wq. in wr. in ws. in wt. in wu. in wv. in wx. in wy. in wz. in xa. in xb. in xc. in xd. in xe. in xf. in xg. in xh. in xi. in xj. in xk. in xl. in xm. in xn. in xo. in xp. in xq. in xr. in xs. in xt. in xu. in xv. in xw. in xy. in xz. in ya. in yb. in yc. in yd. in ye. in yf. in yg. in yh. in yi. in yj. in yk. in yl. in ym. in yn. in yo. in yp. in yq. in yr. in ys. in yt. in yu. in yv. in yx. in yy. in yz. in za. in zb. in zc. in zd. in ze. in zf. in zg. in zh. in zi. in zj. in zk. in zl. in zm. in zn. in zo. in zp. in zq. in zr. in zs. in zt. in zu. in zv. in zx. in zy. in zz.*

8 Dubium est, quando primus maioratus
institutor competentia alimenta, ac dotes
tribuit cæteris filijs ac filiabus, aut de bonis
maioratus illis sufficienter perſoluta sunt,
num ſucceſſores poſtea in maioratu, si illi
ad paupertatem deveniant, teneantur illis
iterum præbere alimenta. Et num, deſunc-
tis illis, qui poſſe à ſucceſſoribus in maiora-
tu, teneantur ſuis fratribus, & ſororibus,
egentibus, tribuere alimenta, & dotes. Ad
quod paucis dicendum eſt, non ad aliud eos
teneri, quam teneantur, si non ſucceder-
ent in maioratu, & ſimiliter eſſent diuites,
& fratres, aut ſorores, eadē egeſtate labo-
rarent: quare nō tenentur quatenus ſucceſ-
ſores in eo maioratu, ſed quatenus diuites;
eodemque modo tenebuntur, aut nō tenebun-
tur, ſive maiorat: à principio inſtitutus fue-
rit ex regia facultate contingendo legitimas
ſiliorū primi inſtitutoris, ſive nō ita inſtitu-
tus fuerit, ſed fuerit legitime abſq. regia fa-
cultate inſtitutus. Atque hoc tandem eſt,
quod vult Molina ubi ſupra 3. n. 36. licet
rem non ita explicet, & quod vult Antoni-
om. 1. 40. Laurin. 75.

Iuxta ea ergo, quæ diſp. 228. circa quintum
effectum patris potestatis explanata
ſunt, dicendum eſt: Si tales fratres, aut ſo-

res, matres, aut alios aſcendentes habet,
ſive per lineam paternam, ſive maternam,
qui eis ſufficientia alimenta præſtare poſ-
ſint, eiufmodi poſſeſſores maioratum non
teneri ea illis præſtare. Ita eſſumant opti-
mè Ant. Gom. n. 75. citato, & Molina ubi
ſupra n. 68. Neque præbent, quæ idem Mo-
lina in fine operis n. 32. & 39. addit. Næpe
maioratus ea lege eſſe inſtitutos in Hiſ-
panijs, ut quicunque poſſeſſor eorum in in-
ſinitum, teneatur ex eo maioratu alere fra-
tres ſuos egentes: nulla enim talis lex vo-
catur ſuit appoſita inſtitutioni maioratū,
etiam ſi ex regia facultate maioratus fiat:
ſed ſolum præcipitur inſtitutori maioratus
relinquere competentia alimenta reliquis
ſuis filijs: ſi autem id non eſſiciat, tranſit id
onus in poſſeſſorem maioratus, ut ex bo-
nis illius vinculis, id eſſiciat. Neque quod
in feudis, in quibus iure ſanctorum ſucce-
ditur, more & lege receptum ſit, ut ſucceſ-
ſor in illo teneatur fratribus, & ſororibus
præſtare viſum, & militiam, quicquam vi-
get, ut idem de ſucceſſoribus in maiorati-
bus Hiſpaniarum dicendum ſit. Ratio au-
tem cur, ſi fratres, aut ſorores, poſſeſſoris
maioratus aſcendentem aliquem habeant,
qui eis alimenta præſtare poſſint, non teneatur
poſſeſſor maioratus ea eis præſtare, eſt.
Quonia, ut diſp. 228. oſenſum eſt, hæc obli-
gatio incumbit aſcendentibus cōparatione
deſcendentium, ſicut & deſcendentibus cō-
paratione aſcendentium, ita ſcilicet, ut pa-
terante omnes teneatur hæc præbere ſi-
lio, & poſt patrē, mater, poſt matrem verò,
aſcendentes alij, & quō in gradu fuerint pro-
ximiores, eō prius teneatur, & alij remotio-
res non teneatur, niſi in deſectū proximio-
rum: eodēq. modo filij primo loco tenean-
tur ſubvenire parentibus, & in deſectum ſi-
liorum teneatur nepotes, & ita conſequen-
ter: quare collaterales, ut fratres cōmpara-
tione fratrum, aut ſorum, non teneantur,
niſi in deſectum aſcendentium omnium ac
deſcendentium. Quod ſi fratres, aut ſorores,
egeant, neq. aſcendentes habeant, qui alimen-
ta eis poſſint miniſtrare, in primis fratres,
quatenunque diuites, non teneantur illis tam
abundanter ſuppeditare alimenta, quam
abundanter dictum eſt inſtitutorem maiora-
tus ex regia facultate contingendo legiti-
mas ſiliorum, teneri cæteris filijs ac ſilabi-
bus, ea præſtare: ſed ſolum, ſi commodè
poſſit ſine ſuo notabili detrimento & egeſ-
tate, teneatur illis tribuere annua, aut men-
ſtrua alimenta, quibus moderatè vitam tra-

K 5 ducant,

ducant, attēta eorū qualitate, & circumstā-
tijs omnibus concurrentibus, atque appo-
nentibus illic fuerit industria & laborem,
quantum parit pro eorū qualitate & con-
ditione, iura autē aperte inuunt, fororū
bus, si sint ex eodem patre, siue ex eadem
matre etiam sint, siue non, teneri fratrem,
non solum pręstare annua, aut mensura,
alimenta moderata eo modo, quo explica-
tum est, sed etiam teneri illis tradere in do-
tem, quod satis sit ad perpetua alimenta cū
viro, apponentibus eisdem fororibus suam
industriam modo explicato. Ita aperte in-
uuntur argumenta à contrario sensu. l. cum
plures. §. cum tutor. ff. de admini. tutor.
& habetur. l. 2. §. titu. 1. 6. part. 5. dictumque
est disp. 2. 24. §. cause legitimę, & affirmant
Molina vbi supra. n. 60. Arię Pinel. l. 1. C.
de bon. mater. part. 3. n. 101. & alij, quos ci-
tat. Sorori verò ex eadem matre, sed non
ex eodem patre, vt ibidem subicimus, si
aliunde non habet competentia alimenta,
neque habeat ascendentem, aut descendē-
tem, quā illa ei teneatur, & possit dare, te-
neatur quidem frater prębere alimenti
modo explicato interim dum illa vixerit,
iuxta. l. qui filium. ff. vbi pupillus educari
debeat. l. 1. §. sed non nullos. ff. de tutel. &
rationib. & alia iura circa fratres mox cita-
da, & consentit Molina vbi supra. n. 61. cū
alij, quos citat: non tamen tenetur eam do-
tare, vt satis aperte habetur. l. cum plures.
§. cum tutor. ff. de admini. tutor. atque ex
parte consentit Molina. n. 60. citato: non
tamen probō distinctionem, quam postea
n. 62. subiungit, quòd scilicet, si sit sermo
de dote, quę excedat alimenta, non teneatur
frater eam sororē ita dotare: secus verò
si sit sermo de dote, quę alimenta non ex-
cedat: contrarium quippe nos ostendimus
disp. 2. 24. citata, vbi euertimus ea, quibus
Molina nititur. Quoad fratres verò est du-
bium, num, si inopes sint, & non habeant
ascendentes, aut descendentes, qui illa eis
prębeant, teneatur frater diues, siue maio-
ratus sit, siue non, alimenta eis prębere, &
ad id cogi possit in foro exteriori. Com-
munis doctorum sententia id affirmat, etiā
si tales fratres sint solum naturales, Molina
naque testatur ita sepe fuisse iudicatum, ta-
meti solum quando frater, qui ea pręsta-
re compellitur, est maioratus: subiungit ta-
men idem nec cessariò esse iudicandum etiā
si maioratus non sit, & idem testantur alij.
Consequuntur etiam. l. qui filium. ff. vbi pu-
pill. educari debeat. l. 1. §. sed non nullos. ff.

A de tutel. & rationib. l. quantuis. & l. sed & si.
ff. solut. matr. l. tutor. §. vlt. ff. de admini.
tutor. l. mutus. infine. ff. de iur. dot. l. si quis
pro vxore. §. vlt. ff. de donat. inter vir. &
vxor. Quibus in iuribus, licet id nō expre-
se tradatur, approbatur tamen, quod tutor
aut curator, loco & nomine minoris in his
alimentis expendit, & quod vxor ex sua
dote in similibus etiam alimentis expende-
rit, quasi in eo non liberalitas, sed debita so-
lutio cernatur. Atque ita plus adhuc in
hanc sententiam modò propendeo, quā
disp. 2. 28. in calce quinti effectus patris
potestatis, in eam inclinauerim. Illud tamē
subiungam, stando in solo iure naturali, id
simpliciter non esse debitum, sed solum ex
quadam honestate morali ac decentia, pos-
tulante id pietate, & cōiunctione naturali,
quòd genus debiti, nisi accederet disposi-
tio iuris humani, quā id solui pręceperet,
satis non esset, vt frater diues cogi posset il-
lud soluere. Quo fit, vt id non plus sit ex-
tendendum, quā fuerit iure humano sta-
tutum, receptumque fuerit in praxi. Vnde
merito Molina vbi supra. n. 67. cum multis
alijs, quos citat, de quorum numero est Em-
manuel Acoſta lib. 2. selet. interpret. c.
20. n. 2. ait, fratrem diuitem nō teneri prę-
bere alimenta consobrinis filiis fratrium
egentium, iure quē optimo reprehendit cō-
trarium fuisse aliquando iudicatum.
Hoc verò, inter alia, est discrimen inter
eiusmodi alimenta, quę a fratre, vel ascen-
dentibus, debentur titulo egestatis, & illa
alia, quę ab institutore maioratus debentur
ceteris alijs tanquam partes legitimarum
ipsorum: quòd, quę titulo egestatis
debentur, peti debent officio iudicis, vt
constat ex. l. si quis à libertis in prin. & §.
vtrum autem. ff. de liber. agnos. l. 2. & sequē-
tibus. C. de alēd. lib. ac. cum haberet, in fine.
D de eo qui dux. in matrim. & affirmant glos-
sę iuribus citatis, & communis doctorum
sententia, quam Molina vbi supra. n. 70.
refert ac sequitur. Quę verò alimenta ra-
tione legitimę debentur, iure actionis, fir-
cut & ipsa legitima, petenda sunt, vt Mo-
lina ibidem c. de. nu. 6. cum Baldo & Iasone
affirmat. Si maioratus possessor, aut quicunque
alius, iussus pręstare certa alimēta, ea prę-
stare detrectet, aut remoretur, pignorum
captura, eorumque districtione, ea soluere
iudicis officio est cogendus. l. si quis à li-
beris. §. si quis ex his. ff. de lib. agnos. & af-
firmat Molina vbi supra. n. 71. Atque ob
technas,

rechnas, versutias, & tergiversationes, eius-
modi debitorum alimentorum, qui ex odio,
& avaritia, mille modis impedit solent exe-
quutionem, consueverunt iudices: suppre-
mi, iuxta multorum doctorum sententiam,
quam ibidem Molina. n. 71. refert ac sequi
tur, constituere: vnum pradium in bonis
realis debitoris, quod reddat sufficienter ea
alimenta, vt ex illius redditibus, pacifice illa
percipere valeat, cui debentur. Quod si
id pradium locatum sit, compellitur debi-
tor alimentorum, cedere intra aduersus co-
ductorem, & mandatum dare in causa pro-
pria, vt ex illis, cui debentur, plene ea per-
cipiat.

10 - Alimenta, quæ in singulos annos, aut in
singulis mensibus, constituta fuerint reddi,
soluenda sunt. antequam in initio cuiusque
anni, aut mensis, sicut & familia legata ad ali-
menta, nisi contrarium fuerit expressum,
neque enim alimenta mortui patiuntur. l.
1. C. quando dies leg. red. l. nec semel in
prin. ff. eodem. titu. & affirmant Bart. & co-
munis doctorum sententia, quam Molina
vbi supra. n. 73. refert ac sequitur. Item ali-
menta prestanda sunt, vt is, cui debentur,
se ex illis aliat extra domum eius, cui illa de-
bet, si ita huic expediat, solum ad vitanda
iurgia, vt cum alijs, quos citat, Molina. n.
74. subiungit. Qui addit, soluenda esse in
pecunia, refertque Angelum asserentem,
se pluries ita vidisse iudicatum, & alios con-
sentientes. Veruntamen, l. cum ij. §. vult
igitur. ff. de trans. vnde id confirmat, non
multum virget.

11 - Alimenta iudicis arbitrio taxanda sunt,
argumento. l. 2. ff. vbi pupill. educ. deb. Quia
literatur causa tractari summarie debeat,
disp. 2. §. in quinto effectu patriæ potesta-
tis dictum est. Licet autem Couar. in. 4. de-
cret. part. 2. c. 8. §. 6. n. 6. cum Bart. & alijs,
velit iudicem Ecclesiasticum cognoscere
de eâ posse, etiam inter laicos, mento tamē
Molina vbi supra id negat nisi incidenter
de alimentis cognosceret vnâ cum causa
aliâ Ecclesiastica.

12 - Molina vbi supra. n. 77. ait, fauore alime-
torum, quæ filijs debentur, iure introduc-
tum esse, vt super eis, nec pacisci, nec etiam
cum iuramento transigi possit. Nos verò
disp. 557. ostendimus, totam esse inuolidam
transactionem sine decreto iudicis: quor-
umcunque alimentorum, quæ ex vltima vo-
luntate debeantur in futurum, quibuscun-
que ea debeantur fecus verò circa alimenta,
de quorum numero ea sunt, de quibus

hæc disputatione est sermo. Item ostendi-
mus, validam esse illam aliam transactionem,
si iuramento confirmetur. Leg. e, quæ copio-
se ibi dicta sunt. *et si annuunt, et si qui*
- Rix qua causa potest vnus alterum ex he-
redare, potest etiam ei denegare alimenta
alioquin eidem debita, de quibus hæc dis-
putatione dictum est. Exceptis his, sine quib-
us conseruare non posset vitam, vt in cal-
te disp. 168. & disp. 176. post causas ex hæ-
redationis, dictum est. Consentit Molina
lib. 2. de primog. c. 16. n. 1. Ibidem. a. n. 4.
copiose disputat questionem, num valida
ac iusta sint leges, quæ filios ideo ex hæ-
redant, quod absque parentum consensu co-
trahunt matrimonium: quo in loco ex parte
nobiscum consentit. Quia verò rem hæc
fuisse examinauimus disp. 176. circa vnde-
cimam ex hæredationis causam, solum ad-
dendum putauimus. Si talis filia aliunde nō
habet competentia alimenta, & equitatem
postulare, vt non eosque ex hæredetur,
vt non maneant illi incompetētia alimenta,
atque adeo dos, quæ ad illam in totam vi-
tam sufficiens sit in quam sententiam incli-
nat etiam Molina vbi supra. n. 14.

C Dubium est, vt rumi si illis, quibus in hæc
disputatione dictum est, alimenta, aut dos
tes, deberi, semel integrè persoluta sint, ea
que amittant, se detinuant ad egestatem,
sint iterum alia necessariò illis tradenda.
Molina vbi supra. a. n. 2. distinguit. Quod
aut dos, vel alimenta, collata sint ab eis,
qui illis, quibus collata sunt, legitimam de-
bebant: aut ab alijs, qui legitimam non de-
bebant. Et rursus, vel talis dos, aut alimen-
ta, perierunt culpa eius, cui collata sunt, vel
absque culpa calu fortuito. Si collata sunt
eis, quibus legitima debebatur, & absque
eorum culpa perierunt casu fortuito, tunc
cum Bart. & alijs, quos citat, ait tradendam
esse aliam dotem, & alia alimenta. Ego po-
tius dicerem, si non integra legitima fuit
alicui tradita in dotem, aut in alimēta, quia
incrementum regia facultate vinculo maio-
ratus fuit alligatum, vel quia reseruatum
illi fuit tradendum post mortem patrum,
tunc augendam esse dotem intra quantita-
tem integram legitimam, tamen si aliquantu-
lum minorem, quam præcedentem, si tota
competens antea illi tradita fuit: quando-
quidem ratio est habēda dotis antea datæ,
quæ ei perijt, cui tradita fuit, & quam in
suam portionem legitimam teneat compu-
tare. Est verò tunc dos augenda, esto ad
ad necessarium sit demere de bonis vincu-
lo

lo maioratus alligatis: neque enim æquitas patitur, ut una filia maneat, ob casum sortitum, sine dote, saltem moderata & tenui pro sua conditione & statu, ut maioratus ex incremento suæ legitimæ creatus, integer alteri perfectetur: quare, esse defunctus esset parens, qui etiam maioratum creauit, si cecissor in maiori dote bonis illis vinculis teneretur eodem modo augere dotem. Quod si in eorum vique ad integram legitimam, parentes referuissent tradendum tali filia post suum mortem, tunc ex illo similiter augenda esset dos. Quod si non si ficeret, aut integram legitimam ea filia accepisset in dotem, aut etiam plusquam legitimam, tunc, si parentes commodè id efficere possent, tradere illi tenerentur ad alimenta, quantum satis esset, ut, parcè viuendo, apponendo quæ propriam industriam, talis filia vitam possit transigere, ut dictum est: nec verò plus illi tradere tenerentur, quam eodem modo possent, ut supra, utrunque dictum est. Quæ de dote dicta sunt, dicenda similiter sunt de alimentis competentibus tradendis filijs, siue donatione ad nuptias, siue quæcumque alia ratione, si alimenta illa absque culpa talis filij, casu fortuito percant: illi enim utrobique eadem ratio.

Quod si dos, vel alimenta competentia, semel tradita ab eo, qui debitor erat legitimæ illi, cui ea tradidit, perierint culpa eius, cui tradita sunt, tunc sane non iterum debet ei aliam competentem dotem, neque alia competentia alimenta. Si tamen commodè id efficere possit, cogendus erit tradere illi subleuamen aliquod annuum, aut mensuruum, unde, apponendo simul suam propriam industriam, parcè viuat. Ita Molina ubi supra cum alijs, quos citat, atque id prebant, quæ supra dicta sunt, & quæ dicta sunt disp. 218, circa quintum effectum patris potestatis.

Quando dos, vel alimenta, data essent ab eo, qui debitor non esset legitimæ, ut à fratre diuite, fororibus opibus, aut fratri inopi, tunc, si culpa accipituum perissent, aut centum perissent, conueniunt omnes, non teneri tradere illis alia. Quando autem casu fortuito perissent, n. viii, quos Molina ubi supra, n. 29, refert, idem affirmat. Ipse verò, cum alijs, contrarium confert. Certe, cum supra dictum sit, obligationem fratri diuiti dotandi fororem, & alimentandi fratres inopes, non esse de iure naturali, sed de iure ciuili, non videtur extendenda, ut scripsit

A teneatur præsare dotem, aut alimenta, quæ necessaria non sint ad vitæ conseruationem, quasi id eius ius ciuile impetere ei intendit: item si consensuendum id sit, tamen quæ melius, & tutius, fratri diuiti, qui commoda, id est, abique notabili suorum filiorum detrimento, id facere possit. Atque propter opinionum varietatem consulti Molina ubi supra, n. 28, ut frater, qui primò alimenta alteri fratri ex obligatione tribuit, non ea soluat in pecunia, aut in alijs rebus, quæ consensum possunt, sed ea potius eccl. legem in suis proprijs redditibus, consignando ibi annuatim, aut mensuruum, portionem, ut de is frater, dum vixerit, sustentetur.

Dubitum est, quando aliquis peteret alimenta sibi debita, iuxta dicta tota hac disputatione, & oriretur lis inter eum, & illi, à quo illa petit, vno contendente sibi debere, & altero id negante, ac se defendente, vtrum tunc, interim dum lis penderet, nec causa esset integrè desinita, cogendus sit reus tribuere ædiori competentia alimenta, quibus se sustentet, & litem prosequatur. Ad quod in primis dicendum est, si ædior diues sit ita ut aliud de competentia habeat alimentum, quibus & se sustentet, & litem prosequatur, tribuenda illa non esse, sed expectandum esse finem & euentum litis. Ita Couar. de præt. qq. c. 6. in calce. n. 6. Molina ubi supra, n. 49. & communis doctorum sententia, quam citant, id quæ aperte probant, l. si instituta. §. de inofficioso test. i. ubi, si aliqua alia facultas esse non poterit. C. de ordine cognitionum, & l. extraneo. ff. de ventate in poss. mitt. Quando autem quis esset in possessione, ut alimenta ei præsarentur, expelli à possessione non posset propter litem obortam, antequam omnino vinceretur, siue diues esset, siue pauper.

Quando autem, qui alimenta petit, pauper esset, tunc obtenta ea de re vna sententia, esse reus ab illa appellasset, cogendus esset, interim dum lis penderet, tradere tali ædiori competentia alimenta, unde & sustentari posset, & litem prosequi. Ita colligitur ex l. si instituta. §. de inofficio. ff. de inofficio, test. & ex l. vi. C. de ord. cognitionum. & affirmant Molina ubi supra, à. n. 30. & alij, quos citat, & consentit Couar. n. 6, citato. Idem quæ dicendum est, esse nulla sit obtenta sententia, quando aliquis esset in quasi possessione, quod est filius, aut alius descendens, vel ascendens, aut etiam frater eius, à quo petit alimenta, si eo titulo ei debeantur,

beantur, argumento. l. ult. C. de ord. cogn. & affinitat. Molina ubi supra à. n. 36. Neque dissensit Cobar. & citato, imò ita decisum est à patribus Rotæ, post decisiones antiquas, sub titulo de iudicijs, decisione. 2. Adde, esto non sit in ea quasi possessio, ne, reusque neget illum suum descendente, ascendente, aut fratrem esse, iudicem sumere debere summariam cognitionem, & comperto ex fama, aut ex unico teste omni exceptione maiori, vel etiam ex iuramento to alimenta petentis, vñ cum alijs coniecturis, quæ cum iuramento actoris tantum si idem faciant, quantam vnus testis omni exceptione maior à cogere debet reum prebere illi alimenta competentia ad se interrim fuisse tantum, & litem prosequendam, iuxta. l. si quis à liberis. 4. si vel. parens. l. si neges. ff. de lib. agn. & l. vit. n. 19. p. 4. quæ summo Greg. Lopez ibi tradit, quæ de iuramento actoris dicta sunt. Consentient iossa vlt. l. ult. C. de liber. alien. Molina ubi supra à. n. 37. & Cobar. l. 6. citato. n. 8. & alij, quos citant.

Item autem in casu alius conigitur ita alimenta præstare, teneatur, antequam illi exhibeantur, præstare cautionem, quod, si in causa succubuerit, illa reddet. Cobar. l. 6. citato. n. 7. alij. Molina vero ubi supra à. n. 41. quantum dicat, ita in forensibus controuersijs, solere fieri, etiam in filijs, qui est in quasi possessione filiationis, propendunt tamen in contrariam sententiam in eo, qui est in quasi possessione tituli, ob quem ea alimenta debentur: quoniam, inquit, esto potius succumbat, non tenetur alimenta præcepta restituere. Sanè dicorèm, eum, qui est in possessione alimenta percipiendi, non tenem prædictam cautionem præstare: Rea-lingros vero eam existimò præstare teneri, saltem iuratoriã, quod ea restituent, quia doctores nimò potuerint, si succubuerint, etiam si sint in quasi possessione tituli, unde debentur. Atque in primis, si dolose illa petiuerunt, & acceperunt, scientes sibi non debent, tunc de bitandis non est, in conscientia, & in exteriori foro, teneri illa restituere, tanquam iniuste formaliter, & naturaliter acceperint quod aperte docent. l. i. & l. si mulier veniens. no. mine. Si vero ea persequunt, & acceperunt, arbitrantes sibi deberi, sanè, post ortam controuersiam, si lege & conditione illa accipere debent, vt, si sibi non debentur, ea, quando commodè potuerint, restituant ei, à quo materialiter iniuste ea accipiantur, atque adeò restituere de-
bent.

beneficentia illis restituendis in eo euentu, saltem iuratoriã cautione, si aliam non possint exhibere: neque enim iniuste patitur, vt ille alius illa omnino indebita, antea præstare cogatur, quam sub tali conditione, & cautione. Lex autem. l. 4. interest. ff. si mulier vent. nom. 2. ceterò nihil in contrarium docet. Neq. ita. l. i. sed et in certum. ff. de vent. imp. oss. mitt. Ibi enim solum habetur, minus malum esse, in dubio, iubere alimēta præstare ei, qui in vetre pregnantis later, cuius creduntur esse bona defuncti, quam ea illi denegare: id vero non tollit, quod, si illa non erant ei debita, sunt illi reddenda, ad quem alioquin pertinebant, & qui contendebat, non esse illi alteri debita. Vel dic, id in eo euentu fauore factus fuisse constitutum, neque esse extendendum. Atque hoc magis placet, quia id sonat ea iura, potuitq. in commune bonum statui.

Quod si quis nobis obijciat. l. ult. C. de ord. cog. ubi cum ei, qui in possessione erat suæ libertatis, controuerfia circa illam moueretur, ilque, qui contendebat, illum esse suum mancipium, eripisset ab eo sua bona, iubetur, cum conlaret ad illum, qui in possessione erat suæ libertatis, ea bona pertinuisse illi ea restituere, modò tamen, qui est in possessione suæ libertatis, cautionem præstet, quod, si succubuerit in causa libertatis, & per consequens compertum fuerit illa bona ad illum alterum pertinuisse tantquam bona sui mancipij, illa integra ei restituentur, alioquin ponantur in sequestro, quousque causa libertatis dirimatur. Insuper præcipitur, vt si aliunde is, qui contenditur esse mancipium, non habeat bona, unde se aliat, & prosequatur litem, dentur ei inde competentia alimenta: neque in eo textus præcipitur, vllam præstare cautionem, quod si succubuerit illa reddet. Si quis, inquam, hoc nobis obijciat, dicendum est.

Propterea illum, qui in possessione est suæ libertatis, non iuberi præstare cautionem, quoniam, quicquid in eo euentu mancipium illud postea acquisierit, ad eundem dominum spectat, ac proinde impotens omnino est futurum ad eas expensas, & alimenta soluenda. Non vero licet res habeat in similibus alimentis, quæ hominibus liberi iudicis præcepto cogentur quis exhibere.

Quando autem eiusmodi alimenta præstanda sunt, interdum in pender, ad eam prosequendam, & ad sustentationem eius, qui illam prosequitur. Quicquid quidam in contrarium dixerint, affirmandum est cum

Obiectio.

Satisfit.

cum Couer. n. 7. citato, Molina ubi suprad. a. n. 47. & cum communi sententia, quam referunt, id iudicii arbitrio esse relinquentum, ac definiendum.

SUCCESSIO iure hereditario, ex pacto & prouidentia, ac iure sanguinis quida.

Succeditur in maioratibus Hispanis anteriori possessori, qui non sit is sine institutor, iure sanguinis, & non hereditario.

Succesio in maioratu comparatione immediati institutoris, quando sit, nec iure sanguinis, nec hereditario, sed ex pacto & prouidentia, & quando sit iure hereditario.

Mayoratus immediatus possessor, qui institutor non est, si instituitur non potest hereditate in illo edum proxime vocatum, esse nulla ea institutio.

Mayoratus possessor, qui institutor non est, mutari non potest antiquas primi institutoris conditiones, modos, ac vocationes, neque aliud addere de nouo.

Mayoratus si ita institutus esset, ut exspirare deberet in vicino, ad quem devenit, ut vincula re ea bona de nouo possidet, & instituitur conditiones, modos, ac vocationes, quae vellet.

Regne ex regia facultate potest successor in maioratu mutare conditiones, modos, ac vocationes, & primo institutore apposta.

Successor in maioratu suadit noua bona, quae vincula, apponere poterit, etiam in priori maioratu, onera, quae priori institutioni non repugnent, non tamen renentur successoris, ea feruare, nisi potiri velint eo augmento maioratus.

Mayoratus interim dum reuocabilis est, potest institutor mutare conditiones, modos, & vocationes, ut ei libuerit. Secus postquam irrevocabilis est effectus.

Utrum in Hispanorum maioratibus iure sanguinis, an iure hereditario succedatur. Et an successor, vel etiam institutor, variare possit conditiones, modos, & vocationes, prima institutione maioratus apposta. Disput.

617.

ACTENVS quid esset maioratus Hispanus explicauimus, & de illius creatione, productione, seu institutione, differuimus. Nunc vero de successione in illis est disputandum, atque primo loco, quod proprium situm est, erit examinandum.

Quod ad titulum huius disputationis attinet, is facile intelligitur ex dictis disputationibus. Quando enim

necesse est successorem esse hereditum, nec potest, repudiata hereditate, succedere in maioratu, aut in realia, de qua agitur, dicitur succedi in illa iure ha reditatu, idque, quod institutum est, ut eo modo in illo succedatur, appellatur hereditas, aut

simpliciter, aut mixte, ut de emphyteusa, & seruo hereditariis simpliciter, aut mixte, disputationibus. citata dictum est. Quod vero necesse non est successoris esse hereditum, sed potest, repudiata hereditate, succedere in maioratu, aut in realia, de qua agitur, dicitur succedi in illa ex pacto & prouidentia, &

quod institutum est, ut in eo succedatur, dicitur non hereditarius, sed ex pacto & prouidentia, ut de emphyteusa, & seruo, ex pacto & prouidentia disputatione citata dictum est. Atque, quod hoc modo iure propinquitate, & agnationis, succeditur, dicitur succedi in illa iure non iure hereditario, sed iure sanguinis, & ut disputatione citata dictum etiam est. Unde iam satis liquet, quid titulus huius disputationis inquiramus.

Multi, quos Molina lib. 1. de primogenito, refert, senserunt, in maioratu iure hereditario succedi, quos sequi videtur Ant. Gom. l. 40. Taur. n. 7. in prin. tametsi quidem eorum non loquantur de maioratibus Hispaniarum, sed de iure illo primogenitorum Galliae, & quorundam aliarum nationum, de quo disp. 577. dictum est. Hanc

que sensionem ait Molina retigisse Greg. Lopez. l. 9. titu. 7. part. 2. verb. del linage, cam qd reliquisset indecisam. Si tamen ibi Gregorius res dixit pendatur, satis perspicue affirmat, succedi iure sanguinis, & non hereditario: quia titio autem, quem indecisam relinquit, est, utrum nihilominus pater possit ex hereditate filium regno, sicut & alijs honis. De qua re fuo loco infra erit sermo.

Contrariam sententiam, quod scilicet succedatur iure sanguinis comparatione antecessoris possessoris, qui non fuit ipse institutor maioratus, affirmat meritò

Molina

Molina vbi supra. à. n. 2. cum Greg. Lopez. l. 4. titu. 15. part. 2. glos. 1. cum Pinel. l. 1. C. de bon. mater. part. 3. n. 99. vers. quod autem à fortiori, & plerisque alijs, quos citat. Id quod ex se est satis perspicuum, & probatur. Quoniam eiusmodi successores non accipiunt maioratum ab immediato antecessore, sed à primo institutore, à quo ad illum vocatur, sine vlla prorsus dependentia à collatione, aut vocatione, qua vocentur ab immediato possessore: neque succedunt, quia heredes immediati antecessoris, sed quia obtinent eum gradum consuetudinis, vel ultimi possessori, vel primo institutori, aut alicui alteri, quem postulat ac præscribit institutio & vocatio ad eum maioratum ex dispositione primi institutoris: ergo ita vocatus, succedere potest in maioratu, repudiare hereditatem immediati possessoris: ac proinde non succedit in illo iure hereditario, sed sanguinis. Idem probat. l. 2. titu. 1. part. 2. vbi de regno Castellæ, cuius instar maioratus instituitur, dicitur *doquier que el feñorio interien por linaje e mayor nente en España*. Addit merito Molina in fine operis, in additione ad. n. 3. eiusdem. c. §. cum multis alijs, quos citat, esse maioratus institutor vocat ad maioratum proximorem heredem ultimi possessoris, aut aliter in vocationibus mentionem de heredibus successorum faciat, intelligendum id esse, de heredibus iure sanguinis, quales sunt, qui proximè ab intestato succedunt, non verò de heredibus iure institutionis à possessoribus maioratus.

Dixi, succedi iure sanguinis comparatione antecessoris possessoris, qui non fuit ipsemet maioratus institutor: quoniam de eo, qui immediatè accipit maioratum à primo institutore, distinguendum est. Aut enim maioratus instituitur ex solo tertio & quinto bonorum, vel ex eorum parte, vel ex re, aut rebus certis, ad quintum bonorum institutoris attentibus: aut instituitur ex tota hereditate, vel ex quota hereditatis, etià si sit ex tertia, & quinta parte hereditatis, vel ex tertio & quinto bonorū vñcū legitima, aut parte legitimæ: talis successor, quæ, vñcū cum tertio & quinto grauetur vinculo maioratus, sub conditione, vt si vocatus non fuerit cōsentire in eo vinculo suæ legitimæ, priuetur maioratu ex tertio & quinto illo bonorū. In priori euentu, quid scilicet instituitur maioratus ex tertio & quinto bonorum, aut ex rebus ad illa attentibus, dicendum est. Eum, qui ita immediatè accipit ma-

ioratum à primo institutore, non succedere in illo iure hereditario, etiam si testamēto institutus sit talis maioratus, sed integrum illi esse, repudiare hereditatem institutoris, & succedere nihilominus in eo maioratu. Ita habetur expressè, l. 21. Tauri, quæ est. l. 1. titu. 6. lib. 5. nouæ collect. dic tumque est disp. 204. eo enim modo melioratus, siue vincula sint apposta, siue non, repudiare potest hereditatem, & acceptare meliorationē, vt. l. citata expressè habetur. Ceterum tunc propriè nō est dicendum esse successione iure sanguinis, sed ex pacto, & prouidentia primi institutoris. In possessione verò euentu, cum maioratus sit institutus, saltem ex portione hereditatis, neque ita sit institutus, vt dimidi possit, & acceptari ac obtineri pro vna parte, & repudiari ac dissolui pro alia, dicendum est, eum, qui ita illum accipit à primo institutore, succedere in illo eodem primo institutori iure hereditario, ita vt non possit in illo succedere, nisi hæres existat in parte hereditatis, in qua est institutus, vt est perspicuum: reliquos verò successores posterius vocatos, non succedere in illo iure hereditario, sed iure sanguinis, vt dictum est, ac proinde posse in illo succedere, repudiare hereditatem reliquorum successorum.

Quo sit, vt vnus & idem maioratus sit hereditarius comparatione eius, in quo fuit institutus, & ex pacto, & prouidentia, seu vt in illo iure sanguinis succedatur, comparatione reliquorum, qui vterius ad illum vocantur. Atque hæc sunt, quæ multis disputat Molina vbi supra. à. n. 10. Reliqua, quæ hæc de re hoc loco dici poterant, copiose explanata sunt disp. 204. citata.

Cum in maioratu comparatione anterioris possessoris, qui nō fuit illius institutor, non succedatur iure hereditario, sed sanguinis, neque maioratus ab illo, aut ex dispositione illius, accipitur, sed ab institutore atque ex dispositione primi institutoris, constat talem anteriorem possessorem nō posse in illo instituire heredem vterius ad illum vocatum, talemque institutionem esse nullam. Id quod de feudo habetur. c. 1. in prin. de succel. feud. illis verbis, *nalla ordinacione de feñch in feudo manente, vel valente*. Et ita affirmant Molina vbi supra. n. 20. & communis doctorum sententia, quam refert. Neque probat Antonium Gom. l. 40. Tauri. n. 80. quatenus ab hac doctrina ex parte discrepare videtur.

Ex eodem fundamento prouenit non posse

posse ultimum maioratus possessorem, antiquas primi institutoris conditiones, modos, ac vocationes mutare. l. cum filiis familias. ff. de militat. test. illis verbis. *Quia hæreditas quidem sue miles, quam veller substitutionem facere potest: et per tamen alienum ius tollere non potest.* Neque item potest alias conditiones, modos, aut vocationes de novo apponere: cum enim nihil ab eo novus successor accipiat, sed à primo institutore, nõ poterit novum onus ei imponere. l. ab eo. C. de fideicommissis. l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. de leg. 2. & l. si arrogator. ff. de adopt. affirmatque communis doctrina sententia, quam referunt ac sequuntur Covar. c. si hæres in calce. n. 9. & Molina. c. 8. citato. n. 21.

Quando autem maioratus veniret ad ultimum vocatorem, ita ut nullus iam superesset de familia ex his, qui disp. 588. & 589. commemorati sunt, qui succedere posset; tunc, cum ea bona futura deinceps essent libera, & tanquam de bonis liberis disponere posset ultimus possessor pro libito, utique instituire de illis posset maioratum apponendo novas conditiones, vocationes, aut modos: quoniam ille non esset maioratus antiquus, qui in eo ultimo possessore expiravit, sed de novo creatus. Ita Molina ubi supra. n. 24. cum Peralta.

7 Vtrum autem ex regia facultate possint apponi novæ conditiones, aut modi, aut fieri novæ vocationes, in maioratu à prædecessore aliquo instituto, siue talis maioratus absq; regia facultate sit institutus, siue institutus sit ex regia facultate, quod Molina disputat. c. 8. citato. à n. 28. Nos res copiose examinavimus disp. 174. conclus. 5. & 6. & partem negantem definivimus, eam ex suis deducendo principiis.

8 Quando successor in maioratu addit, seu vinculat, bona aliqua sua propria priori maioratu, tunc addere potest conditiones, & modos, non solum bonis, quæ de novo addit, vt ex se est notissimum, sed etiam priori maioratu: modò tamen in nullo repugnent cum prioribus conditionibus, modis, & vocationibus: quippe in nullo contraveniri posset priori institutioni, in nulloque illa frustrari valeat. Obserua tamen, novas conditiones, & modos, non obligare successores in antiquo illo maioratu, nisi ex hypothesi, si succedere simul velint in bonis de novo additis ac vinculatis priori maioratu: quare quicumque successor in antiquo maioratu poterit nolle adimple-

A re eas conditiones, & modos, contentus solis bonis prioris maioratus. Ita Molina. c. 8. citato. n. 35. Qui consulit, vt nunquam conditiones, præsertim repugnantes, prioriori maioratu addant, ne eueniat, vt, bona, quæ addunt, diuidantur à bonis prioris maioratus in diversos possessores, vt contra ipsorum intentum, sæpe euenit in aliquibus maioratibus Hispanis, quibus factæ fuerunt eiusmodi additiones.

B Institutor verò maioratus, interim dum maioratus reuocabilis ab eo fuerit, mutare potest conditiones, modos, ac vocationes, pro suo libito, & alias facere. Qui enim reuocare maioratum à se institutum potest, longè maiori ratione poterit conditiones, modos, & vocationes pro libito in eo variare. Postquam verò maioratus irrevocabilis est effectus, non potest modos, conditiones, & vocationes, in præiudicium vocatorum mutare: quoniam donationi iam per factæ, & irrevocabili, non potest gravamen in præiudicium donatariorum apponi, vt disp. 265. ostensum est, & vtrunque affirmat Molina. c. 8. citato. n. 37. Quando autem maioratus reuocabilis sit, aut irrevocabilis, disp. 583. & quatuor sequentibus, præsertim 587. ad effectum, vt apponi iam nõ possit novum gravamen, est explicatum.

SVMMARIVM.

SVCCESIO directa, & obliqua, quid. Et discrimen inter utranque.

2 Si maioratus testamento sit institutus, ita vt primò vocatus in eo censetur heres: institutus, tunc is succedit directè institutori: reliqui verò obliquè, seu fideicommissariè.

D 3 Si maioratus testamento, aut codicillis sit institutus, ita vt rationem legatæ, aut prælegatæ habeat, primò ad eam vocatus, rationem sortitur legatarij, accipereq; illum debet ab herede: comparatione verò ultimus vocatorum is maioratus, rationem habet fideicommissarij particularis.

4 Si maioratus contractu, etiam reuocabili, sit institutus, tam primus vocatus, quam ceteri successores, rationem habent donatariorum sub modo comparatione institutori.

Num in Hispanorum maioratibus iure directo, an obliquo, succedatur. Disp. 618.

QVOD

VOD propositum est, e-
rit deinde exa-
minandum.
Quid autē sit
succedere di-
recte, & quid,
obliquē, seu si
deicommissa-
ria substitu-

tione, disp. 174. & 175. & 182. explanatum
est. Illud verō inter alia est discrimen inter
directū, tanquā veri hæredis in dēcti, succe-
sionē, & obliquam, seu fideicommissariam.
Quod succedens directū, de iure civili adire
potest hereditatem, & de iure pratorio
potest petere bonorum possessionē, ipso
iure, absq; alterius ministerio: succedens
verō obliquē, seu tanquā fideicommissarius,
succedit mediante alio, per quē, cuius-
que ministerio, res fideicommissa, restitutio
siue subiecta, ad ipsum derivatur, vt locis
citatis explanatū est. & cum Bart. Baldo, &
alijs tradit Molina lib. 1. de prim. c. 14. n. 2.

Hoc ita constituto, dicendum est. Si ma-
ioratus institutus sit testamēto, vel ex tota
hereditate, vel ex quota illius, atque ad e-
undem hæredem, vel etiam constitutus sit ti-
tulo institutionis hæredis ex quota bono-
rum, aut ex re certa, ita tamen, vt nullus
alius sit institutus hæres ex reliqua
hereditate, aut ex quota illius, vel si alius
sunt institutus hæres, & re ipsa non extitit
hæres, quia vel mortuus est ante testatorē,
vel repudiavit hereditatem, vel aliqua alia
ratione, tunc primus vocatus ad eum ma-
ioratus, succedit in illo directē tanquā ve-
rus illius hæres vniuersalis, potens adire im-
mediatē maioratum, & possessionem illius
capere, repræsentatque personam defuncti,
eo ipso, quod maioratus, eamve heredi-
tatem adit, transiuntque proinde ipso iure
in eum actiones actiue, & passiuæ, detun-
cti. Hæc omnia constat ex dictis disputat.
155. vbi, aliud agendo, copiose à nobis ex-
planata, & comprobata sunt, ostensumque
esset institutum, esse in his omnibus hæ-
redem vniuersalē: atq; hæc eadē sunt, quæ
Molina vbi supra à n. 1. i. antē dicit, ac probat;
tamen non adeo, vt nos, seipsum explicet.

In his eisdem eventibus, in quibus pri-
mus vocatus ad eum maioratus, verus exi-
sit hæres, directūque in illo institutor, suc-
cedit, sit Molina vbi supra à num. 10. vlti-
us ad eundem maioratum ab institutore

alius vocatus, non succedere in illo insti-
tutori directē, sed indirectē, tanquā fidei-
commissarius, substitutusve ordine quo-
dam fideicommissariē, comparatione primi
vocati, & sequentium anteriorum vocato-
rum. Id verō probat hæc ratio, ad quam
congruum responsum reddi non potest.
Quoniam, cum primus successior in eo ma-
ioratu, succederet in illo tanquā hæres
directus, definire non potuit esse hæres. I.
hæreditas ex die. l. i. ei qui solvendo. ff. de
hæred. inst. §. hæres. in fin. eod. titul. & l.
11. titu. 3. part. 6. dictumque est disputat.
156. Ratio verō est, quoniam sicut iura pro-
hibent, quenquam discedere ex parte tes-
tatum, & ex parte intestatum, ex parte
suarum rerum, nisi sit miles, cur id privile-
gium est concessum, vt disputat. 155. di-
ctum est: ita prohibent quenquam, quoad
tempus, discedere ex parte testatum,
& ex parte intestatum, nisi in milite, vt
disputat. 156. est ostensum. Quare
si quis instituitur hæres in totam vitam
suam, & post eius mortem alius hæres in
eadem hereditate instituitur, censetur
primus grauatus per mortem suam res-
tituere hereditatem illi alteri, atque ad e-
undem solus primus censetur hæres directus, se-
cundus verō indirectus, & fideicommissa-
rius, vt constat §. vlt. inst. de pupill. subst.
& l. precibus, vers. si verō post puberta-
tem. C. de impuber. Quod verum habet,
non solum si secundus instituitur per ver-
ba communia directæ & indirectæ institu-
tionis, sed etiam si instituitur per verba di-
recta & civilia: quoniam ex iuris benigna
interpretatione obliquantur, vt secundus
censetur institutus, non directē, ne institu-
tio sit nulla, sed indirectē & fideicom-
missariē, vt sit valida, vt aiunt gloss. l. verbis
civilibus, verb. voluntatem. ff. de vulgari, &
gloss. c. si pater. de testam. lib. 8. quas do-
ctores communiter sequuntur, & concin-
nunt. l. ex facto, in primo responso, & l.
sequola. ff. ad Trebell. Quare, cum in eadē
titulis, de quibus loquimur, primus ad ma-
ioratum vocatus, succedat directē insti-
tutori tanquā hæres illius vniuersalis, re-
liqui vltius vocati, solum succedunt in-
directē & fideicommissariē.

Obijcies, qui obliquē, & fideicommissariē
succedit, capit id, in quo ita succedit, princi-
paliter quide à primo institutore, à quo id
est derivatū, & qui ad id eū ita vocant, e-
um in eadē re antecessore, de manu ante-
cessoris,

Obiecta.

cessoris, qui id debet ipsi restituere, vt disput. 186. ostensum fuit: qui verò secundò, tertio, aut vltèrius vocatus ad Hispanum maioratum, in eo succedit, nulla indiget restitutione antecessori; sed continuo, atque ille è vita discedit, dominium, & possessio, tam civilis, quàm naturalis, eius maioratus, ipso iure transit in proximè vocatum, abique vlla traditione & apprehensione, etiam si hic ignoret, ad se esse delatum cum maioratum, diciturque naturaliter possidere, per quemcunque tenentorem eorum bonorum, non secus atque, qui domum habet locatam, dicitur eam possidere naturaliter per suum inquilinum, qui eam tenet, & habitat, vt habetur. l. 45. l. auri, quæ est. l. 8. titu. 7. lib. 5. nouæ collect. dictumque est in calce disput. 3. & 12. ergo secundò, tertio, aut vltèrius vocatus ad maioratum, directè & immediatè succedit institutori, non verò obliquè & fideicommissariè, mediante antecessore immediato.

Satis fit.

Ad maiorem huius argumenti dicendum est, de ratione quidem indirectè ac fideicommissariè successione esse, vt id, in quo ita succeditur, deriuetur à primo institutore ac testatore per heredem directum, aut alios etiam intermedios, iuxta institutoris dispositionem: in eo enim est positum, quòd non directè, sed indirectè, per interpositum, vel interpositos alios heredes, à quibus proximè & immediatè hereditas deriuetur, succedatur institutori ac testatori: quòd verò traditio re, aut verbo, fieri debeat ab immediato antecessore, vt sequens comparet dominium, aut etiam possessionem, & vt ad eum transeant actiones actiue & passiuæ, quanuis sit consonum fideicommissio, naturæque indirectè ac fideicommissariè successione, ideoque iure sit statutum, vt regulariter ita fiat, antequàm effectus illi sequantur; non tamen est id de intrinseca ratione fideicommissi, successioneque indirectè, neque à iure est statutum, vt semper traditio re, aut verbo, fiat, vt sequantur illi effectus: sæpe enim ex dispositione iuris sequuntur illi effectus sine tali praua traditione, vt in calce disputat. 186. ostensum fuit. Quare, si quid argumentum probat, solum est, eiusmodi fideicommissum esse extraordinarium & irregulare, nec seruare leges omnes fideicommissi, vt disput. 577. explicatum est: non verò non esse fidei-

A commissum latè, & ad effectum, vt in eo secundò, aut vltèrius vocati, succedant indirectè testatori ac institutori illius. Obseruat tamen Molina vbi supra num. 15. quòd quanuis ita secundò, aut vltèrius vocatus ad maioratum; abique vlla traditione, mortuo antecessore, comparet ipso iure dominium & possessionem, tam civilem, quàm naturalem; attamen actuale possessionem, seu tenentiam earum rerum, quæ in facto consistit, & non parui est momenti, vt in progressu huius materiæ patebit, comparat ab antecessore, aut ab heredibus antecessoris, vel à quocunque alio, penes quem sit: & pro illa obtinenda competit ei interditi ad adipiscendum talem possessionem, seu tenentiam, vt cum Baldo, & alijs quos citat, subiungit, & nos dicemus inferius.

Peralta. l. 3. §. qui fideicommissum. num. 27. & sequentibus. ff. de hered. inst. asseruit, in maioratibus omnibus Hispanis regia facultate institutis, secundò, & vltèrius vocatos, succedere directè primo institutori. Quoniam, inquit, in eiusmodi facultatibus conceditur institutoribus potestas faciendi vocatos omnes ad eos maioratus heredes directos ipsi institutori: licet autem contrarium de iure sit statutum; id tamen locum habet, quando aliud lege non est sancitum, vt constat in milite, qui ex legis priuilegio potest vsque ad certum tempus instituere aliquem, vt sibi sit hæres directus, vt disput. 156. ostensum est: cum autem princeps velut lex sit animata, qui, vt ea de re potest legem sancire, ita potest id priuatis facultate ac priuilegio concedere; consequens est, vt in Hispanis maioratibus regia facultate creatis, omnes vocati ad eos maioratus, succedant directè institutori. Molina verò vbi supra à nu. 17. licet fateatur, legis dispositione, aut principis facultate ac priuilegio id posse fieri; meritò tamen negat tales facultates concedi, quin potius contrarium aperte sonantes ac concedentes, vt patet singulas inueniunt. Quanuis autem amplissima potestas in eis concedatur inflituendi maioratus contrahus, aut vltima voluntate, vt liberit; id tamen intelligitur, seruata natura contrahus, aut vltimæ voluntatis, & seruata iuris dispositione circa illos: neque enim intendit princeps facultatem concedere ad iuris dispositionem pervertendam,

uertendam, nisi quatenus verbis perspicuis & expressis id concesserit: imò verò concessiones amplius iuxta iuris dispositionem sunt intelligendæ, quando de intento principis dispensandi ea in parte in iure, luce clarius non constitit.

Hactenus dictum est, quando primò vocatus ad maioratam verè in illo existit hæres institutoris: tunc enim solum locum habet questio, an primus solus succedat directè tanquam hæres primò institutori, & num reliqui succedant indirectè in illo tanquam fideicommissarij vniuersales.

Si maioratus institutus sit in testamento, sed non ex vniuersa hereditate, aut ex quota hereditatis, sed ex quota bonorum, aut ex re, vel ex rebus certis, etiam si titulo hæredis sit institutus, si tamen simul sit alius institutus hæres ex reliqua hereditate, aut ex quota hereditatis, qui, mortuo testatore, verè hæres existat, tunc institutio illa maioratus rationem solum habet legatarij, aut prælegatarij, comparatione primò ad eum vocatū, & non hereditatis, vt disputat. 155. copiosè dictum est, ac proinde primò vocatus non succedit in eo maioratu tanquam hæres directè institutori, sed tanquam legatarius, qui accipere debet ea bona de manu hæredis: reliqui verò succedunt in eo maioratu indirectè tanquam fideicommissarij particulares mediante anteriore eius maioratus possessore, tametsi dominum, & possessio civilis, & naturalis, ipso iure sine alia apprehensione ad eos transeat, mortuo anteriori eius maioratus possessore, vt dictum est, quando maioratus habet rationem fideicommissi vniuersalis, comparatione secundò, aut vltierus ad eum maioratum vocatorum.

Hæc eadem dicenda sunt, quando in testamento, aut codicillo, institutus esset maioratus ex quota bonorum, vt ex tertio & quinto, deductis alijs legatis, & impensis funeris, ex quinto; & quando institutus esset ex parte quorū bonorum tertij & quinti, vel ex rebus determinatis, etiam si primò ad eum maioratum vocaretur primogenitus, qui simul hæres extiterat in sua legitima portione in eodem testamento eidem maioratus institutori. Ratio autem est, quoniam in his omnibus eventibus, talis maioratus habet rationem legatarij, aut prælegatarij, comparatione primò ad eum vocatū, & consequenter habet rationem fideicommissi particularis comparatione cæterorum ad eum vltioris

vocatorum, vt ex se satis liquet. Atque hæc sunt, quæ in eadem Molina vbi supra nu. 8. & 9. tametsi non ita exactè rem explicet.

Quando verò maioratus institueretur contractū, etiam reuocabili, cum in eo contractū hæres institui non possit, etiam si reuocabilis sit, atque adeo quoad ipsius confirmationem accedat ad vitium voluntatem, vt disput. 583. dictum est, vtique primò vocatus ad maioratum contractū institutum, non succedit directè tanquam hæres primò institutori, sed potius habet comparatione illius rationem primi donatarij sub modo; & similiter vocatū vltierus ad eum maioratum, non habent rationem fideicommissariorum, aut vltiorum donatarioum similiter sub modo comparatione eiusdem primi institutoris, vt disp. 577. dictum est. Atque hæc sunt, quæ Molina vbi supra in. 6. intendit, quannus non ita exactè ea explicet.

SVMMARIVM

GRAVATVS restituere, satisfacere tenetur fideicommissario de restituendo fideicommissi vniuersali, aut particulari.

1. Maioratus si testamento, aut codicillo, institutus sit, ita vt rationem fideicommissi vniuersalis, aut particularis, comparatione vltierus vacat habeat, possessor illius, essendo in iure communi, satisfacere tenetur vltierus vocato de illo integro restituendo, si id peccatur, & institutor eam satisfactionem non remisit.

2. Substituto directo ex testamento canere tenetur anterior hereditatis possessor.

3. Si maioratus institutus sit contractū, siue reuocabili, siue irrevocabili, vltierus ad eum vocatus, potest non potest satisfactionem ab illius possessore, nisi superveniat nova causa satisfactionis dilapidationis, aut deteriorationis illius culpa possessoris.

4. Maioratus institutor remittere potest, ne possessor satisfacere teneatur, atque tunc, etiam in eventu dilapidationis ac deteriorationis, non tenetur satisfacere, nisi deterioratio esset dolosa, aut furtiva esset, dolosa esse.

5. Licet maioratus institutor satisfactionem remiserit, imminet tamen dilapidatione, aut deterioratione, culpa possessoris, aut illa iam capta, implorare vltierus vocatus potest officium iudicis, qui, si opus fuerit, procedere poterit vsque ad sequestrum.

7. Maioratus possessor, aut alius, qui de re resti-
ta cōda satisfare teneatur, fidei iussoria cautio-
nem idoneam dare tenetur. Si autem nō detur,
poterit successor petere, ut ipse in possessionem
eorum bonorum mittatur, quosque deat. Si
semel aliquam accepit, non potest petere alia,
nisi fidei iussore fugerint, & facti sint non
solvēdo. Et qualis sufficiens iudicatur in re-
gno restituendo, aut in alio opulentiſſimo ma-
ioratus. Solus proximē vocatus potest illam pe-
tere. Si multi contendunt, se esse proximē voca-
tos, unicuique est eadem prestanda. Et quid ea
cautio continere debeat, illi omnia capi-
8. Maioratus possessor si sit de liberis primi gra-
dus institutoris, & proximē vicerius vocatus
sit de descendētibz eiusdem institutoris, non
teneatur satisfare, nisi institutor contrarium
præcepisset, cogi tamen posset facere bonorum
maioratus descriptionem. Idem in fideicom-
missis. *Qui cod. aut A. Item sub. tra.*
9. Maioratus possessor in hoc regno non consue-
uit prestare eam cautionem, *no. eo. b. n. tra. tra.*

**Maioratus possessor num satisfare te-
neatur successor, de rebus ma-
ioratus integrē restituendis. Disp.**

619.

DISPVTATIO
Iste cōiuncta, & quasi ap-
pendix est præcedēti. Di-
cimus verō, quid de ri-
gore iuris sit dicendum.
Et quando lo cum satisfa-
tio hæc non habet. Et quæ hæc in parte sit
consuetudo huius regni.

Hæres grauatus hereditatem, aut par-
tem illius restituere, tenetur satisfare de
illa restituenda fideicommissario adue-
niente tempore à testatore præscripto ut
illam restituat, si fideicommissarius eam sa-
tisfactionem ab herede petat: eodemque
modo anterior fideicommissarius, ad quem
hereditas devenit, tenetur satisfare se-
quenti fideicommissario, si eam satisfactio-
nem ab eo petat, idemque est in fideicom-
missis particularibus. I. cum Artemido-
ram. C. vt in posse. legat. l. peto. §. fratre,
& l. vnum ex familia. §. quod si talia, in
fine. ff. de leg. 2. l. vlt. C. de legat. l. 1. & se-
quentibus. ff. vt legatorum seu fideicom-
missariorum nomine caueatur, & affirmat
communis doctorum sententia, quam Mo-
lina lib. 1. de primog. 15. n. 1. & Anton.

A. Com. l. 40. Taurinum. 78. refert.

Hinc oritur questio, vtrum similiter
possessor maioratus, siue primus vocatus
ad eum sit, siue vltior, teneatur satisfare
vltiori vocato, de rebus maioratus resti-
tuendis. Ad quam respondendum est, si
maioratus testamento, aut codicillo, sit in-
stitutus, ita vt rationem hereditatis, aut le-
gati, habeat comparatione primi ad eum
vocati, & consequenter ita vt rationem fi-
deicommissi vniuersalis, aut particularis
comparatione vltiori vocatorum habeat,
teneri possessorem satisfare, si id petat se-
quens ad eum vocatus, idque esto nulla
suspicio, aut periculum, superueniat dila-
pationis ac detrimēti eorum bonorum.

B. Excipitur, nisi institutor eam satisfactio-
nem remisit. Priorem partem sufficien-
ter atque euidenter probat iura citata. Cum
enim possessor fideicommissi, tam vniuer-
salis, quam particularis, satisfare eo modo
teneatur fideicommissario, immo id
exigenti, qui in eis bonis succedere debet,
vt statuunt iura citata: maioratusque, de
quo loquimur, rationem habet fideicom-
missi vniuersalis, aut particularis, compa-
ratione vltiori ad eum vocati immediate,
vt disputatione præcedente ostensum est;
neque contrarium comperitur sancitum
in maioratibus: vtiq; possessor maioratus
satisfare eo modo tenebitur vltiori vo-
cato immediate, satisfactionem poscenti,
quando institutor eam satisfactionem tali
possessori non remisit: id quod cum Pa-
latios Ruinos, & alijs, affirmant Anton.
Com. nu. 78. citato, & Molina vbi supra a
nu. 2.

C. Neque idcirco (subiungit ibidem Mo-
lina n. 8.) cessat satisfaciendi obligatio, quod
mortuo possessore, dominium & posses-
sio civilis ac naturalis rerum maioratus
transcat ipso iure absque alia apprehensio-
ne & traditione in vltiori vocatum, pos-
sitque nouus successor eas vendere ex
quocunque, apud quem fuerint reperta,
vt disputatione præcedente dictum est:
quoniam, vt ea cautio prestanda sit, satis
est, quod sola facti possessio, seu tenentia,
sit restituenda ab anteriori possessore, he-
redibusve illius. Vt enim habetur. l. inter
omnes, vñda. glossa ibi verb. hereditate,
communiter recepta. ff. qui satisfare cog.
quando aliquis institutus fuit hæres sup
conditione pendente in futurum, datuſq;
illi fuit substitutus directus in euentu,
quod conditio deficeret, vtiq; tunc
deficiente

deficiente postea conditione substitutus ille directus, non capit hereditatem ab instituto sub conditione, esto ita institutus eam occupasset, sed illam sibi vendicat, ubicunque eam repererit, & tamē in ea lege, institutus sub conditione, qui hereditatem occupauerit, cogitur satisfacere substituto, quod in euentu, quod conditio defuerit, eam integram hereditatem illi restituit: quod ait Molina summē esse notandum, vt intelligatur, neque in eiusmodi maioratibus Hispanis, neque in fideicommissis, quæ quoad dominium, aut etiam possessionem, transeunt in fideicommissarium absque vlla reali, aut verbali traditione, de quibus in calce disp. 186. dictum est, cessare obligationem eorum possessori, satisfaciendi de illis integrē restituendis. Ant. verō Gom. in calce disp. 186. citati, hanc etiam aliam tradit utilitatem satisfactionis in his euentibus, vt scilicet, timore huius satisfactionis, non dissipentur, neque alienentur eiusmodi bona, & vt, si alienata fuerint, & fuerit difficultas aliqua in eis recuperandis, fideiussores teneantur soluere sumptus ea de causa factos.

Peralta. l. 3. §. 4. qui fideicommissam num. 29. & 30. ff. de hered. inst. iuxta eam suam opinionem disputatione præcedente improbatam, quod quando maioratus ex regia facultate fuit institutus, omnes ad illū vocati succedat directē primo institutori, subiungit, possessores talium maioratum, non teneri satisfacere successori de eis integrē restituendis, nisi quando aliqua superuenierit suspicio de dissipatione, alienatione, aut deterioratione earum rerum culpa possessoris. Ducitur. l. inter omnes, tunc gloffa ibi, verb. hereditate. ff. qui satisfacere cogantur. Gloffa enim ibi ait, heredē cogi posse à substituto directo, satisfacere de hereditate non minuenda, idque, inquit Peralta, in euentu, quod superuenierit iusta causa, seu suspicio explicata, vt habetur in fine textus. Rem tamen tanquam nouam cogitantam Peralta relinquit.

Vt tamen bene Molina vbi supra à nu. 5. subiungit, hæc opinio falsa est. Primò, quoniam falsum est, secundò, aut vltèrius vocatos ex testamento, aut codicillo, ad maioratum, succedere institutori directē, vt disputatione præcedente dictum est: ipse autem Peralta non negat, si succedant indirectē ac fideicommissarij, illis satisfaciendum esse ab anteriore possessore de integra hereditate restituenda, esto nulla noua

causa suspicionis superueniat.

Secundò, quoniam falsum est, substituto directo ex testamento, non teneri heredem, anterioremve possessorem hereditatis, satisfacere de integra hereditate restituenda, etiam si noua causa suspicionis non adueniat. Contrarium enim habetur ea ipsa lege, inter omnes, cui Peralta nititur. Duo quippe casus in ea lege continentur. Primus, quando vnus est institutus hæres sub conditione, & alius est ei datus substitutus in euentu, quod conditio deficiat: quod sanè esse nequit, nisi ex testamento. Atque in hoc euentu perspicue ea lex disponit, teneri heredem sub ea conditione institutum, hereditatemque occupantem, cauere substituto de illa restituenda, si conditio deficiat: quod communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra num. 6. refert, intelligit, statim à principio, esto nulla causa suspicionis superueniat: quod lex etiam ipsa aperte sonat. Quare, quando ex testamento substitutus est datus, siue directus, siue fideicommissarius, semper eodem modo est illi cauendum, vt, iuxta eam legem, communis doctorum sententia affirmat. Secundus casus ponitur in fine eiusdem legis, quando scilicet cautionis petitio dependet ex contractu, seu ex alia causa, quæ non sit substitutionis ex testamento, aut codicillo. Et tunc ait iurisperitus, cauendum esse ex causa superuenientis suspicionis, & non alias, iuxta ea, quæ subiungemus.

Dixi in posteriori parte assertionis, quæ ad questionem respondemus. Excipitur, nisi institutor eam satisfactionem remisit. Quoniam, quando testator satisfactionem remittit, non tenetur possessor rei fideicommissæ subiectæ, satisfacere proximo fideicommissario de ea integrē ei restituenda, vt habetur. l. 2. l. Artemidoram, & l. penult. C. vt posses. legat. l. pactum ff. de pact. authentica contra. §. 1. C. ad Trebell. l. atia. 4. vltim. ff. de condit. & demonst. De eiusmodi verò remissione statim suffus dicetur.

Molina cap. 17. citatò num. 8. ait, si maioratus institutus sit contractu reuocabili, iuxta ea quæ disput. 583. dicta sunt, tunc, quoad satisfactionem, esse idem dicendum, quod de maiorati testamento, aut codicillo, instituto, est dictum. Ducitur, quoniam, vt disputat. 583. dictum est, habet vim vltimæ voluntatis, quoad reuocabilitatem, & stabilitatem. Ego autem

contrarium longe probabilius existimo, dicendum videlicet esse, quod de maioratibus institutis contractus irrevocabili mox subiungemus. Ratio autem est, quoniam eiusmodi dispositio simpliciter non est ultima voluntas, sed simpliciter est contractus, participans aliquid de ultima voluntate: neque maioratus ita institutus, est hereditas, aut legatum, comparatione primo ad eum vocati, neque fideicommissum universale, aut particulare, comparatione vocatorum ulterius ad eum, sed est donatio sub modo comparatione ulterius ad eum vocatorum, vt disp. 577. & disputatione precedente, cum eodem autore dictum est: quæ autem de illo cautionis modo in iure comprehenditur disposita, manifeste sunt sancta de legatis, & fideicommissis, tam universalibus, quam particularibus, quæcumque ultima voluntate sint relicta, siue ea sit testamentum, siue codicillus, idque favore ultimæ voluntatis: atque hoc solum est, quod Rosedus, & alij a Molina ibidem relati affirmant: quare, cum institutio maioratus contractus revocabili simpliciter sit contractus, & non ultima voluntas, maioratusque ita institutus, sit donatum sub modo, & non hereditas, legatum, aut fideicommissum, consequens profecto est, vt quoad cautionem, non sequatur regulam præscriptam in iure circa ultimas voluntates, & hereditates, aut legata, demandanda ad multos ordine quodam, sed sequatur regulam contractuum, ac donatorum sub modo multis ordine quodam.

Quando maioratus institutus est contractus irrevocabili (idem nostra sententia est dicendum, iuxta proximè dicta, quando institutus est contractus revocabili) tunc ulterius ad illum vocatus, petere non potest satisfactionem à possessore, nisi superveniente nova causa suspicionis dilapidationis, aut deteriorationis illius ex parte possessoris. Ita habetur. l. in omnibus. ff. de iudicijs, & l. inter omnes, in fine, ff. qui satisfidare cogitur, & affirmat communis doctorum sententia, quam referunt ac sequuntur Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 78. & Molina vbi supra in calce. n. 8.

- 5 Sicut autem in legatis, hereditatibus, & fideicommissis, tam universalibus, quam particularibus, remitti à testatore potest cautio, idque etiam postea ex intervallo pacto aliquo, aut contractu, vt constat ex iuribus ea de re supra citatis, præsertim ex l. pactum. ff. de pactis: ita etiam remitti potest ab insti-

tutore hæc cautio, quæ locum habet in dispositionibus ex contractu, vt ex eisde iuribus constat, præsertim ex l. pactum citata.

Quando maioratus, vel quævis alia res, venit restituenda, siue ex ultima voluntate, siue ex contractu, & qui id ita disposuit, remisit anteriori possessori cautionem sue successoris, esto possessor ille dilapidet ex bona, non tenetur præstare cautionem ad petitionem successoris, sed alijs remedijs est subueniendus successori. Ita habetur expressè. l. vlt. ff. vt legat. seu fideicomis. nomi. ca. uea & affirmant Bart. & communis doctorum

sententia, quam Molina cap. 15. citato num. 9. refert ac sequitur. Excipitur, nisi possessor dolo dilapidet ex bona: nam dolo aliquid fieri in præiudicium tertij, non est ferendum; esset enim contra bonos mores; neque est credendum eum, qui cautionem remisit, intellexisse etiam in eo casu in dispositionibus quippe generalibus, non censetur id comprehenditum, de quo, si disponens in particulari interrogaretur, id utique exceperisset. Imò verò, vt idem Molina ibidem num. 29. & 30. subiungit, ac rectè probat, testator remittere non potest, vt, existente suspitione ex argutibus indicijs dolose dilapidationis, possessor non caueat de dilapidatione dolosa.

Iuxta dispositionem legis ultimæ citatæ, metitò Molina vbi supra num. 10. reprehendit Peraltam, qui fideicommissam citato. n. 30. dum asseruit, possessorem maioratus, non posse remittere satisfactionem in casu dilapidationis, nisi enim Peralta intelligat, in casu dilapidationis dolosæ, utique loquitur contra. l. vlt. citatam, quæ statuit, remissa cautione ab institutore, censeri remissam, etiam in euentu dilapidationis, esto institutor euentu dilapidationis non expresse sit, nedum si eum expresse sit.

Quando remissa esset cautio, & eaque de causa successor, qui dilapidationem imminentem timet, non posset eam petere, posset nihilominus implorare officium iudicis, antequam dilapidatio incipiat, aut, si incipit, ne ulterius progrediatur, vt iudex ex suo officio illam impediatur, argumento. l. 3. C. qui bon. ced. poss. & l. vltim. ff. quod met. caus. & affirmant Bart. & communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra num. 11. refert ac sequitur. At verò gloss. l. vlt. ff. vt legat. seu fideicomis. nomi. caueat, posse iudicem procedere vique ad

leque-

sequestrari. Vtrum autem maioratus possessor ob dilapidationem possit priuari maioratu, infra suo loco examinabitur.

Cautio autem, quam is, qui rem subiectam restitutioni possidet, in euentibus explicatis prestare tenetur, si a successore exigatur, est fideiussoria. l. si in quo: §. ult. ff. vt in poss. legat. l. 1. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueatur, iuncta. l. pratorie stipulationes: ff. de pratorijs stipulationibus. Et prestanda est, etiam pro rebus immobilibus: l. 1. in prin. iuncta glossa ibi verb. stipulenter. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueatur. l. si cui: §. bonorum autem appellatione. ff. vt in poss. legat. Atque eam satisfactionem dire tenetur, etiam is, qui diues est, & idoneus ad soluendum, habens multa bona immobilia. l. 1. in prin. ff. vt legat. seu fideicommissi. nomi. caueatur tamen in alijs euentibus, is, qui notorie est diues, & idoneus ad soluendum, satisficere non cogatur, vt cum Isane Molina vbi supra. n. 17. affirmat. Quod si is, qui satisficere tenetur de re integre restituenda, non velit satisficere, tunc successor petere poterit, vt mittatur ipse in possessionem eorum bonorum, donec ille alius satisficet. l. 1. & sequentibus. ff. & C. vt in poss. legat. Atque hec omnia affirmat Molina vbi supra. n. 4. Qui autem semel satisficidit, cogi non potest iterum satisficere, etiam si alius causetur, satisfactionem preteritam non fuisse idoneam; ipse autem sibi imputet, quod antea illam acceptauit, neque obediens, idoneam non esse. l. si is, a quo. §. vltim. ff. vt in poss. legat. & affirmat Molina vbi supra. n. 14. Excipitur, nisi fideiussor datus fuisset, aut facti essent non soluendo ex post facto bonorum suorum amissione: tunc enim de nouo cautio erit adhibenda. l. plane. ff. vt in poss. legat. & alijs iuribus, quae Molina ibidem citat.

Esse autem debet praedicta cautio idonea. l. quoties. ff. qui satisficet. cog. Quando autem ex magna estimatione maioratus, vt si esset regnum, ingens ducatus, aut marchionatus, vel alius opulentissimus maioratus, pro quo sufficienter fideiussores adhiberi non possent, tunc ea cautio erit prestanda, quae, iuxta rei qualitatem, praestari possit, argumento. l. de creatione. C. de episcop. audient illis verbis; si autem non satis eius censui inueniatur, tunc et fideiussor, in quem iam possibile est, ab eo exploretur. Ad quod textum Albericus ait, ita consultum fuisse

in fauorem Reginae Franciae; quae fuit uxor filij sui primogeniti. Cocinatus. l. vlt. §. ubi autem non talis. C. de curat. furios. Vbi eadem verba habentur cum illis, quae ex. l. de creatione relata sunt, & affirmant multum quos Molina vbi supra. n. 19. refert ac sequitur.

Eam vero satisfactionem petere a maioratus possessore is solus potest, qui proxime est ei successurus: vt enim habetur. l. Paulus. ff. de pratorijs stipulat. calumniosus petere satisfactionem videtur is, quem alius antecedit. Vtrum autem, si proximus successor absens, aut impeditus sit, vel sit negligens, possit eam petere, qui vterius proximè vocatur, alibi dicitur. Quod si multi pretendant vnusquisque eorum se esse proximiorē successorē, tunc singulis satisficendum: quoniam possessor maioratus in eo non gravatur; quandoquidem eodem fideiussore potest singulis, & omnibus, cauere, futurumque sit, vt vni tantum eorum teneatur. Ita habetur. l. si duo. ff. vt legator. nom. cauea. Atque hec omnia affirmat Molina vbi supra. n. 20.

Forma autem satisfactionis prestandae hec erit. Quod fideiussores se astringant, maioratus possessorē, adueniente die, restituendi rem, aut res, maioratus subiectas, integre eas restitutum, dolumque malum in maioratus restitutione abuturum, ita vt neque in rebus maioratus seruitus aliqua imponetur, neque aliquid aliud dolo fiet, ex quo deteriores reddantur. l. 1. ff. vt legat. nomi. cauea. & l. vlt. in fine. C. delegat. & affirmat communis doctorum sententia, quam Molina vbi supra. n. 24. refert ac sequitur. Non tamen tenetur maioratus possessor cautionem prestande rebus maioratus arbitrio boni viri frangere: hec quippe cautio ab usufructuario praestatur, vt habetur. l. 1. ff. usufructuarius quemadmodum caueat, & quid ea cautio contineat disp. 7. dictum est: non vero praestatur a possessore maioratus, qui interim dum legitimus possessor illius est, verè est dominus rerū maioratus, vt disp. 3. & alias sepe dictum a nobis est: dominus enim rei, etiam si illa restitutioni sit subiecta, non hanc posteriorē cautionem praestat, sed solum illi priorē, quae loge pauciora continet, vt cum Azone affirmat Medina vbi supra. n. 25.

Quibus autem testator remittere possit fideicommissario, ac maioratus possessori, priorē illam cautionem, vt supra ostensum est, non tamē potest remittere posteriorem.

tas, habens annexo reditu, ita ut ipsi accessi
foris sine reditu, & non e contrario.

8 *Speria capax est maioratus annexam habentis dignitatem.*

9 *Regno ob quæ delicta privari quis possit, & quando, esse habeat idoneum successorem, concedi regnum alteri possit.*

10 *Reido privatus feudatarius, si non leuam contrahet infamiam.*

Infamis numin maioratu succedere possit. Et num maioratus sit dignitas. Disp. 620.

EXAMINANDVM deinde est, qui in maioratu succedere possint. Atque ut melius intelligatur, num in maioratu succedere possint infamis, examinandum prius est, utrum maioratus dignitas sit.

Consentaneæ ad Panor. c. de multa, de præb. nu. 1. Staphilæus de liter. grat. de modo & forma interpretandi, &c. pag. 100. in parvis, ac Syluest. verb. dignitas, & ad alios, quos citat, dignitas duobus modis versusurpatur. Vno, prædictum distinguitur à personatu, & à quocunque alio officio præminentiā aliquam habet, ut est curatus, syndicus, & sunt alij. Dignitas ita sumpta, consentaneæ ad l. honor. si. de honorib. & muner. est præminentiā cum administratione, seu iurisdictione. Quod intelligo de ordinariis. Vicarij enim pedanei dignitates nō sunt, sed verò de vicariis generali, qui iurisdictionem habet ordinariam, vnumque tribunal efficit cum Episcopo, aut cum quouis alio iudice, cuius est vicarius generalis, ut tractu. 5. dicitur: quia de causis, ut Staphilæus vbi supra. n. 12. cum alijs, quos citat, recte ait, dignitas est. Tamen si, cum tanquam pars dignitatis Episcopi, vnicam cum illo efficiens dignitatem, censetur, id non impedit, quo minus aliam dignitatem Ecclesiasticam possit simul obtinere, ut Panor. vbi supra assent. Sic Guardiani, Abbates, Priores, Rectores, & alij superiores religionum, iurisdictionem ordinariam in suis religiosos habentes, prælati ac dignitates sunt, ut Panor. vbi supra affir-
mat, & constat ex cap. indaminationibus. & verum, de elect. lib. 6. Eodem modo Rectores, seu priores, Ecclesiarum collegialium,

A quia iurisdictionem in reliquos eiusdem Ecclesie ministros habent, dignitates sunt. Idem asserunt Panor. ibidem, Staphilæus vbi supra. n. 3. & alijs de Archidiacono, quia ex suo munere, primaque institutione in Ecclesia, iurisdictionem aliquam habet, eamque alicubi retinet, ex quoque nomine dignitatem sonat, atque ex consuetudine inter dignitates computatur, esto multis in locis nullam hodie iurisd. suam habeat. Personatus autem pressè, ut ibidem Panor. ait, est quædam præminentiā in Ecclesia sine iurisdictione, ut quia habet statum honorificum in choro præ alijs, aut aliud simile.

B Latè verò sumuntur in iure dignitas, & personatus, ut comprehendunt utrumque: quia extenduntur etiam ad alia officia: ut curatus interdum appellatur personatus. Hæc verò evenisse ait Panor. ex varia loquendi consuetudine in diversis regionibus. Ait verò Staphilæus vbi supra. n. 3. quauis in materia largæ & favorabilis nomine personatus comprehendatur dignitas, & nomine dignitatis comprehendatur personatus; in materia tamen strictæ, nomine vnus horum alterū nō comprehendit.

C Explicato quid sit dignitas, quod attinet ad questionem, num maioratus dignitas sit. Couar. 1. var. res. c. 15. n. 14. in calce. 2. penultimi, & 3. vlt. ait, maioratum Hispanum velut dignitatem quandam constituit, ut, qui eum obtinet, caput sit familie, eiusque honores præcipuos habeat: esseque dignitatem confirmat auctoritate Archidiaconi, & quorundam aliorum, quos citat. In eadem sententia est Ant. Góm. l. 46. Tauri. n. 1. & sunt plerique alij, quos Molina lib. 1. de primog. c. 3. n. 1. refert. Merito tamè Molina ibidem. n. 4. cum Cino, & Carolo Molingo affirmat, maioratum Hispanicum in eod præcisè, quod maioratus Hispanicus est, non esse publicam, propriamque, ac pressam dignitatem. Ex accidenti verò, ut si sit regni, ducatus, marchionatus, vel comitatus, aut si sine titulo habeat oppida, aut castra subditos ac iurisdictionem habentia, erit dignitas pressè ac proprie, iuxta ea, quæ de dignitate pressè ac proprie dicta sunt. Vtrumque satis ex se, & ex explanatione dignitatis pressè ac proprie liquet. Et primum probat Molina, quoniam quicvis privatus, habens bona in suum tertiam & quintam, etiam si abiectus sit, potest ex illis, absque vlla re qua saculare, instituere maioratum: quod in descendentibus, & ascendentibus, caret.

potest similiter eum instituere ex omnibus suis bonis, vt ex dictis in precedentibus constat: dignitas autem non ab alio, quam à principe, aut ad id à principe facultatem habente, institui potest: sicut iurisdicção à principe, supremæ potestate, derivari debet. Quin neque prerogatiua primogenitorum, de qua disp. 577. dictum est, & que hodie locum habet in Galia, dignitas propriè appellari potest, vt ex explanatione dignitatis propriè est manifestum: alioquin primogeniti omnes in dignitate eis in regionibus dicendi essent constituti, quod nemo concedet. Illa quippe prerogatiua, vt cum Cinò Molina vbi supra rectè ait, familiaris ac domestica est, non verò publica: eaque ratione, vt cum Carolo Molinæo subiungit, non propriè, sed largè duntaxat & improprie sumpto vocabulo, appellari potest dignitas: quo modo eam sumpsisse doctores contrariè sentit. est censendū, atque exponendum.

Quest.

Argumentum primum.

Secundū.

4
Prima conclusio.

His ita constitutis, vt ad præcipuam questionem devenimus, suaderi potest, infamiam, siue iuris, siue facti infamiam, succedere non posse in maioratu, præsertim quando maioratus est dignitas, annexamve habet dignitatem.

Primo, quoniam notati infamia iuris, aut facti, non ascendunt ad dignitates. l. 2. C. dignitat. lib. 12. & l. 1. C. de infamib. lib. 10. glossa. l. 2. §. miles, verb. sacramento. ff. de his, qui notantur infamia, Bart. & alij, quos Molina. c. 13. citato. n. 8. refert. Probare etiam idem in re proposita, videtur. l. 2. tit. 15. part. 2. vbi de successione in Regno Castellæ, ad cuius exemplum succeditur in Hispaniarum maioratibus, sic est dispositum: *succeda el pariente mas propinquo, siendo hombre para ello, e no estando decho cosa, por dō de lo deuicte perder.*

Secundò, quoniam infamiam repellitur à successione in feudo, quin & propter infamiam superuenientem, priuatur feudo iam acquisito, vt constat. c. 1. iuncta glossa. r. ibi, an ille, qui interfecit fratrem domini. & c. & ex c. 1. §. illud, argumento à contrario sensu, que fuit prima causa, benef. amit. & affirmant doctores, quos Molina vbi supra. n. 10. refert ac sequitur.

Prima hæc de re conclusio est. Quando infamia non est talis, quæ infamem intestabilem reddat, & incapacem successioneis vti que tunc neque eum priuat successione in eo maioratu, qui non est dignitas. Hanc statuit Molina vbi supra. n. 11. Probatur verò,

A quoniam infamiam ex infamia, de qua loquimur, potest hæres institui, potestque ei legari, & fideicomitti, neque leges ab eo tollunt iura successioneis. l. in arenam, & l. fratres. C. de inofficiis. testam. inst. cod. tit. in prin. vers. foror. Bart. & communis sententia, quam ibidem Molina refert ac sequitur: sicut etiam, ob eam infamiam, nō amittit potestatem testandi de suis bonis, argumento. l. 2. C. de secund. nup. & affirmat Molina ibidem cum alijs, quos citat: ergo eiusmodi infamiam non priuatur successione in eo maioratu, qui non est dignitas.

B Quando autem infamiam ob aliquod crimen, in super in pœnam priuatur bonis, successioneque, tunc vtique, sicut ut amittit alia bona, ita amittit maioratum: & sicut priuatus censetur successione in alijs bonis, sic etiam successione in maioratu. Ita Molina vbi supra. n. 12.

Secunda conclusio. Quando aliquis infamia, de qua præcedente conclusione est sermo, est infamiam, propter eam non priuatur successione in eo maioratu, qui in se dignitatem habet. Ita Molina vbi supra. n. 13. & consentiunt alij. Ratio autem est, quoniam licet, ex dispositione iuris, infamiam repellatur à dignitatibus obtinendis, & ab obtentis: id tamen locum habet ac verum est, quando de sola dignitate agitur principaliter: secus verò quando annexa est bonis, in quibus succeditur: in consequentiam enim honoris, quibus ea dignitas est annexa, succedere etiam potest per accedens in dignitate eis annexa: quoniam propter est priuandus non est successione in bonis, quibus illa est annexa, & quorum, ea conclusa est capax. Ita decidit notabiliter ac optime Baldus. l. 1. n. 1. C. de secund. nup. quem sequuntur Molina & multi alij, quos n. 13. citato refert. Agens enim ibi Baldus de muliere, quæ ante annum elapsum à morte prioris mariti secundò nubuit, eratque de iure communi infamis, tamen de iure canonico ea pœna, & aliz, sublatæ ab ea hodie sint, vt disp. 145. dictum est, sic Baldus de ea ait: *Pone, quod quedam mulier, quæ habet comitem ex successione parentum, nubuit infra annum luctus, nunquid ipsam dignitatem & Comitatum perdet? Videntur, quod sic, quia est infamis.* Contrariam credo, quia ista dignitas & iurisdicção est quid hereditario: & ipsa mulier retinebat bonis, vt hic id est, nubendo non amittebat sua bona) ite ista dignitas venit in consequentiam hereditatis, & est annexa territorio: & aliquid retinetur in consequentiam, quod non retineat.

Secunda conclusio.

C Quando autem infamiam ob aliquod crimen, in super in pœnam priuatur bonis, successioneque, tunc vtique, sicut ut amittit alia bona, ita amittit maioratum: & sicut priuatus censetur successione in alijs bonis, sic etiam successione in maioratu. Ita Molina vbi supra. n. 12.

D Quando autem infamiam ob aliquod crimen, in super in pœnam priuatur bonis, successioneque, tunc vtique, sicut ut amittit alia bona, ita amittit maioratum: & sicut priuatus censetur successione in alijs bonis, sic etiam successione in maioratu. Ita Molina vbi supra. n. 12.

venietur principaliter. Hec Baldus ibi. Confirmatur, quoniam fœmine, quæ à iudicando, & ab omni officio publico, repelluntur. la. ff. de reg. iur. capaces tamē sunt eorum, si iurisdicção eis obveniat in consequentiam successioneis, possunt quæ in eo eventu iudicare, vt cum Inno. Panor. Felino. & alijs, iuxta c. dilecti, de arbitris affirmat Molina vbi supra. n. 4. Quare, & regnum ad ipsas iure successioneis deveniat, regiam iurisdiccionem exercent, vt consuetudo testatur, & concinit. c. eum de util. sumam. iuncto capite sequenti. 12. q. 2. Vnde Angelus. l. cum pretor. §. vlt. n. 2. ff. de iudic. cum dixisset feminas, & surculos, incapaces esse iurisdiccionis, quia lex refiluit, vt eis committatur, addit, intelligendum esse id, nisi iurisdiccionem habeant iure proprietatis, & successioneis: quoniam tunc, quemadmodum succedunt in bonis, ita etiam succedunt in dignitate, & iurisdicçãoe. Et Angelus sequitur Decius. conf. 498. Purpuratus. conf. 368. Prosper. pafetus. conf. 72. Canon. l. 2. n. 4. ff. de reg. iur. qui ait, hoc idē evenire, quia iurisdicção nō venit principaliter, sed in consequentiam successioneis. Cōfirmatur præterea, ex doctrina Bart. l. vlt. n. 10. C. de sentent. p. s. vbi ait, in ijs quæ accessorie veniunt, necessariam non esse habilitatem comparatione accessorie in se spectati, sed satis esse habilitatem comparatione principalis, vt & principale, & accessorium in consequentiam principalis, obtineri possint. Atque doctorum horum autoritate ait incertus autor tractatus de crimine lesæ maiest. q. 9. n. 8. Inhabilitas, quæ respicit consequentiam, & ea, quæ accessorie veniunt, non attenditur, nec impedit, quā aliquis omnia cōsequatur, quā in consequentia veniunt. Idem tradit Bart. cum alibi, sūb. 1. in prin. & concinit glossa, & additio glossæ ibi ff. de auctor. tut. cōligitur quæ ex ipso textu. Vbi Vlpianus ait, licet tutor prestare nō possit auctoritatem minori in rem, seu commodum, tutoris, quando principaliter certitur tutoris commodum, potest tamen illi prestare, quando principaliter interuenit & attenditur commodum minoris, licet accessorie & cōcomitante per accidens se quatur commodum tutoris. Vt si debitor tutoris heredem reliquit minorem, potest tutor prestare auctoritatem minori, vt ad eam hereditatem, nihil impediēte. quod ex ea additione minor fiat debitor talis tutoris eius quantitatē, quam defunctus debe-

bat tutori. Et dicitur, quidam sunt serui, & depoenis, iuris capifultus dicat, & deportatis (negari ea, quæ sunt iuris civilis, vt c. de heri. non verō ea, quæ iuris iuncti gentium, & vt emere, & vendere, ait Bart. ibi. n. 2. quod quāuis actiones sint iuris civilis, vt habetur. §. r. in f. d. act. & alijs. sepe, cōmpto, quod eis permittitur cōtractus, qui sunt de iure gentium, in consequentiam, & non principaliter, eis conceduntur actiones, quæ ex eis cōtractibus resultant. *non enim p. r.*
Predicta etiā cōfirmatur ex c. super eo, de p. r. lib. 6. vbi cōm. c. de multa. extra eodē titulo, sancitū esset, vt habes personatū vel aliā dignitatem, nō possis habere simul parochiam, & eam animarum, neque ea prohibitio extendere, ad præbendas alias, definitur, habentem personatū, posse absque Romani pontificis dispensatione, nihil impediēte eodē capite, habere simul præbendam, cōm p. r. de illi annexa esset parochia habens curam animarum, & iurisdiccionem spirituales, quoniam cū parochia illa esset accessoria, & annexa, præbendæ, cōm annexum dignus sit, quā præbenda, propter curam animarum, & iurisdiccionem spirituales, habetur ratio principalis, cui alterum est annexum, quod cum personam est compatibile, & in consequentiam illius, potest simul obtinere annexam curam habens animarum, in quo præbendatus ille nō tepetur residere eo ipso, quod est annexum præbendæ, sed illud adimitur per vicarium perpetuum, cui cū ea carū animarum, & iurisdicção illa spiritualis, incumbit. *clarius ibi dicitur, quod ibi inquit*
Adversus hæc tenens dicta non obstat, quod Burgos dicitur iunior. q. 3. civilium. 63. tentauerit, posse defendi cōtractum, secundū cōclusionis propositi, euertere dō fundamentum ex Baldus, cui illa nititur hæc ratio. Quod quando simul concurrunt in eadem persona diuine regulæ, vna permissa, & altera prohibitiva, seu negatiua, semper præualere debet prohibitiva, seu negatiua, tanquam potentior: eodē quod negatiua vim habeat affirmatiua, quāsi dicat, omnino non fiat, seu in nullo euentu. Et quod quādo concurrunt duæ regulæ, vna, quæ potest, & altera, quæ nocet, præualere, quæ nocet. Non, inquam, hoc obstat, quoniam regulæ illæ intelligendæ sunt, quod sunt circa idē eodē modo spectatum. Vt si quis ex vno capite sit habitus ad aliquid, ex alio verō idē eodē modo spectatum prohibetur illi, præualere prohibitio. Ipse re autem

Obiectio.

Sui sit.

autem proposita, vt multipliciter, satisque
efficaciter est offensum, prohibitio digni-
tatis in fami, est solum directè: secus, verò
accessorie, in consequentiam rei alterius,
ad quam non est inhabilis, & cui ea digni-
tas est annexa. Ac planè lex in prin. ff. de
autorit. tuto. ostendit, eo modo intelligen-
dus esse regulas illas: nam interpretatur. Vt
pianus, prohibitio nem, qua tutor prohibe-
tur prestare in suum commodum autorita-
tem suam minori; intelligendam esse, in
suum commodum principaliter ac directè:
secus verò minus principaliter & accessò-
rie, intendendo præcipue commodum mi-
noris.

Obiectio.

Non item aduersus hætenus dicta ob-
stat, si quis dicat, quod principaliter in ma-
ioratu attendi debet, esse iurisdictionem &
dignitatem: quare, qui incapax est dignita-
tis ob infamiam, erit etiam, in consequen-
tiâ iurisdictionis ac dignitatis, incapax suc-
cessionis in bonis, quæ eam iurisdictionem
ac dignitatem habent coniunctam. Non, in
quam, id obstat. Quoniam re vera, quando
maioratus habet iurisdictionem & dignita-
tem, quod est principale, tanquam id, cui
alterum est annexum, sunt bona ipsa, quæ
iurisdictionem ac dignitatem, tanquam qua-
litatem & ornamentum, habent adiuncta,
& non è contra, bona ipsa censeantur vt qua-
litas & ornamentum additum atque ad-
iunctum iurisdictioni ac dignitati: id quod
manifestè censet Baldus in fundamento ex
ipso adducto, quem ceteri sequuntur: con-
uenitque decio. c. super eo, de præb. lib. 6.
supra relata: in præbenda enim illa, cui pa-
rochia cum cura animarum, & iurisdictione
spirituali, est adiuncta, licet dignior sit pa-
rochia, præbenda tamen censetur principa-
lis, tanquam id, cui alterum est annexum:
quare licet in maioratu illi inferior ac splen-
didior sit iurisdicção ac dignitas, quam sint
bona alia, quibus iurisdicção ac dignitas
est adiuncta & colligata, id tamen non im-
pedit, quòd rationem qualitatis, atque ad-
iuncti & annexi habeat comparatione eo-
rum bonorum, illaque proinde sequatur,
& non è contra: id quod aperte colligitur
ex l. & si nò sint, & peruenimus. ff. de auro
& argent. legat. Vbi iurisconsultus ait, gè-
mas longe pretio flores auro insculptas, ce-
dere auro tanquam principali, ad quod or-
nandum sunt appositæ, rationemque red-
dit, dicens. Semper enim, cum querimus, quid
sit cedit, illud spectamus, quid curat rei ornande
iussa exhibeant. Unde, quando ius patrona-

tus ad præsentandū ad beneficia, annexum
est bonis aliquibus temporalibus, sequitur
bona illa tanquam adiunctum, & non è con-
tra, venditisque bonis illis temporalibus,
cum eis transit, esto pluri emanatur, pro-
pter eam qualitatem adiunctam, quæ omni-
no est inuendibilis.

Confirmari etiam potest secunda con-
clusio proposita. Quoniam expulsiō infā-
mis à dignitatibus, & officijs publicis, intel-
ligenda est, de officijs & dignitatibus, à re-
publica ipsa institutis, quæ sunt bona ipsius
republicæ, vt conferantur suis membris,

in quibus bonis plus iuris habet princeps,
ad prohibendum, ne in illis succedant,
esse conferantur, qui tales, vel tales quali-
tates habuerint, quam in alijs privatorum
bonis: non verò intelligitur de dignitatibus
annexis bonis privatorum: quæ priuati,
siue interueniente Regis facultate, siue nò,
ritè instituerunt, vt ordine successionis de-
ueniant ad suos posteros, ad eosque, qui
essent de sua familia, vel ad quos pro suo ar-
bitrio ad ea vocauerunt: in his enim princeps
non tantam potestatem habent, quan-
tam in illis alijs. Et quantum iurisdicção

omnis, maioratus, & dignitas, à principe
fuerit à principio deriuata, aut concessa,
postquam tamen eam concessit, vel pretio,
quo oppida maioratus ex ipso fuerint emp-
ta, vel collata in remuneratione obsequio-
rum, ac rerum benèficlarum pro re publica,
tam ipsa, quam titulus ducatus, marchio-
natus, aut comitatus, vt et eo modo succe-
ssione deuenirent, vel certè donatione ex
parte, aut omnino, utique non tantam po-
testatem habet princeps in eis bonis, & in
dignitatibus, semel ita ita concessis, quan-
tam habet in illis alijs dignitatibus & offi-
cijs publicis.

Quando autem dignitas ali-
qua creata esset in republica, seu munus
cum redditibus oppidorum illi annexis, aut
cum alio emolumento, velut stipendio eius
muneris, tunc, quantum concessa esset alicui
& successoribus ordine quodam, si tamen
aliquis, qui in ea succedere debebat, aut
qui illam iam obtinebat, efficeretur infā-
mis, priuaretur illa, & deueniret ad vterius
ad illam vocatum: quoniam tunc principa-
le esset ea dignitas ac munus in republica,
& accessorium, in competentem sustenta-
tionem, essent bona illi annexa.

Consentaneè ad hætenus dicta, obser-
uat Molina ubi supra, n. 16. cum plerisque
alijs, quos citat. Quantum spiritus vilis con-
ditionis reputetur, eum tamen succedere

postq

posse in maiori etiam si iurisdictionem ac dignitatem habeat annexam, modo tamen is spiritus capax sit successionis comparationis eius, qui talem maiorum instituit, quique eiusmodi spiritum ad eum maiorum vocat.

Ad primū
argum.

Ad priorem partem primi argumenti, ex hac tenus dictis satis constat, duo illa iura Codicis non esse intelligenda de dignitatibus, in quibus succedunt in consequentiam aliorum bonorum, quibus tales dignitates, tanquam principalibus, sunt annexæ, ut sunt dignitates maiorum, sed de dignitatibus, quæ principaliter acquiruntur, & sunt bona, seu munera reipublicæ.

Quod ad secundam partem attinet, Greg. Lopez ibi, & Molina, c. 11, citato. n. 7, verba illa priora, *sendo hombre para ello*, intelligunt de aptitudine persone, seclusis moribus, ut dummodo non sit amens, fatuus, mutus & surdus, aut alio simili affectu naturali defectu. Posteriora verò, nempe, *no auendo hecho cosa, por que lo deuiese perder*, intelligunt de aptitudine proveniente ex moribus. Quoniam, quoniam priora verba ex se, aptitudinem etiam proveniente ex moribus comprehendunt, additione tamè posteriorum, intelligenda sunt de aptitudine naturali. Potest etiā dici, posteriora verba addita fuisse ad maiorem explicationem, & expressionem. Quod ad primam aptitudinem attinet, dicitur tribus disputationibus sequentibus quovisq; contraria inaptitudo impediat, aut non impediat, successionem in Regno, & in alijs maioratibus.

Quod verò attinet ad posteriorem aptitudinem, dicendum est cum Greg. Lopez, & Molina ubi supra, & cum plerisque alijs, quos citant. Ob infamiam, aut delictum, regulariter non priuari aliquem regni successionem, aut regno iam adeptum, nisi crimen sit hæreticis, ob quod, ut amittit alia bona, sic etiam regni successionem, aut regnum iam adeptum. Ob crimen etiam lese maiestatis humane, ut si filius Regi patri, aut alter, qui ius succedendi habet, ultimo possessori, mortem illi, aut deturbationem à regno intenter, vel bellum adversus suam rempublicam iniuste inferat, amittit regni successionem. Si item perniciosus valde esset Ecclesiæ, aut suæ propriæ reipublicæ, privari possit regno, successionemque in illo. Imò quando successor esset hæreticus, aut perniciosus valde Ecclesiæ, esto haberet filium, aut alium proximiorum consanguineum, minimè consortem in eo delicto, ad

quem regnum deo sui deberet, posset Summus Pontifex cōcedere regnum illud alijs, qui sua potentia illum egererent, depellerentque de regno, quando legitimus aliquis successor non posset, aut non vellet, id efficere: quoniam id postulat bonum commune Ecclesiæ, & regulariter regni etiā illius: satis tamen est, id omnino postulare Ecclesiæ bonum spirituale, ut disp. 29. ostensum est. In alijs autem maioratibus privatis, quoniam possessor hæreticus, aut perniciosus bono publico, sufficienter coerceri potest ac puniri à principe, cui est subiectus, locum non habet, ut in maiorum concedatur alicui extraneo, & priuatur eo is, qui in defectu talis hæretici, aut perniciosi bono publico, ad eum maiorum vocatur, eique successionem est aptus.

Ad secundum dicendum est, quoniam id verum sit in feudo (modo tamen infamia sit gravis: nam ob leuem infamiam feudum non amittit, neque expellitur ab alia dignitate, ut habetur. c. 1. §. illud, quæ fuit prima causi, benef. amittit, & cum Baldo Inn. & alijs, affirmat Molina ubi supra. n. 20.) in maiori tamen id non habere locum. Neque est validum in re proposita argumentum à feudo ad maiorum: presertim cum ratio, ob quam id in feudo est statutum, nempe quia infamis non potest esse in curia, ut expresse habetur. c. 1. an ille qui interficit fratrem domini, & feudatarius teneatur ad servitium personale principi exhibendum, locum non habet in maioratibus.

16
Ad secundum
dum.

S V M M A R I V M.

1. **A**MENS succedit in maiori iurisdictionem & munus exercendum annexum non habens.
2. Quando maioratus est regnum aut, alius habens annexam iurisdictionem, aut dignitatem, contraria referuntur opinionem.
3. Regno iam adeptum, non privatur amens, etiam ob amentiam perpetuam, sed illi datur curator & administratur loco illius. Et quid quando natus est sane mentis, & ante regni adeptum, incidit in amentiam, aut debet lucida intervalla. Longè minus privari potest alijs maioratibus, qui regno privati non potest.
4. Preteritur soboles talis amentis, postea quod ipse sit excludendus à regno, aut maioratu, non autem adepti, fratri talis amentis.
5. Amens, aut aliter, ex defectu naturali ineptus regimini regni, aut alterius maioratus, excludi non debet, et si non dū adeptus, sed trahi

illi debet curator & administrator loco illius. Excipitur in hoc regno, nisi sit collateralis, qui aliquando succedere in regno deberet.

Utrum ament succedere possit in maiori. *Dispositio. 621.*

QUANDO maioratus constat bonis nullam habentibus iurisdictionem, ac munus annexum exercendum, tunc dubium non est, amentem, etiam si natiuitate, perpetuaque amentia, succedere posse in eo maioratu, perinde atque in alijs similibus bonis nullo vinculo maioratus subiectis. Ita Molina lib. 1. de primogenio. c. 13. n. 27. Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 69. Greg. Lopez. l. 2. verb. *siendo para ello*, & communis opinio, quam Molina refert. Ratio autem est, quoniam amentia non redit amentem in capaxem successione. l. 1. si de bon. poss. infant. vel furios. delata. l. ult. §. tali. C. de curat. furios. §. sui. inf. de hered. quæ ab intest. deferuntur, & alijs iuribus, quæ Molina citat.

Quando autem maioratus habet iurisdictionem, aut dignitatem, adiunctam, voluerunt idem esse dicendum Ioan. Igneus, & Carolus Molina, relati à Molina vbi supra. n. 24. etiam quando maioratus est regnum, dandumque tunc esse tali Regi mente capto coadiutorem, qui regni iurisdictionem exerceat, regnumque administret. Ducuntur fundamento illo Baldi, & communi, disputatione præcedente relato: quoniam successio in eam iurisdictionem ac dignitatem, est in consequentiam aliorum honorum, quibus ea iurdictio & dignitas est annexa, & quorum talis anes est capax.

Contraria verò sententia est communis multorum, quos referunt ac sequuntur Molina vbi supra. n. 25. Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 69. & Greg. Lopez. l. 2. citata. verb. *siendo hombre para ello*. Ducuntur, quoniam lex, aut dispositio priuati, præferens primogenitum secundo genito, aut alteri immediato consanguineo vltimi possessoris, intelligenda non est, quando id esset contra publicam utilitatem, quæ consistit in eo, quod regna, prouincie, ditiones, ac dignitates, ab habilibus & idoneis, non verò ab inhabilibus, & prorsus ineptis, administrentur, regantur, ac gubernentur: quare lex, aut dis-

A positio priuati, quæ vocat primogenitum, aut alium proximiorum consanguineum, ad eio modo maioratus habentes iurisdictionem, ac administrationem, intelligenda sunt, modò ita vocati ad id sint habiles, & non prorsus inepti. Id quod satis expresse sit. l. 2. titu. 13. part. 1. dum dicitur, *siendo hombre para ello*, nulla autem videtur maior ineptitudo ex parte personæ, seclusis moribus, quam carere aliquem usu rationis perpetuo, maxime à sua natiuitate, aut antequam ad ipsum regnum deueniat, aut ad alium de numero maioratus, de quibus loquimur.

B Neque refert, ait Molina vbi supra. n. 29, quòd in ea lege, verba illa, *siendo hombre para ello*, non sint apposta, dum erat sermo de descendantibus vltimi possessoris, etià sceminis, sed postea dum disponitur, quòd deficientibus omnibus omnino descendantibus vltimi possessoris, succedat proximior consanguineus collateralis vltimi possessoris, additur illa restrictio, *siendo hombre para ello*, quasi id non sit necessarium in descendantibus vltimi possessoris, sed hi, nihil eo defectu impediendo, succedant, ceterum tunc regnū administratur per coadiutorem ad id electum per rempublicam,

C aut nominatum à prædecesore. Non, inquam, id refert, ait Molina, quoniam clausula resurgens apposta in fine scripturæ, omnia antecessoria resingit. Et quoniam verba, quæ vltimus subiunguntur, *y no ante do becho cosa, por donde lo deuisse perder*, intelliguntur, etià de descendantibus, eosque comprehendunt. Responderi tamen potest, primum intelligendum esse, quando restrictio non est manifestè apposta solum proximie dicto, vt in ea lege manifestè apponitur. Et quando non erat peculiaris ratio, cur similiter non apponeretur descendantibus. Ex

D affectu, enim maiori vltimi possessoris ad suam sobolem, facili oriri poterant diffensiones, & mala, si videret suam sobolem minus aptam, repellendam esse & priuandam regno, facilièque per fas, & nefas, curare posset, vt illa perferuaret in regno. Præsertim, cum ineptitudo illa facile posset suppleri per coadiutorem, & ex descendente minus apto generari posset descendens aptus. Ad secundum dici posset, illud, esto non apponeretur, ex se esse manifestum, neque illud impediret solum ne regnum adipererent, sed etiam priuati ob illud possent regno, etià si adepto, vt verba illa, *por donde lo deuisse perder*, satis exprimunt. Ineptitudo verò ex parte per-

sonæ,

sona, seclusis moribus, si adueniat post regnum adeptum, etiam si perpetua sit, non est satis ad Regem priuandum regno, ut dicemus, ipseque Molina affirmat, sed tunc tradendus est illi coadiutor.

3. Autorem communis sententie eam limitant. Primum, quando amentia superuenit post regnum, aut maiorum, adeptum: tunc enim, non solum si amentia perpetua non sit, sed etiam si perpetua sit, sine spe sanam mentem recuperandi, non amittit is, qui regnum adeptus est, ea de causa id regnum, sed datur illi curator, & coadiutor, qui nomine illius regnum administrat, idque aperte statuitur. l. 3. tit. 1. §. part. 2. Si enim Rex iudicium rationis amittit, statuitur, dandum esse illi curatorem, & administratorem regni, modo ibi prescripto, qui regnum administret, vel quousque Rex ad suam redeat mentem, vel usque ad mortem illius, si scilicet amentia perpetua est. Quando item amentia habet lucida intervalla, consistunt etiam, non esse priuandum regno, etiam nondum adeptum, sed tradendum illi esse curatorem, & administratorem. Quando vero amentia est perpetua, & aduenit ante regnum, aut maiorum adeptum, consent plerique auctorem communis sententie, si amentia non fuit a natiuitate, esto superueniente ante regnum adeptum, non esse priuandum regno, sed dandum illi esse curatorem, & administratorem regni. Ducuntur, quoniam eo ipso, quod fuit natus sine amentia, capaxque regni, comparauerit, radicatumque fuerit in eo ius ad id regnum, aut maiorum, ut prime institutionis, siue lege, siue contractu, siue vltima voluntate, fuerit institutum a republica, vel a privato aliquo, ut alibi copiosius dicitur: & sicut, propter superuenientem amentiam perpetuam, non potest quis spoliari regno, aut maiorum iam adeptum, ita neque iure ad illud ut prime institutionis comparato eo ipso, quod fuit natus capax illius, Molina tamen ubi supra arbitratur, satis esse, ut quis priuatur successione in regno, si amentia perpetua illi adueniat ante regnum delatum, & adeptum: quoniam ius illud ad succedendum in tali regno, radicatum in illo a puncto sue natiuitatis, est inextinguibile ante punctum successioneis, morte illius, aut superueniente inhabilitate ad id regnum: & quoniamabilitas attendenda est in puncto successioneis: quod non obicit innumera verba illa. l. 1. tit. 1. §. part. 2. *siendo hombre para ello*, tempore scilicet successioneis.

Secundo, limitant eam sententiam ad effectum, ut exclusio primogenito vltimi possessoris propter amentiam, succedat secundo genitus, aut alius, qui vltimus vocatur, ut id intelligatur, quando talis amens non habet filium regni capacem tempore successioneis: si enim illum haberet, is filius, nepos vltimi possessoris, praefertur filio secundo genito ex eodem vltimo possessoris, & cuiusque alteri consanguineo vltimi possessoris, ut ex l. 1. tit. 1. §. part. 2. est notissimum, & asserunt Greg. Lopez ubi verb. *siendo hombre para ello*, Molina ubi supra. n. 39. & alij, quos citant. Dicunt vero, si talis amens filium habeat tempore successioneis regni: quoniam si tunc filium non habeat, saltem iam conceptum, & eaque de causa successit filius secundo genitus vltimi possessoris, esto post eam successioneis nascatur filius ex tali amente, praefertur illi filius secundo genitus, itaque, soboles postea ipsius: successores enim, qualitasque, necessaria ad succedendum, esse debent tempore successioneis: neque successio esse debet, aut potest, in suspensio. l. non oportet. ff. de leg. 2. l. interuenit. ff. de leg. praef. l. 1. §. si quis proximior. ff. de cog. quo in textu exprimitur, satis esse, ut sit conceptus tempore successioneis, nec sufficere si postea concipiatur. l. penult. §. quando, ff. unde legit. & alij in tribus, & affirmat Greg. Lopez verb. *siendo hombre para ello*. Molina ubi supra. n. 39. & alij, quos citant. De hac, tamen re inferius disp. 634. erit sermo.

Ut de hac re tota dicam, quod sentio: Sanè multum propendeo, raro esse aliquem priuandum successione in regno, & multo minus in alijs maioribus habentibus iurisdictionem annexam, ob naturalem defectum personae, esto amentia perpetua sit: èd quod ineptitudinem ex eo capite ad regni administrationem subueniri possit, curatores, & administratores creati a republica, interendum ille vixerit: & longe maiora mala sequi sint apta ex contentioneibus, num ille priuari successione debeat, an non. Ex quo nam non multum interest inter id dubium, an priuari debeat regno iam adeptum ob huiusmodi ineptitudinem, & an ex eo dem capite priuari debeat successione: omnetque convenient, priuari non debere regno iam adeptum, sed subueniri ineptitudinem debere constitutione curatoris ac gubernatoris nomine & loco in inepti. Accedit, consentire ex parte, cap. grandi, de supple. negli. prelib. 6. in quo tamen capite auctores contrarie

Deciso.

trarie sententia fundare solent suam opinionem. Ineptitudo quippe illa Regis Sacerdotis sustinetur à natura ipsa. Iur statim à puncto nascitur, antequam regnum adificaretur; cogita tamen fuit in progressu administrationis; neque tamè privatus fuit regno tanquam incapax illius tempore successione, sed solum fuit constitutus curator, qui loco & nomine illius, regnum administraret. Responderi tamen posset, illud non fuisse mente captum omnino, sed insufficientem solum ad regni administrationem, in quo eventu, licet ineptitudo esset à puncto natiuitatis, non debebat excludi à successione regni; sed solum tradi illi debet administratori loco illius. Non tamen satisfacit omnino hæc responsio. Si enim aliquis simpliciter sit ineptus regni administrationi, quia bono communi non expedit, illum administrare regnum, sine ulla spe, quod aliquando rectè ac sufficienter, saltem modico tempore, illud administrabit, utique simpliciter est iudicandus omnino ineptus; quare, si omnimoda ac simpliciter ineptitudo privet à successione regni, indicandus illo fuisset, nunquam in regno successisset, tanquam ad id semper ineptus. Longè autem minus eiusmodi ineptitudines privare debent à successione in alijs maioratibus; quandoquidem longè facilius suppleri ea ineptitudo posset curatore, & adu ministratore, loco & nomine ita inepti. Præsertim cum eiusmodi successores in talibus maioratibus, habeant publicas potestates superiores, quæ providere possint, ac debeant, de idoneis administrationibus. Solum autem video facessere nobis negotiū verba illa. l. 2. titu. 15. part. 2. *señdo hombre para ello*, quæ solum intelligenda arbitror, in successione collateralis in regno, ut perspicit solum in eo eventu loquuntur in eoque solo ius illud huius regni voluit, non succedere collateralis: ineptum verò censere omnem eum, qui tempore successione talis esset, ut iudicaretur aptus non futurus ad regni gubernaculum sine curatore, aut administratore, ac proinde censere repellendum à successione in regno omnem mentem, etiam si lucida haberet intervalla, & omnem mutum simul ac surdum, & cæcum, etiam si sagaces essent.

Ad illam verò aliam rationem contrarie opinionis, quod scilicet dispositio vocans primogenitum, intelligenda non sit, contra publicam utilitatem, de inhabili, dicendum est. Inhabilitatem illam suppleri elec-

tionem administratoris idonei, eaque ratione cessare detrimentum reipublicæ: longe ètne maiora mala publico bono sequitur eo quod inhabilis à successione esset. Repellendus inde enim seditiones in reipublica, & lites in re gravi, oriuntur. Sicut autem consultius fuit iudicatum reipublicæ, ut Reges ipsa generationis succederent, esto multi futuri essent minus apti, quam si electione optatum esset successio, idque ob seditiones reipublicæ, evitandas: ita consultius est reipublicæ non repelli inutilem, supplendo eius ineptitudinem electione coadiutoris & administratoris, quam illud repellere, eaq; via ostiū diffensionibus, & litibus, in re adeo gravi aperire. Ac sanè, si ea ratio contrarie sententiæ vim haberet, eodem modo dicendum esset, inutilem expellendum esse à regno etiam iam adeptum: quod autores eius sententiæ negant.

SYMMARIUM.

1. **SURDVS** simul ac mutus non repellitur à maioratu iurisdictionem ac dignitatem non habente antecessorem.

2. Mutus, aut cæcus, etiam non à natiuitate, succedere non possunt in secundo, quod seruitium personale exigit. Secus si illud non exigit.

3. **Surdus** simul ac mutus, & cæcus, non repelluntur à regno, aut ex alio maioratu iurisdictionem habente. Excipitur in hoc regno, si collateralis sit comparatione ultimi possessoris.

4. Iudices esse non possunt cæcus, & surdus.

Utrum surdus simul ac mutus, item cæcus, succedere in maioratu possint. Disp. 52.

QUANDO maioratus constat ex bonis nullam iurisdictionem ac dignitatem habentibus annexam, dicendum est, etiam si successior mutus simul it ac surdus à natiuitate, non propterea repellendum esse à successione in eo maioratu: idque propter rationem similem ei, quam disputatione præcedente reddidimus, cum mente captus perpetuus & sua natiuitate, expelli non possit à tali maioratu. Quia videlicet mutus & surdus incapax non est ad succedendum in bonis, quin potius iura

succes-

successionis illi conceduntur. l. mutum. ff. de acquir. hered. §. ult. inst. de hered. qual. & l. 1. §. mutus. ff. de heredi. inst. quare succedere optime poterit, etiam in bonis vinculis, quando annexam non habent iurisdictionem ac dignitatem.

Confirmari hoc potest, quoniam licet mutus, aut cæcus, etiam si tales non sint à natiuitate, sed postea ex accidente, succedere non possint in feudo. c. 1. an mutus, vel alias imperfectus c. 1. §. mutus, Episcopum vel Abbatem, ubi habetur, mutum ex accidente retinere non posse feudum antea adeptum; relinquendum tamen illi esse ex rebus, ita ut non egeat, & dilucidius, l. 6. tit. 26. part. 4. id tamen locum non habet, quando feudum nullum exigit seruitium, aut exigit tale, quod præstari possit à muto, aut à cæco, ut constat ex ratione, quam reddunt prædicta iura, cur mutus, & cæcus, non possint succedere in feudo, quia videlicet non possunt præstare seruitium, & affirmant Greg. Lopez. l. 6. citata verbi nudo orego, & Molina lib. 1. de primog. c. 13. n. 43: & communis sententia, quam referunt: quare, cum eiusmodi maioratus nullum exigant seruitium, neque habeant aliquam administrationem, succedere in illis poterunt mutus, & cæcus.

Quando autem maioratus habet annexam aliquam iurisdictionem, potest suaderi, mutum succedere non posse in eo maioratu. Primo, quoniam mutus succedere non potest in feudo, quando feudum habet adiunctum onus seruitij, quod à muto præstari non possit, ut ex iuribus proximè citatis constat: cum ergo mutus indè esse non possit, atque idè neque iurisdictionem exercere, ut constat. l. cum preter. §. ult. ff. de iudicijs, & l. 4. tit. 4. part. 3. validum quæ sit argumentum à feudo ad maioratum, quando cernitur eadem ratio, consequens est, ut mutus succedere non possit in eiusmodi maioratu.

Secundo, quoniam in hoc regno. l. 6. citata, tit. 26. part. 4. siue iurum est, ut mutus, surdus, aut cæcus, succedere non possit in feudo in hoc autem regno, nullum aliud feudi genus fuit inquam auditum, quam cœcitates factæ à principe nobilibus oppidorum cum iurisdictione, ob quæ oppidales nobiles tenebantur ad certum seruitium, ut ad seruandum principi tempore belli certo numero militum, qui vulgo in

ter dicuntur, & ad alia: eaque de causa, ratione eiusmodi oppidorum, vassalli Regis peculiariter nuncupantur: licet enim ceteri etiam in hoc regno vassalli Regis sint ac dicantur, ad fidelitatem ei restricti, consuetudine tamen est obtentum, ut peculiariter hi vassalli Regis, ratione eiusmodi oppidorum, dicantur, ut colligitur ex l. 1. in fine tit. 25. iuncta l. 1. tit. 16. part. 4. sicque in regijs prouisionibus & epistolis, hi peculiariter dicuntur vassalli ratione oppidorum, ut Molina ubi supra. n. 48. ait: quo fit, ut de iure huius regni, mutus non succedat in eiusmodi maioratibus iurisdictionem habentibus.

Confirmatur præcedens ratio, quoniam licet eiusmodi concessiones oppidorum in Hispanijs naturam feudi in ceteris non retineant, feuda tamen ex consuetudine Hispaniarum dici possunt, ac proinde in illis locum habebit dispositio. l. 6. citata, ut in eis succedere non possint surdus, mutus, aut cæcus. Etenim diuersæ prouinciæ diuersas seruant consuetudines in feudis in Italia quippe, mortuo parente feudi possessore, equis portionibus diuiditur feudum inter filios: in Gallia verò primogenitus succedit in toto feudo: & in Germania diuersa consuetudo seruatur, ut affirmant multi, quos Molina ubi supra. n. 49. refert ac sequitur. Vnde Baldus, & alij, quos Molina ibidem. n. 50. sequitur, recte affirmant, si Germano concedatur feudum in Italia, censeri concessum iuxta Italianæ consuetudinem: Si verò Italo concedatur in Germania, censeri concessum iuxta Germanicæ consuetudinem. Quia ratione, quantum in aliquibus feuda aliqua à natura feudorum degenerent, feuda tamen censentur: pacto enim, aut consuetudine, à natura feudi potest recedi, & nihilominus, feudum propriam naturam feudi non seruans, feudum adhuc erit, suntque in eo seruandæ ceteræ leges & conditiones feudi, ut habetur c. 1. de feudo non habente propriam naturam feudi, & consentit ubi supra Molina. n. 51. cum alijs, quos citat, qui cum Baldo, & alijs, subiungit, esto dominus vassallum omni seruitio liberet, non proinde feudum ratione cuius tale seruitium antea debebatur, desinere esse feudum.

Tertio, mutus, eo quod sit inhabilis ad regnum gubernandum, non succedit in regno, ut constat ex illis verbis. l. 2. tit. 25. part. 5. siendo hombre para ello: oero neq;

Confir.

Tertium.

M in alijs

Argumentum primum

Secundum

in alijs maioratibus habentibus iurisdictionem oppidorum. Consequentia probatur. Tū quia in maioratibus Hispanis, quādo aliud non est dispositum, eo modo succeditur, quo in regno, ad cuius exemplū sunt instituti. Tum etiam quoniam vnumquodque oppidum respública suo modo censetur, nominēq; reipublicæ ad multa comprehenditur, vt ad effectum, vt restitutio in integrū ei concedatur eo modo, quo reipublicæ integræ conceditur, vt suo loco in calce materie de cōtractibus dictum est: magnumq; detrimentum oppido etiam sequatur ex eo, quod inhabilis ad ipsum regendum, ei præcitur.

Quartū

Quartū, quoniam id videtur dispositum, l. 10. titu. 4. lib. 6. nouæ collect. quæ sic habet. Quando acciere, que algunos de los villallos, que de nos tienen tierra, muriere, sean proveydos de la librança del sueldo sus hyos: pro-mogenitos, que fueren habiles: para ello: y asy lo entendemos mandar, y lo mismo entendemos hacer dela: fangas, y officios de raciones y quitas: e otras, que vacaren.

3

Cum disputatione præcedente dictum sit nobis sit, amētē perpetua amētia, etiam si à natiuitate sit talis, expellendum non esse à regni successione, nisi quando succedere deberet collateralis ea inhabitare affectus; idq; propter dispositionem legis. 2. titu. 25. part. 2. quæ id in eo solo euentu statuit; à successione verò in alijs maioratibus talem amētem expellendum non esse; sanē longè maiori cum ratione idem dicendum est de muto, qui compos sui est, contractusq; et, qui verbis non indigent, vt fiant, valide cum eo celebrantur, etiam si nē curatore, vt cum Bart. & communi doctorum sententia affirmat Molina vbi supra. n. 59. Mutum verò censemus repellendum à regni successione, si collateralis sit vltimo possessori, propter dispositionem legis. 2. citatę; eò quod verè inhabilis sit ad regni administrationem, vt disputatione præcedente à nobis dictum est: à successione verò in alijs maioratibus minime cum expellendum arbitramur: sicque definitum fuit in hoc regno circa marchionatum de Villanueva, in quo successit mutus & surdus à natiuitate, quem ex facie nouimus coniugatum, & in possessione sui marchionatus. Molina autem vbi supra. n. 48. nobiscum hac in re consensit, neque excipit, vt nos, quando collateralis mutus succedere debebat vltimo possessori. Arbitror tamen cum non mul-

tum secum consentire, dum amētem censet expellendum, & non mutum simul ac surdum à natiuitate; cum hic etiam simpliciter ineptus sit regimini regni.

Ad primum argumentum in contrarium, concessa maiori, & minori ibi virtute subsumpta, quoad priorem partem, neganda est quoad posteriorem, nempe validum esse argumentum à feudo ad maioratū, quando militat vtrobique eadem ratio. Si enim aliquid in feudo constitutum sit extra regulas iuris communis, nempe quod mutus, surdus, ac cæcus, repellatur à successione in feudo, eò quod idoneus non sit ad præstandum seruitium feudo annexum, sanē iura illa nullam vim habent in maioratibus ob aliam æqualem, aut etiam maiorem similitudinem ad maioratū, antequam idem expressim in maioratibus statuatur: quoniam exorbitantia à iure communi statuta in feudis, extendenda non sunt ad alia ex eo solum, quod circa feuda sint sancita. Adde, in maioratibus iurisdictionem, ad quam exercendam per se ipsum ineptus est mutus, posse exerceri per interpositam personam ad id electam.

Ad secundum dicendum est, legem illam. 6. de solis feudis propriè loqui, vt patet illam expendenti, & conferenti cum alijs legibus eiusdem tituli, & tituli. 25. antecedentis: conditores enim Partitarum, etiam de feudis proprijs notitiam aliquam tradere voluerunt, colligendo & inferendo in eisdem Partitis iura aliqua feudorum vā cum alijs dispositionibus iuris ciuilibus, & canonici, vt summa iuris, quam colligebant ac tradebant, integra esset & perfecta, sicut in Hispanijs vsus aliquis esset feudorum, siue non. Præsertim quia esse poterat in futurum aliquis feudorum vsus, & quia expedit iurisperitis notitiam aliquam habere eorum omnium, quorum mentio fit in iure communi, vt ex parte sciant ea, quorum vsus & dispositio est in alijs prouincijs, & vt non laborent in æquiuoco, ac decipiantur. Adde, præsertim in Galicia, vsum aliquem esse feudorum: multi enim feudatarij sunt Ecclesię Sancti Iacobi, & alijs Ecclesijs ac monasterijs. Quantis autem in eis iuribus Partitarum, quorum mentio fit in secundo argumento, sermo sit de eo genere vassallorum, vñ cum alijs generibus, quorum mentio fit in eis legibus, & in alijs eorum duorū titularum; sanē de eis non est sermo tanquam

Ad primū
argumētū.

Ad secundū

nonnulla
remittit

mutum

tanquam de feudatarijs, & feudis, sed tanquam de re longè diuersa, vt expèdienti ea iura, & q; cù alijs eorundem titularum conferentis, erit satis perspicuum.

Ad confir.

Ad confirmationem verò negandum similiter est, ex consuetudine Hispaniarum, eas oppidorum concessiones esse, aut dici feuda: de eis enim, tanquam de re longè diuersa à feudis, fit mentio in eis duobus titulis, neq; vnquam feuda fuerunt, sed res longè diuersæ: quare, quæ verè in eo argumentò subiunguntur, non persuadent eas concessiones feuda esse.

Ad tertiu.

Ad tertium negandum est, eam ineptitudinem muti, excludere à successione in regno, aut in alio maioratu, præterquam si sit collateralis vltimo possessori, quoad regni successione, propter id ius positum huic regni, in eo solo euentu, vt dictum est. Neq; inde potest sumi argumentum ad id extendendum ad alios euentus, aut ad alios maioratus: eò quod ea dispositio exorbitans sit à regulis iuris communis: neq; est eadem ratio de alijs euentibus, & multò minus de alijs maioratibus, qui facilius & sine detrimento, per interpositam personam ad id electam, administratur, vt dictum est.

Aguerru.

Ad quartum dicendum est, ibi non esse sermone de maioratibus, sed de stipendijs, quæ à Rege dantur parentibus ad vitam ipsorum; eaq; præcipere Regem, vt dentur filiis primogeniti habilibus. Cum enim Rex ea stipendia voluntarie præstet propter seruitium, noluit, vt darentur filijs primogenitis, nisi habiles essent ad id seruitium.

De cæco, & omnino surdo, sed non mutò, facilius dicendum est, posse eos obtinere, non solum maioratum non habentem annexam iurisdictione, vt est notissimum; eò quod iure succedendi non sint priuati; sed etiam habentem iurisdictionem. Licet enim exercere non possint iudicis officium, vt de surdo habetur, l. cum prætor. vlt. ff. de iud. & de cæco affirmat gloss. & Bart. l. cæcus. ff. eod. titu. habeturq; de vtroq; l. 4. titu. 4. part. 3. obtinere tamè possunt iurisdictione, quæ per alterum exerceat, vt glossa & Bart. citati, de cæco affirmant. Adde, ceterum & surdum posse cõsistere per se idoneos ministras ad exercitum iurisdictionis ac iudicandi, & ab illis exigere rationem administrationis: quin simul cum illis potenter gubernare, ea, ad quæ ipsi minus sunt idonei, per ipsos administratos exercere. Cõsentiant Molina vbi supra. n. 66. Greg.

A Lopez. l. 2. titu. 15. part. 2. verb. siendo hombre para ello, & alij, quos citant. A ribero verò propter hæc eadem verba legis illius. 2. si sint collaterales, qui in hoc Castellæ regno succedere debeant vltimo eiusdem regni possessori, excludendos esse à successione: eò quod simpliciter apti non sint ad regnum gubernandum.

S V M M A R I V M.

1. **R**ELIGIOSVS si nondum professiõnem emisit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, capax est cuiusunque maioratus.
 2. Religiosi, quorum monasteria in bonis illorum non succedunt, si professionem emiserint, aut in nostra Societate emittant vota coadiutorum, neque ipsi, neq; monasteria, succedere in maioratu, neque in commoditate illius, sed deuoluntur ad vltimum vocatum.
 3. Quando monasterium succedit in bonis sui religiosi, succedit etiam in commoditate maioratus non habentis iurisdictionem; ad ipsiusq; attinentis, dum talis religiosus vixerit: nisi in statu excludat religiosum à successione in eo maioratu, vt plerumque fit. Vt verò religiosus mortuo naturaliter, maioratus integre deuoluitur ad vltimum vocatum.
 4. Religiosi maioratus si iurisdictionem habeant annexam, non succedunt in eo monasterium, neque quoad commoditatem.
 5. Commendatarij, qui coniugati esse possunt, non excluduntur à successione quoruncunque maioratum, etiam si clausulam habeant excludentem religiosum.
 6. Clerici à quoruncunque maiorum successione non excluduntur, nisi in institutione esset clausula, quæ excludatur: & qui solent particulari clausula excludi. Nullusq; eorum censetur exclusus, quando maioratus titulo prescriptionis possideatur, nisi de contrario aperte constet. Quæ item clerici in administratione maioratum exorare per alios debent.
- Vtrum religiosus, aut clericus, succedere possit in maioratu. Disp. 623.**

Religiosus, si nondum professionem emisit, aut in nostra Societate ad gradum coadiutoris assumptus est, succedit in maioratu, quicumque is maioratus sit. Quoniam usq; ad professionem, aut ad vota coadiutorum in nostra Societate,

M 2

incapax

incapax non est successione in quibuscumque bonis, dominijque illorum, iuxta ea quae disp. 139. & 140. copiose dicta sunt.

Religiosus eorum religionum, quarum donus, collegia, ac monasteria, incapacia sunt successione loco suorum religiosorum, ut sunt domus, & collegia nostrae Societatis, & monasteria omnia fratrum de observantia. D. Francisci, eorumque, qui strictius adhuc vivunt sub regula eiusdem Beati Francisci, ut duabus disputationibus citatis dictum est: religiosus, inquam, harum religionum, eo ipso, quod professionem emittit, aut in nostra Societate vota coadiutorum, pro mortuo reputatur ad effectum, ut neque ipse, neque monasterium, aut alius loco illius, succedere possit in quibuscumque bonis, sed devoluntur ad alios heredes ab intestato, aut ad ulterius vocatum ex bono, ut duabus disputationibus citatis dictum, explanaturque est. Quare eiusmodi religiosi, & monasteria eorum, succedere non possunt in vltimo maiori, sed perinde talis maioratus devolvitur ad ulterius vocatum, ac si religiosus ille à vita discessisset, aut natus non fuisset. Haec facile constare ex duabus disputationibus citatis, & consentit communis doctorum sententia, quam Molina lib. 1. de primogen. c. 13. n. 69. sequitur. Qui enim incapax est successione pro mortuo naturaliter reputatur. l. 1. §. sed si patruus. ff. de coniungend. cum emancip. liber.

Quod ad religiosos attinet, quorum monasteria capacia sunt successione loco eorum, dicendum est. Si maioratus non habeat iurisdictionem ac dignitatem annexam, succedere monasterium, ratione eius religiosi, in eo maiori, recipereque commoditatem totam ex illo interim dum talis religiosus vixerit: eo vero naturaliter mortuo, transire maiori ad ulterius ad eum vocatum. Quando autem ex prima institutione excluderetur religiosus à successione in eo maiori, ut plerumque fit, tunc, tali religioso professionem emittente, transiret maioratus ad ulterius ad eum vocatum, nec succederet monasterium. Ratio primae partis est, quoniam eiusmodi monasterium capax est, ratione sui religiosi profecti, successione bonorum, neque est vltima sufficiens ratio, cur non etiam capax sit successione in tali maiori. Eam partem affirmat communis doctorum sententia, quam inter alios referunt de sequentibus Ant. Gom. l. 40. Tauri, n. 66. Greg. Lopez. l. 2. tit. 5. part. 2. verb. *florido hombre para ello*, & Molina

ubi supra. n. 95. & alij, quos nos disp. 140. citavimus: affirmantque Gama & Molina ita pronunciatum fuisse in Lusitania, & Castellula. Tamen Molina non admodum firmus ad eam sententiam accedat: motus praesumpta contraria voluntate institutoris maioratus, qui in bonum, & memoriam suae familiaris, praesumendus est instituisse eum maiori, & ut arma & insignia deferret, quae locum non habent in successione monasterij, nec censendum est institutorem id velle, aut intendisse. Secunda vero pars, quod scilicet, mortuo eo religioso, transeat maioratus ad ulterius vocatum, facile probatur. Quoniam successio in maiori, est ex vocatione primi institutoris, de quorum numero non est monasterium, neque vocati accipiunt maiori ab vltimo possessore, sed à primo institutore: quare religiosus ille, sua professione, praedjudicare non potuit ceteris vocatis, ut, eo mortuo, non succedat, qui succederet, si ipse similiter moreretur in saeculo. Solum ergo obtinebit monasterium maioriatum illum, & commoditatem ex illo, interim dum is religiosus vixerit. Tertia vero pars satis est nota, nec probatione indiget: quoniam primus institutor eam legem apponere potuit bonis ita vinculatis, quae satis congrua est fini, ad quem maioratus solent institui.

Quando vero maioratus habet iurisdictionem adiunctam, est maius dubium, an similiter succedat monasterium. Pars, quae affirmat, suaderi potest.

Primo, quoniam eiusmodi monasterium capax est successione bonorum ratione illius sui religiosi, ut disp. 139. & 140. copiose ostensum est: ergo, in consequentiam ceterorum bonorum talis maioratus, quorumpaulo antea dictum est esse capax, erit etiam capax iurisdictionis ac dignitatis eisdem bonis annexae.

Secundo, quoniam religiosus ille professione emissa retinet ius prioritatis in gradu, intraque omnia cognationis, ut ex se est notissimum: quoniam in alijs hereditatibus de bonis succedit ut proximior in gradu, locoque illius succedit monasterium, & excludit remotaiores. Retinet ite iura sanguinis, & iuratis, ut de iure iuratis nos diximus disp. 179. Succedit ite in secundo, quod ex eo non debetur seruitium, quod à monacho, vel monasterio, praestari non possit, ut, cum communis doctorum sententia, disp. 140. dictum est. Item, existente statuto, quod excludit feminas propter

propter masculos, ipse, monasteriumq; lo-
co illius, excludit feminas, vt hæc omnia
affirmant doctores, quos Molina vbi su-
pra. n. 73. refert ac sequitur: ergo succedet
monasterium, loco talis religionis, in maio-
rati iurisdictionem ac dignitatem anne-
xam habente.

Pars verò que negat, confirmatur. Pri-
mò, quoniam ius regni, ducatus, marchio-
natus, comitatus, & similia iura, non tran-
seunt ad monasterium, sed continuo, pro-
fessione emissa, transeunt ad alios, ad quos
iure sanguinis, mortuo eo religioso, erant
deuentura, vt ait glossa. i. c. scripsit nobis.
27. q. 2. tametsi recte subiungat, ex eo tex-
ta. n. colligit id efficaciter. camq; glossæ
opinionem amplectuntur Archid. & alij,
quos Molina vbi supra. n. 80. Ant. Gom-
ez. Tauri. n. 66. & Greg. Lopez. l. 2. titu-
15. part. 2. verb. *siendo banyte par ello*, refe-
runt ac sequuntur, & nos disp. 40. retulis-
mus ac sequuti sumus; ac sanè valde absur-
dum, minimeq; bono communi expediens
esset, quòd eiusmodi iura ad monasterium
transirent, vt ex se est notissimum: cum ex
goid ob iurisdictionem annexam eueniat;
eademq; sit ratio de cæteris maioratibus,
habentibus iurisdictionem annexam; & mul-
ti maioratus sine titulo sint, qui longè ma-
iorem iurisdictionem habent, quàm aliqui
ex maioratibus cum titulo marchionatus,
aut comitatus; neq; certa sititudo iurisdi-
ctionis præscribi possit, vltra quam maio-
ratus nò possit deuenire ad monasterium,
& cum qua, aut cum minori, possit, conser-
uens professio est, vt nullus maioratus ha-
bens iurisdictionem, possit deuenire ad
monasterium. Secundò, quoniam in se-
cundo, vnde debetur fertilitati, quod mona-
chus, ac monasterium præstare non pos-
sunt, non succedit monasterium; vt disp.
240. cum communi doctorum sententia
dictum est: ergo neque succedet in maiora-
tu habente iurisdictionem annexam, quam
congruè monachus & monasterium exer-
cet: & ad ministrare non possent. Tertiò,
quoniam in maioratus dispositione, sicut
in quacumq; alia, non succedit, de quo, si
disponens, quando disponebat, interroga-
retur, an vellent, & intenderet, vt succede-
ret, proculdubio, responderet, neganter;
sed, dubitandum non est, si institutores
regnoꝝ, ducatum, marchionatum, co-
mitatum, & aliorum maioratum habent-
ium iurisdictionem, interrogarentur,
quando eos instituebant, an vellent, & in-

tenderent, si aliquis ex vocatis profiteretur
religionem, vt monasteriũ, loco illius,
in eis succederet, eaq; ad ministraret, inte-
rim dum ille viueret; responsurus negan-
ter: ergo monasterium in eis non succedit.
Atq; hæc vrgens ratio non modicum sua-
det, idè dicendum esse de maioratibus non
habentibus iurisdictionem annexam. Quar-
tò, quoniam præcipuus finis in institutionem
maioratum, eorum præsertim, qui iurisdi-
ctionem habent annexam, est, vt memo-
ria institutoris, eiusq; familia cum splen-
dore conseruetur: ex lussione verò mona-
sterij, toto tempore, quo perleuerat vita
eius, qui ad illum erat vocatus, & professus
est illam religionem, memoria institutoris
maioratus, splendorq; familiæ ipsius, sup-
primuntur, & quasiabolentur, nec nomen
& arma institutoris, nec familiæ & maio-
rum ornamenta, conspiciuntur & appa-
rent: quo fit, vt credendum non sit, institu-
torem voluisse, & intendere, vt manast-
erium in eo euentu succederet. Neq; enim,
quod ad vnum finem & effectum est institu-
tum, debet operari contrarium. Postre-
mò, quoniam id habet vniuersalis Hispa-
niarum consuetudo, cui est standum: nun-
quam enim auditum fuit, monasterium suc-
cessisse in maioratu fidei religiosi professi,
habente iurisdictionem annexam, vt testat-
ur Molina vbi supra. n. 94. qui addit, tem-
pore, quo illa scribebat, ita iudicatum fuisse
in supremo Castellæ senatu in quodam
opulentissimo maioratu, tametsi à senten-
tia fuerit supplicatum, litiq; adhuc pende-
ret. Propter has verò, & alias rationes, quas
Molina vbi supra accumulât, hanc senten-
tiam amplector, tanquam communè glossæ
& doctorum, quos in prima harum ratio-
num citauimus.

Quod verò attinet ad commendatarios
Hispaniarum professos, qui vxores ducere
possunt, constat monasteria non comparari
ipsis bonis, sed ipsos esse veros domi-
nos eorum, quæ acquirunt, neq; esse
integrè & perfectè religiosos, vt disp. 141.
essentium à nobis est. Quare capaces sunt
eiusmodi maioratum, in hisq; succedunt
antiqua Hispaniarum consuetudine, perin-
de ac si commendatarij non essent: & ideo
in maioratus institutione appositâ sit clau-
sula, quòd clericus, aut religiosus, non
possint eo succedere, non propterea eius-
modi commendatarij ab eo excludun-
tur: quoniam non censentur comprehendi
nomine religiosorum simpliciter.

Illud verò est obseruandum, monasteria, non id circo excludi à successione in eiusmodi maioratibus, quòd capacia non sint iurisdictionis temporalis, si illis à principibus, aut ab alijs eorum monasteriorum fundatoribus concedantur: multa quippe sunt monasteria, quæ eiusmodi iurisdictiones habent: sed quòd in institutorum maioratum ad regimen publicum, aut ad splendorem suarum familiarum, & conseruationem nominis ac memoriam ipsorum, nulla ratione censendi sunt vocare ad successionem in eis monasteria, etiam nomine & loco professorem, qui, ante professionem in eis monasterijs, ad eos maioratus essent vocati: neque id expediat bono communi, & regimini populoꝝ, conseruationique splendoris familiar.

Ad primum
argum.

Ad secundum
dam.

Ad primum ergo argumentum in contrarium, concesso antecedente, neganda est consequentia: quoniam, quòd succedat in eis bonis, & in iurisdictione annexa, apertè est contra mentem & intentum institutorum, cui est standum.

Ad secundum, concessis omnibus, quæ in antecedente continentur, neganda est consequentia, propter eandem rationem, quia scilicet repugnat menti & intento institutorum eiusmodi maioratum, vt in eis succedant monasteria loco suorum reliquiorum; cui tamen menti ac intento est standum.

Quod ad clericos attinet, dicendū est, succedere posse: non solum in maioratibus, qui non habent iurisdictionem annexam, sed etiam in illis, qui illam annexam habent, etiam in regnis. Quoniam verè capaces illorum sunt, tanquam proprii eorum domini: neque eiusmodi dominatio pugnat cum sacerdotio, aut Pontificatu, etiam Summo. Imò verò & Summus Pontificatus, & aliqui Archiepiscopatus, & Episcopatus, quin & Abbatiz, habere solent iurisdictionem temporalem annexam, ad maiorem splendorem & ornatum earum dignitatum, vt disput. 24. dictum est. Debent tamè sacerdotes, & Pontifices, administrare eiusmodi temporalia dominia, quoad ea, quæ non decet eos per se ipsos exercere, aut ipsi suis famulis curam, & distractionem asserre possent, per ministros ad id electos. Et quando expediret attendere regimini seculari, quale esset regni, relinquere debent beneficia curam animarum habentia. Sic vidimus Cardinalem Henricum, quando morte Sebastiani Regis, suc-

A ccessit in Lusitaniz regnò, tanquam propinquior Regi Sebastianò, reliquisse continuò Archiepiscopatum Euiorensem, & Abbatiam de Alcobaga. Quòd autem clerici succedere possint in eiusmodi maioratibus præter consuetudinem receptam, & ea quæ disp. 29. citata à nobis dicta sunt, affirmat communis sententia, quam tulerunt ac sequuntur Ant. Gom. n. 66. citato, Greg. Lopez, verb. *siendo hombre para ello*, scilicet citato, & Molina vbi supra. n. 96. Si tamen in creatione maioratus appositæ esset clausula, quæ clericos ab eo excluderet, tunc clerici in eo non succederent, vt est perspicuum. Solent autem sæpe maioratum institutores, partim ad tollenda dubia, partim ad remouendos aliquos à maioratum successione, apponere clausulam, quòd in eis succedere non possit amens, mutus, furcus, cæcus, religiosus, clericus, mulier, aut alij, prout institutores plures, aut pauciores, excludere volunt: eisquæ clausulis ac dispositionibus est fidum. Admonet verò bene Molina vbi supra. n. 100. quando maioratus non constat scriptura, sed immemorabili præscriptione, non censi fieri appositam eiusmodi clausulam, nisi occurrente casu aliquis similis fuerit exclusus, tempore ad id præscribendum sufficiente: neque plures, vi talis præscriptionis, excludi tunc, quàm fuerit compertum, tempore ad id præscribendum necessario, fuisse exclusos. Ratio est, quoniam immemorabili præscriptio bonorum aliquorum, tanquam maioratus, solum probat, quæ sunt de natura maioratus: non verò hæc alia, quæ maioratui accidentaria sunt.

B In creatione maioratus appositæ esset clausula, quæ clericos ab eo excluderet, tunc clerici in eo non succederent, vt est perspicuum. Solent autem sæpe maioratum institutores, partim ad tollenda dubia, partim ad remouendos aliquos à maioratum successione, apponere clausulam, quòd in eis succedere non possit amens, mutus, furcus, cæcus, religiosus, clericus, mulier, aut alij, prout institutores plures, aut pauciores, excludere volunt: eisquæ clausulis ac dispositionibus est fidum. Admonet verò bene Molina vbi supra. n. 100. quando maioratus non constat scriptura, sed immemorabili præscriptione, non censi fieri appositam eiusmodi clausulam, nisi occurrente casu aliquis similis fuerit exclusus, tempore ad id præscribendum sufficiente: neque plures, vi talis præscriptionis, excludi tunc, quàm fuerit compertum, tempore ad id præscribendum necessario, fuisse exclusos. Ratio est, quoniam immemorabili præscriptio bonorum aliquorum, tanquam maioratus, solum probat, quæ sunt de natura maioratus: non verò hæc alia, quæ maioratui accidentaria sunt.

C MAIORATVM in successione quorūq; maior nam ceteris præferatur. Id est in capellis, & in alijs rebus, quæ indiuisæ deuenire ordine quodam ad unum debent: Et quis primogenitus dicitur, præsertim inter geminos, non. Et si non sunt priores, Gemini, & ceteri masculus, aut vterq; feminæ, si hæc essent, & ignoraretur quis prior, vterq; pro indiuiso succederet cum alio in maiori. In regno verò multi fortis deberent quorū futurus esset Rex.

D Quando matrimonium fuit contractum inter consanguineos, aut affines, sine dispensatione Summi Pontificis, & c. malafide viri, & contra-bentii, prolesq; fuit suscepta, esse postea ex dispensatione legitime contrahant, nō legitimatur proles, nec succedit in maioratu, nec præferatur proli

proli legitime postea nata. Et esto impedimentum esset de iure humano, non potest dispensare Summus Pontifex, ut matrimonium alicui fuerit legitimū, nec proinde ea ratione efficere ut proles fuerit legitima licet quo ad solas inhabilitates canonicas, & non civiles (de quarum numero est successio in maioratu) possit dispensare Summus Pontifex, ut reputetur ac si sine illis fuisset nata, & id solum efficere videtur, si dicat, dispensare ut id matrimonium fuerit validum. Potest etiam Summus Pontifex dispensare quoad casum inhabilitatis, esto impedimentum esset dirimens iure diuino.

A Maioratus si quis incapax sit quacunque ratione, succedit proxime vocatus, si incapax etiam non sit, alioquin progressio sit inter proximē vocatos, quosque deueniat ad capacem, quē succedat.

6 Ad maioratum proximē vocatus, si incapax illius ob delictum sit effectus, & a principe restituitur, aut incapax alia ratione in eo cesset, tunc, si incapax cesset post mortem ultimi possessoris, aut post delationem maioratus alia ratione, non succedit ille, sed exclusus manet. Si verò tempore delationis incapax cessauit, tunc succedit.

6 Restitucionem principis ex gratia in pristinum statum non habere locum in preiudicium alterius, qualiter intelligendum.

7 Maioratus successor proximus, si renunciet successioni in fauorem vltimius vocati, sibi preiudicat: non verò filijs, si eos postea habuerint, qui succedent. Ea autem renunciatio si facta esset viuentē institutore, nulla esset, nisi institutor consentiret, & in eo consensu perseveraret vsque ad mortem. Secus si defunctus esset, & esset alius maioratus possessor. Et quando, si renuncians minor esset, illi competeret restitutio in integrum.

8 Egreßus ex hoc fundamento decisio cuiusdam euentus in Lusitania.

9 Maioratus duo, si reditus vnius eorum excedant quantitatem de dos cuentos, non possunt in hoc regno deuenire ad eundem, sed eligit, quem eorum vult, & alter deuenit ad secundum genitum. Idem quando maioratus habent conditiones incompatibiles in eodem.

10 Maioratus successor si occidat institutorem, aut vltimum possessorem, successionē priuatur. Et quis succedat. Et quando commoditas ad sistendum pertinet, dum interfector vixerit.

In maioratum Hispanorum successionē, an maior natus sit ceteris

preferendus. Et quod sique illegitimē natus succedere possit, aut non possit, in eisdem maioratibus.

Et p. 624.

X dictis disp. 576. 577. & alijs sequentibus, conlati, in maioratibus Hispanijs, quando aliud non est expresse, aut aliud nō posuitur representatio, vel

B textus, ratione cuius masculus minor natus in eodem gradu preferitur femine maiori natus, neque adest impedimentum, quod ea successionē excludat maiorem natu, semper in maioratu succedere vltimo possessori maiorem, non quidem dignitate, aut alijs qualitatibus, sed natu, seu ætate computata à puncto natiuitatis, qui illi est magis coniunctus, Imò verò quia in eiusmodi bonis vinculis successio est eo modo à maiori natus in maiorem natu, bona illa maioratus, ac primogenia in Hispanijs dicta sūt, ut duabus disputationibus citatis explicatum est. Ita, cum Tiraquello & alijs, affirmant Molina lib. 1. de primog. c. 1. n. 11. & 2. & Greg. Lopez. l. 2. titu. 5. part. 2. verbi

C *Mayoría. Qui, cum Angelo, Arctino & Roderico Xarez, recte subiungit, vniuersim, quando aliquid instituitur, aut relinquitur, ut, indiuisum, deueniat ad aliquos ordinē quodam, ut capella, vel aliud simile, semper intelligi maiorem natu eius gradus aut qualitatis, preferendum esse ceteris eiusdem gradus, aut qualitatis, quando aliud ab institutore non est expresse.*

D Porro in maioratibus Hispanijs succedit vltimo possessori maior natus, etiam si natus sit ante obtentum à tali vltimo possessorē eum maioratus: quare preferatur nato post eum maioratum obtentum, argumento. l. senatoris filium. ff. de senatorib. illis verbis. Nec interest, an in sena oria dignitate illum suscepit, an ante dignitatem si maioratus. l. cum aduocatio. C. de aduocatis diuersi iudiciorum. & l. neque Dorotheum. C. de eutionib. illis verbis. Et si ante paternam illas tres dignitates natus est, & affirmant Tiraquellus Licier, & alij, quos referunt ac sequuntur Molina vbi supra. n. 3. Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 67. & Greg. Lopez. vbi supra verb. sino el hijo mayor, in prin. idq. consuetudine est receptum, tametsi res quondam fuerit controuersa.

Censetur maior natus in re proposita, etiam si mortua matre, ventre sciso, in lumen editus est viuis, vt Greg. Lopez ibidem rectè subiungit: quoniam per Epicheiam id ita intelligendum est. Talis fuit Cesar, qui inde nomē accepit: & fuit Dux Albanus strenuissimus, ac clarissimus belli dux, qui multis rebus præclare gessit, subiugata Philippo Regi Luitania, scinio confectus, in Olyssiponenſi vrbē vitam finiuit.

Quando duo gemini nascuntur, vt Esau, & Iacob, qui primo loco nascitur, etiam per momentum, censetur primogenitus, etiam alter prius fuisset conceptus, aut prius manum extraxisset: vt Genes. 38. Zaram prior extraxit manum, quam retraxit, natusque est prior Phares primogenitus Iudæ ex Thamar: & Esau, qui prior fuit natus, primogenitus fuit, obtinuitque ius primogenituræ, quod postea vendidit, punctum enim plenæ ac perfectæ natiuitatis, quoad hoc spectatur, non verò conceptionis, vt cum Tiraque quoque ait Molina vbi supra. n. 4. 5. & 17. consentit Ant. Gom. l. 40. Tauri. n. 68. cum plerisque alijs, quos citat, & concinunt. l. Aretula, & l. idem erit. ff. de statu hominum.

Quauis autem gemini nasci simul naturaliter non possint, sed vnus post alium nasci debeat, vt habetur. l. Aretula citata, si tamen postea non confleret, quis geminorum, quorum alter succedere in maioriatu debebat, ante alterum natus sit, quia id notatum non fuit, aut aliqua alia ratione, tunc, si alter sit masculus, & altera femina, masculus succedit in maioriatu: non solum, quia in maioriatibus Hispanis masculus excludit feminam maiorem natu, sed etiam quoniam in dubio, masculus præsumitur prior natus, eod quod id fauorabilis sit, argumēto. l. si fuerit, in fine. ff. de reb. dubijs, & aliorum iurium, quæ Ant. Gom. vbi supra citat, & habetur expressè. l. 12. titu. 33. part. 7. Quando verò vterque esset masculus, aut vtrique esset femina, variæ sunt doctorum sententiæ, quæ tunc faciendum sit, quas copiose referunt Licetier lib. 1. de primogen. q. 11. & Tiraque l. de primogen. q. 17. quodamque ex eis refert Ant. Gom. n. 68. citato. Communior verò inter eas est, quam approbant Ant. Gom. ibidem, Molina vbi supra. n. 19. & Greg. Lopez. l. 12. citata, glossa 3. & quam statuit in hoc regno. l. 12. citata. Vtrumque videlicet a quæ succedere in eo maioriatu, ac proinde vtrumque dominium & possessionem illius comparare pro-

indiuiso, debereque pro diuiso illum administrare, quouique compositio & diuisio maioriatus inter eos fiat. Idem verò arbitrat Ant. Gom. dicendum, esse in regno, exclusis opinionibus eorum, qui dicebant, quæ magnates Regni tunc spectare dicere, quæ illorum potius vellent in Regem. Itemque eorum, qui dicebant, sortem esse tunc mittendam, quis illorum futurus esset Rex. Molina etiam vbi supra. n. 20. quauis primo loco argumentetur, quod decisio. l. 12. citata: locum non habet in regno, sed in alijs maioriatibus; eod quod iuxta. l. 2. titu. 27. part. 1. regno diuisio repugnet, ac proinde quod amplectenda videatur opinio eorum, qui dicebant, ad proceres regni spectare eligere, quis eorum futurus esset Rex; postea tamen amplectitur eandem Antonij Gomecij opinionem, propter mala, quæ sequerentur, si electio tunc locum haberet; autque regnum diuisionem inter duos non suscipere, excepto eiusmodi euentu ad cuiusmodi maiora mala: ipsæque, & alij, referunt sepe in imperio multos imperales simul, & in Hispanijs multos etiam simul regnasse. Reijcit etiam Molina opinionem, quod primogenitus, qui nasceretur primò ex vno illorum, succedere deberet in toto regno. Et enim primogenitus ex altero, non minus succederet in iure patris sui, quam ille alius succederet in iure sui patris. Sanè ego propendeo, tunc sortem esse mittendam inter illos, quis eorum futurus sit Rex, si in id proceres regni, procuratoresque ciuitatum conueniant, ad suum regnum integrum & indiuisum seruandum, pacemque ac bonam reipublice conseruanda, idque etiam inquit, idque ignorantibus, geminis illis: quare sortes de consensu reipublicæ mitti deberent, statim in illorum infantia, isque solum pronenciandus, habendusque esset Rex, quem fors cotingeret. Ducor, quoniam ius regni à republica emanauit in Regē, in sobolemque ipsius, iuxta leges à republica præscriptas: quando autem superuenit euentus minime excogitatus, in quo bonum reipublice periclitatur, & de quo, si tunc occurrisset, ipsa reipublica disposuisset, prout communi bono ac paci reipublicæ expediret, excipiendo illum à communi & vniuersali lege circa regni successionem lata, sanè euentus ille à communi lege, ab eadem reipublica lata, censetur exceptus, ad ipsamque reipublicam tunc, occurrente eo euentu, spectat statuere, quid facto opus sit in bonum suum, regni pacem, & communis boni conseruationem.

rationem: quare tunc tota respublica sus-
petior est illis geminis, ut, ipsis etiam inui-
tis, minimeque consultis, statuatur quid fa-
ctum opus sit: sicut tempore schismatis,
quando duo essent Summi Pontifices, sa-
tisque accurata diligentia, sciri non pos-
set, quis eorum esset indubitratus, reliquum
Ecclesie corpus, Conciliumve generale,
illis esset superius ut, illis, etiam inuitis,
statueret, ac pronuntiaret, quid in eo euen-
tu esset faciendum, quidque Ecclesie bono
expeditet. Potrò in re de qua disputa-
mus, nulla alia via aequior, & melior gemi-
nis ipsis, bono, ac paci reipublice, se se of-
fert, quam si respublica ipsa, quoad prima-
tes & proceres, procuratoresque ad id mis-
sis à singulis ciuitatibus, in generali con-
uentu statuatur, ut fors inter ipsos geminos,
quis eorum sit futurus Rex, mittatur, re-
licta alteri congrua sustentatione. Atque
in eiusmodi euentu, qui ab orbe condito
in regno non euenit, neque eueniet, si fortè
aliquando eueniret, prudentium arbitria
esset standum, natura rei, reipublice iuri-
dictione, & bono communi, spectatis; non
verò legum decisionibus, quæ de hac re
non loquuntur. Et fortè expediret, ut lex
publica hac de re in particulari conderet-
tur, ad continentum varia hominum iu-
dicia, & affectus, paceque & bonum rei
publice seruanda, si casus similis fortè eue-
niret.

Quovisque autem filius naturalis, legiti-
matus per subsequens matrimonium, suc-
cedat in maioratu, & excludat posterius na-
tum ex eodem matrimonio; quovisque item
legitimatus per rescriptum principis, aut
etiam illegitimatus, succedere possit, aut non
possit, in maioratu, quæ omnia Molina dis-
putat lib. 3. de primog. c. 1. a. n. 6. & c. 2. a. n.
1. & 3. copiose à nobis explicata sunt disp.
172. & duabus sequentibus, iunctis quæ di-
cta sunt disp. 165. versus finem, & disput.
610.

3. Illud solum addam. Quando matrimo-
nium contractum fuit inter consanguineos
aut affines, sine dispensatione Summi
Pontificis, atque ex parte neutrius contra-
hentium adfuit bona fides, prolesque fuit
sucepta, tunc, esto post eam susceptam
Summus Pontifex eum eis dispense, &
contrahant legitimum matrimonium, filius
ille, ante legitimum matrimonium natus,
ut pote spurcius, & non naturalis, non legiti-
matur per subsequens matrimonium, ac
proinde nec succedere potest in maioratu,

A & præferri filio posterius ex legitimo ma-
trimonio nato, ut ex se est notissimum, &
affirmat communis doctorum sententia,
quam Molina lib. 3. de primog. c. 2. a. n. 10.
refert ac sequitur.

Idem tamen autor. n. 12. subiungit, quò-
do impedimentum, dirimens illud prius
matrimonium, erat solum de iure humanorū
ut sunt gradus omnes affinitatis, & consan-
guinitatis, in quibus dispensare solet Sum-
mus Pontifex, posse Summum Pontificem
ab illo matrimonio, alioquin nullo de iure
humano, in quo verus consensus interuenit,
auferre impedimentum illud canonicum, ac
pronunciare & declarare tale matrimonium
validum, atque tunc prolem efficit legitimā,
ac si matrimonium illud à principio fuisset
legitimum, & succedere in maioratu, præfer-
rique ceteris filijs, post ablatum impedimen-
tum ab eisdem parentibus legitime genitis.
Citat pro ea sententia Panor. c. venerabile.
n. 2. qui huius sint legitimi, Couar. in epit. c.
8. §. d. n. 13. & plerique alios, quos etiam
Couar. citat.

Ego verò non dubito, sententiam hanc
falsam esse. Atque in primis, si intelligant,
Summum Pontificem efficere posse, ut ma-
trimonium, quod à principio fuit nullum
propter id impedimentum canonicum, red-
datur à principio validum, dispensando in
tali impedimento, illudque auferendo, tan-
dem non dubito esse id plerumque falsum. Neque
enim habet Summus Pontifex ad prateri-
tum potentiam, ut validum matrimonium
efficiat, quod validum re ipsa non fuit, &
ut non adfuerit impedimentum illud cano-
nicum, quod verè affuit tempore contracti
illius matrimonij, eò quòd in illo non fue-
rit dispensatum: quare dispensare iam non
potent, ut à principio non adfuerit, ac
proinde ut non fuerit nullum matrimo-
nium, quod nullum ob id impedimentum
re ipsa fuit. Quo fit, ut sine nouo contra-
hentium consensu, nouoque inter eos ma-
trimonij contractu, post impedimentum
sublatum, non possit inter eos esse legiti-
mum matrimonium, ac proinde, ut Sum-
mus Pontifex non possit efficere, ut anti-
quus consensus sufficiat ad legitimum ma-
trimonium, dispensando in verò canonico
impedimento, quod aderat tempore talis
consensus, nullumque eum ad legitimum
matrimonium re ipsa reddidit, sed necessa-
rius omnino sit ad verum & legitimum ma-
trimonium, prolemque legitimam gene-
randam, nouus inter ipsos mutus con-
sensus,

sensus, nouusque matrimonij contractus. Poterit quidem Summus Pontifex, prolem illam natam illegitimè, ita legitimare, quasi à principio nata fuerit legitimè, non quidè efficiendo, vt nunquam fuerit illegitima, quoniam id esset ad præteritum potentia, contradictionemque implicat, ita vt nec Deus possit id efficere, sed auferendo ab illa omnem inhabilitatem canonicam, quæ sub ipsius iurisdictionem cadit, efficiendoque, vt, quoad inhabilitates canonicas, reputetur, ac si à principio esset legitimè nata: atque id solum est censendus facere, si legitimum dicat se efficere matrimonium, illegitimè prius contractum: idque solum velle videntur Panor. Couar. & alij auctores eius sententia: non tamen potest efficere, vt matrimonium, quod fuit illegitimum ac nullum, fuerit validum, ac proinde, vt proles ex illo procreata non fuerit illegitima. Quia ergo proles verè fuit illegitima, nec Summus Pontifex efficere valet, vt talis nò fuerit, atque eo ipso, quòd illegitima fuit, contraxit inhabilitates canonicas, atque etiam civiles, quæ simpliciter non subiaccunt potestati Summi Pontificis, sed principum secularium, vt disp. 173. ostensum est: vtique quauis Summus Pontifex possit eam legitimare, vt reputetur, quasi nata fuerit legitimè, quod attinet ad inhabilitates canonicas, & id censetur facere, si dicat legitimum se efficere matrimonium, illegitimè contractum: nò tamen potest, aut celsetur, id efficere, quoad inhabilitates civiles, atque adeò, vt succedat in maioratu, præferaturque in ea successione filio posterius ex eisdem parentibus legitimè nato.

Non nulla obserua Primum est. Esto impedimentum matrimonium dirimens, non sit de iure humano, sed diuino, etiam naturali, prolesque ex tali matrimonio nullo, sit suscepta, posse nihilominus similiter Pontificem Summum eam legitimare, quasi à principio esset concepta legitimè. Quoniam inhabilitates canonicæ, quæ proles illa, ita nascendo, contraxit, omnes sunt de iure humano, subiaccuntque iurisdictioni Summi Pontificis: eaque de causâ, quauis nò possit dispensare in impedimento, efficere que, vt inter eos parentes legitimè contrahatur matrimonium, potest nihilominus similiter abolere ab ea prole inhabilitates canonicas ex ea illegitima natiuitate euenientes, atque si nata esset ex matrimonio nullo ob impedimentum canonicum iure huma-

no introductum, Secundum est. Quando Summus Pontifex pronuntiaret, fuisse validum matrimonium, ex quo proles aliqua fuisset suscepta, & de quo dubitabatur, an validum esset, tunc prolem non legitimari, sed, in consequentiam pronuntiationis validitatis matrimonij, ex quo fuit suscepta, pronunciari prolem semper fuisse legitimam. Tertium est. Quando Summus Pontifex, suscepta prole ex matrimonio nullo, ob impedimentum dirimens illud iure humano, dispensaret in impedimento, vt parentes denuo legitimè contraherent, tunc non censeri legitimam prolem illegitimè antea susceptam, nisi id exprimat. Atque hæc duo posteriora affirmat Couar. vbi supra, cum communi doctorum sententia, & vtrunque est satis perspicuum.

Si primogenitus, siue, qui alioquin primò ad maioratum vocatur, incapax illius sit, vel incapacitate, quæ ex dispositione institutoris, vel quæ ex legis dispositione, à successione in illo excludat, vt ob delictum, aut quacunque alia ratione, tunc, qui vltimus vocatur, siue ob representationem, siue, quòd proximior sit, & maior natu ceteris, siue quacunque alia ratione, succedit in illo, nisi incapax ipse similiter sit: nam tunc progrediendum in eodem ordine est, quousque deueniatur ad vltimum primò vocatum, qui capax illius sit: ita affirmat Molina lib. 3. de primog. c. 2. n. 13. resque ex se est notissima.

Dubium tamè est, vtrum, si is, qui incapax erat ob delictum, restitatur à principe, aut aliqua alia ratione cesset illius incapacitas, succedat, cessante incapacitate, in maioratu. Distingueendum verò est. Si enim tempore mortis anterioris possessoris, delata ve successione in maioratu, aderat incapacitas, propter quam ius eius maioratus delatū est ad vltimum ad illum vocatum, tunc, esto postea à principe restitatur, aut alia ratione cesset incapacitas illius, non cōsequitur maioratū, ad alium iam semel delatū. Successio enim, nec per momētum, esse potest impediti, quādo ab institutore nò fuit apposita conditio, quæ eam suspenderet, sed continuò deservit irrevocabiler ad eum, quem primò inuenerit illius capacem ex vocatis ad ipsum, vt disp. 621. dictum est, & disp. 634. copiosius dicitur: neque in præiudicium eius, qui ob incapacitatem intermedij, aut inter mediorum, comparauit dominium ac possessionem ciuilem & naturalem eius maioratus statim, ac successio

si delata est, potest princeps postea habilem intermedium reddere, ad effectum, ut ille alius dominio, & possessione talis maioratus, semel comparatus, priuatur; Imò verò, esse de iure huius regni statim, ac defertur maioratus, non comparatur is, qui primò inueniretur illius capax, dominium ac possessionem illius, sed ad comparandum dominium, & necessarium esset adire eum maioratum, non posset princeps, in præiudicium iuris ea delatione ita ad illum comparati, habilem reddere alium, illum restituendo ad pristinam capacitatem, eumque legitimatum, ut disp. 174. ostensum est, & asseruit Molina vbi supra. n. 14.

Quando autem incapacitas erat ante mortem ultimi possessoris, ante delatamve successione ad alium vltiorē, & simul restitutione principis, aut alia ratione, cessauit incapacitas ante mortem eiusdem ultimi possessoris, ante delatamve successione ad vltiorem alium propter eam incapacitatem, tunc dicendum est eum Molina vbi supra, & cum alijs, quos citat, consentaneæ ad quorum sententiam loquitur Em.manuel Acoſta. §. & quid si tantum, part. 2. n. 24. & 32. incapacitatem præcedentem non impedire, quominus hic, tempore delationis iam habilis, succedat in maioratu. Etenim in successione maioratus, solum tempus mortis anterioris possessoris, delationis ve eius maioratus, spectatur, ut intelligatur, quisia eorumquam habilis tunc, primoque ad eum vocatus, succedat quare, cum is, qui in habilis antea erat, habilis tunc sit, ac primò vocatus, utique is succedat, & præferatur ceteris.

Obiectio.

6

Quod si quis obijciat, restitutionem principis ex parte gratia, qualis hæc est, etiam si plenissima sit, intelligendam esse, sine præiudicio tertij, iuxta l. 2. in fine. ff. de sententiam passim, & affirmant Bart. & plerique alij. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posth. secus autem in restitutione, quæ est iustitia, quæ autem vtraque restitutio sit, disp. 373. dictum est: quare, quando incapacitas principis restitutione ac beneficio, tolleretur, non esset intelligenda ad effectum, vel successione in eo maioratus priuaretur, ad quem deferretur, si ex incapacitas restitutione illa non esset ablata.

Satisfit.

Dicendum est, quantumvis illa ad minime colligatur, intelligendum tamen esse, quoad bona de portati applicata fisco, propter deportationem, aut aliud simile delictum.

etiam si enim fiscoz sit illa alienasset, & de portatus integre restitueretur principi, restitutio illa intelligenda non esset cum præiudicio illius tertij. Quando tamen aliquis per accidens contrahit ex delicto, aut aliunde, incapacitatem aliquam ad succedendum in maioratu, aut in alia similis, præsertim si capax illius natus sit, tunc nihil impedit, quod princeps, pro potestate quam ad id habet, eam incapacitatem auferat, & quod si tempore delationis reitillius, sit ablata, factusque ille sit capax, perinde in re illa succedat, ac si nunquam eam incapacitatem contraxisset. Confirmatur ex l. 2. §. vlt. ff. de honorum poss. contr. tabul. vbi habetur, quod si quis habebat filium, & ex illo nepotem, & filius, ante mortem patris, de portatur, aut in metallum mittitur, succedat nepos auos, quod filius de portatus pro morte reputatur. Ad id tamen, si filius ante mortem patris restituitur, ipse, excluso nepote, succedit in hereditate paterna. Etenim ius primæum, ex incapacitate suspensum ac impeditum, sublatum impedimento, reuoluitur, & consolidatur.

Si quis item obijciat, l. si alienum. §. in ex trans. ff. de heredi. inst. Vbi habetur, ut heres, non suus, ex testamento institutus, succedat in hereditate, necesse esse, ut sit capax illius tempore confectiois testamenti, tempore mortis testatoris, & tempore aditionis hæreditatis, nihil tamen impedire, si intermedijs illis temporibus, nempe à confecto testamento, usque ad mortem testatoris, vel à morte testatoris usque ad aditionem hæreditatis, incapacitatem contrahat, modo, dum institutus est heres, & quando moritur testator, ac quando adit hereditatem, seà incapacitatem non habeat.

Dicendum in primis est, textum illum ex parte confirmare nostram sententiam, dum incapacitas contrahitur ante delatam hereditatem, post testamentum confectum, & delata iam in puncto delatæ hereditatis, non impedit successione in illa. Dicendum deinde est, tunc tunc illam solum habere locum in hæreditate delatæ ex testamento: non vero in maioratibus Hispanis, in quibus aditio non est necessaria, & ad quos vocantur, qui non existunt tempore institutionis ac vocationis, neque tempore mortis institutorum, ac proinde qui, eo quod eis temporibus nondum existant, capaces eisdem temporibus non sunt successione in illis: quare in maioratibus Hispanis solum attendenda est, an vocatus immediatè

Obiectio;

Satisfit.

ad

ad illos, tempore relationis illorum, capax eorum sit, an non, vt rectè hæc affirmat Molina vbi supra. n. 2.

- 7 Quando primogenitus renunciaret successioni in favorem secundæ geniti, tunc ea renunciatio, seu cessio successione maioratus, ipsi præiudicaret, & succederet secundo genitus, vt Molina vbi supra. n. 2. & sequentibus cit. Ceterum, si primogenitus liberos haberet tempore talis renunciationis, vel postea illis procrearet, cessio illa non posset illis præiudicare, vt idem autor rectè ibi subiungit, & probat libro 6. n. 2. & rectè ex se est satis perspicuum. Qui. c. 2. citato. n. 2. cum Angel. & alijs rectè ait, si ea renunciatio sit facta à filio institutoris maioratus, ipso institutore vivente, tunc in invalidam esse, nisi institutor in ea consentiat, & perseveret in eo consensu toto tempore vite sue, iuxta ea quæ disp. 779. dicta sunt. Si vero facta sit mortuo illo, & vivente alio possessore eius maioratus, tunc validam esse sine consensu talis possessoris, quoniam tunc non est pactum de succedendo possessori ultimo, in bonis que illius, sed de succedendo in bonis primi institutoris iam defuncti, cedendo iuri succedendi ab illo præscripti, & derivati. Si tamen, quia cederet, in nore esset, nec iuramento eam cessipnem confirmaret, tunc competeret illi restitutio integram, vt Molina vbi supra. n. 2. Subiungit. Lege que disp. 779. citata, circa eam restitutionem à nobis dicta sunt.

- 8 Iuxta hæc dicendum est, rectè factam fuisse in Lusitanis sequentem decisionem, quam Gama refert dec. 91. Quædam mulier, quæ post matris mortem, possessore tunc eiusdem maioratus, in eo erat successura, cum filium haberet primogenitum ex quodam priori matrimonio, illi ad nuptias in alimenta, atque ad sustinenda onera matrimonij, promiserat tertiam partem reddituum illius maioratus, à puncto, quo mortua matre, ad se deferretur, & totum maioratum, cum omnibus illius redditibus, à puncto mortis sue. Filius ille mortuus fuit ante mortem auiæ, relicto filio, primogenito illius primogenitus, nepos eius, quæ id promiserat patri ad nuptias, mortua proavâ, & de solo maioratu ad auiam, eam tertiam partem reddituum petebat. Contendebatur, illi non deberi, triplici ratione. Prima, quia pactum illud fuit nullum, vt potest præiudicium alterius, ad quem forte devoueretur maioratus ille, mortuo pa-

tre talis nepotis ante matrem. Secunda, quia pactum illud de futura successione in tali maioratu, vivente adhuc proavâ illâ, possessore illius, erat nullum sine illius consensu, in quo perseveraret, usque ad mortem. Tertia, quoniam mortuo eo, cuius tertia pars illa reddituum promissa fuerat, ad alimenta, & ad sustinenda onera matrimonij, cessavit obligatio tota eius promissionis, cum neque superflua esset, qui inde erat alimentandus, neque perseveraret matrimonium, cuius onera inde sustineret. Merito autem decisum fuit deberi tertiam

- B illam partem reddituum eius maioratus filio defuncti, tempore totius, quo auiæ viveret, & possideret maioratum, reliquis vero duas partes post mortem auiæ non deberi, neque etiam illam tertiam, nisi post mortem auiæ ad se maioratus pertineret: quia in præiudicium alterius successoris in eo maioratu post mortem auiæ, nihil auiæ potuit valde promittere: quod autem nepotum auiæ viveret, possetur tertia illa pars reddituum loco auiæ, nullum præiudicium parabat alteri successori. Quo fit, vt primatio contra hoc nullas habeat vires. Secunda vero nullas habere, ex proximè dictis liquet. Quoniam id non est hereditas proæg, sed bonum iure sanguinis, ex institutione & præscripto primi institutoris, derivandum à proavâ in auiam. Tertia item non obstat, quoniam, quod inde alimenta sumeret, & sustineret onera matrimonij, erat finis & causa motiva donandi illud ei ad nuptias: non vero erat modus, vim habens conditionis, vt scilicet solum perseveraret ea donatio, dum ille, & matrimonium perseverarent. Adde, id traditum fuisse in alimenta sibi, & suis: ideo autem ipse non perseveraverit, perseverabant tamen sui geniti ex eodem matrimonio. Adde etiam, inter matrimonij onera sustentenda, computari competentem educationem & sustentationem filiorum, illi que relinquere, vt competenter vi crepti, quæ omnia, illo defuncto, & dissoluto matrimonio, perseverabant, tanquam effectus præteritis matrimonij.

Quando duo maioratus ad eundem primogenitum in hoc regno devenire deberent, si creditus unus eorum excederet valorem de deo quanto, tunc in primogenitus eligere debet, quem maluerit eorum maioratum, & maioratus alter devenire debet ad secundogenitum: quia ita, in bonum commune, sancitum est in hoc regno. l. 7. tit. 7. lib. 5.

lib. 5. noue collecti. & affirmat Molina ubi supra. n. 29. dictumque à nobis est disp. 174.

Quando similiter duo maioratus, habentes conditiones & leges incompatibiles, in eodem primogenito concurrunt, ut quod teneatur solum deferre arma & insignia eius familiz, sine permutatione aliorum armorum, aut insignium, aut quod vocari debeat solo nomine eius familiz, sine permutatione nominis alterius, tunc is primogenitus similiter eligere debet vnum eorum, quem maluerit, & alter deuenit ad secundum genitum. Ita Molina ubi supra. n. 30. disputatio neque. 611. dictum est.

10

Quando primogenitus, siue, qui ad maioratum primò vocatur, interficit eum, cui succedere in maioratu debet, distinguendum est cum Greg. Lopez. l. 2. tit. 15. part. 2. verb. *suos el bjo mayor*. Quoniam si occisus sit ipse maioratus institutor, tunc dubium non est, quin occidens maioratum amittat, nisi occisus illi perpercit delictum antequam moriatur, ac voluerit, ut nihilominus succederet in maioratu, iuxta ea, quæ disp. 178. dicta sunt. Si verò occisus sit, non quidem maioratus institutor, sed alius eius maioratus vitimus possessor, est maior difficultas: quoniam occidens, non ex præscripto occisi, sed primi institutoris, succedere debebat in eo maioratione, à quo, & non ab ultimo possessore, censendus est eum accipere. Placet tamen Gregorio Lopez, & Molina ubi supra. n. 31. aliisque, quos citant, illum eo ipso effici indignum successione in eo maioratu, iuxta ea quæ disp. 178. dicta sunt, ac proinde expelli à successione in illo. Tunc verò arbitratur Molina ibidem, & lib. 1. c. 9. a. n. 25. commoditatem maioratus in vtroque euentu pertinere ad fiscum toto tempore, quo occisor vixerit, iuxta dicta disp. 178. citata: nisi clausula institutionis maioratus disponant, ut continuo maioratus transeat ad vterius ad illum vocatum. In quo euentu, si occidens filium legitimum habeat, tempore mortis anterioris possessoris occisi, talis filius succedet in maioratu, & elso sit filius familiz, pater non habebit vsum fructum, sed ad fidem, vna cum proprietate, spectabit, iuxta ea, quæ disp. 178. citata dicta sunt. Quod si occisor in eo euentu, tempore mortis anterioris possessoris occisi, descendente non habeat, cum successio in pendente esse non possit, transit maioratus tunc ad superstitem vterius vo-

A etatum, & elso occisor nascantur postea filij legitimi, non excludunt eum, qui antea maioratum ritè obtinuit, neque sobolem illius, quantum posterius sit generata. Quando autem commoditas maioratus spectaret ad fiscum toto tempore, quo occidens viueret, tunc, cum non alio titulo fiscus eam obtinere posset, quam nomine & loco occisoris, qui verus esset successor in eo maioratu, sed indignus usu & commoditate ex illo propter suum delictum, utique, si is occisor, post patrum delictum, sobolem legitimam generaret, ea succederet in eo maioratu, tanquam proximè ad illum vocata post mortem occisoris, qui usque ad suam mortem verus fuit successor in eo maioratu, priuatus tamen commoditate & usu illius propter suum delictum. Quæ dicta sunt de occidente anteriorem possessorum maioratus, extendenda arbitratur Molina. c. 2. citato. n. 33. iuxta glossam. l. 1. ab hostibus. §. si vir, verb. *lucifacere*. si solut. matr. ad filij ultimi possessoris, qui eum & gratum non curauit: secus autem ad transierialem successorem vitimi possessoris, qui non tenetur illum & gratum curare, ut tenetur descendens curare suum ascendente. Molinam ibidem legitur. Et quoad dicta hoc. §. lege disputatorem. 634.

C

L E G E iudiciali veteri, filij masculi in successione in possessionibus distribuitur per tri-
mo bus & familia, præponebantur filiabus:
sed filie præponebantur transversalibus om-
nibus. Quando verò ita succedebat in pos-
sionibus, habere non poterant homines de alie-
ne tribu, ex de aliena cognatione, ut distribu-
tio possessionum in tribubus ac familijs cofer-
uaretur, notèq; esset distinctio ex successio fa-
miliarum, ut tempore aduentu Mesie in eis
ligeretur ex familia, ex qua erat promissus
descendere, tanquam vna & notè veri Mesie.
2 In successione in bonis liberis, quæ variè di-
uersis temporibus iure Cæsario sunt disposita.
Et quid habeat ius non summum.
3 In maioratus successione, ex alijs, quæ indi-
uisa ad vnum debent peruenire, masculus eius-
dem gradus, licet minor natus, præfertur fe-
minæ, licet femina præferatur masculo vlti-
rioris gradus, quando aliud in institutione no-
fuit expressum.
4 Idem quoad maioratum de bonis domitis à
Rege Henrico. Non verò de maioratibus tunc
stantis

stani legimentis subiectis.

In successione in maioribus huius regni, quando aliud non fuit dispositum, linea tota descendens sunt ex ultimo possessore, preferuntur omnibus alijs, etiam proximioribus in gradu. Deinde proximior in gradu, preferitur remotiori. Et inter eos, qui sunt eiusdem gradus, masculus preferitur femine, et maior natu, minori natu.

Exclusio feminarum eiusdem gradus cum masculis a successione in maiori gradu, favorabilis est, et extendenda. Exclusio vero earum comparatione masculorum prioris gradus, est odiosa, et restringenda potius, quam amplianda.

Femina quousque a successione in maiori gradu excludantur, et ad successum in eo admittantur, Disp.

625.

Trem velut ab ovo deducamus, a iureque diuino ordiamur. Cum Numerorum. 26. Deus præcepisset Moysi, numerare populum a viginti annis, et supra per tribus & cognationes, seu familias, ac diuidere inter masculos tribuum, & familiarum, terram promissionis: mortuusque esset Salphad de tribu Ioseph, relicti filiiabz quinque, absque filijs, illæque Numerorum. 27. accessissent ad Moysen, eö tendentes, æquum non esse, vt ipse, nomine & loco patris sui defuncti, qui masculum non reliquit, non acciperent possessionem inter cognatos patris sui, deletereturque nomen patris earum de familia sua. Re ad dominum delata, Dominus respondit. Iustam rem postulat filie Salphad: de eis possessio inter cognatos patris sui, et ei in hereditatem succedant. Ad filias autem Israel loqueris hec. Homo, cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hereditas: si filiam non habuerit, habebit successores fratres suos: quod si et fratres non fuerint, debet hereditatem fratri tribus patris eius: si autem nec patros habuerit, dabitur hereditas hijs, qui ei proximi sunt. Eritque hoc filijs Israel secundum legem perpetuam. Vbi vides, legem hac iudicalem, quæ Christi morte cessauit, & de sola successione in bonis immobilibus terræ promissionis diuina per tribus & familias inter filios Israel loquebatur, vt rectè Caietanus ibi obser-

uat, & ex contextu est satis perspicuum, filios masculos præponi filiabus: filias tamē præponi masculis vterioris gradus. Et, deficientibus omnino descendens vltimi possessoris, transire ea bona ad consanguineos masculos per lineam virilem collaterales proximiores in gradu eiusdem tribus, familie, & cognationis. Eodem verò libro Numerorum. c. 36. videntes homines de eadem stirpe Ioseph, si femina ille nuberent, quibus vellent, futurum, vt possessiones illæ transirent ad aliam tribum,

ac familiam, non solum vsque ad annum vltimæ, sed etiam in perpetuum, cum descendentes ex eis mulieribus futuri essent de tribu & familia virorum, quibus ille nupsisset, quandoquidem filij attinent ad familiam patrum, & non matrum; rem ad Moysen detulerunt. Eo verò Dominum consulente, lex alia similiter iudicialis, sancita fuit. Vt quando deficientibus filijs masculis, filia succederet in possessionibus patris, nubere non posset homini de alia tribu, aut cognatione, sed teneretur nubere homini, non solum de sua tribu, sed etiam de sua cognatione: vt sic possessiones ab initio diuine per tribus & cognationes, neque a tribu, neque a cognatione, cui forte cogerent, egrederetur. Quando autem non obtinebant eiusmodi possessiones patrum suorum, esto bona alia iure hereditario obtinerent, integrum illis erat nubere, cui vellent, etiam de aliena tribu. Hæc quod attinet ad ius diuinum iudiciale veteris legis, quod Christi morte cessauit, peculiarique quadam ratione in illis solum bonis sancitum erat, vt vsque ad aduentum & mortem Christi, tribus, & familie, esset distincta, agnoscereturque Christum de tribu ac familia, ex qua fuit promissus, esse natum;

D tanquam vna eî notis veri Messie. Quod ad iurâ humanâ attinet, vt habetur inst. de legit. agnat. success. in prin. & c. cæterum, iunctis antecedentibus & sequentibus, & l. in lege duodecim tabularum. C. de legit. hæred. quodam lege duodecim tabularum primo loco succedebant heredes sui: qui autem hi sint, disp. 179. explicatum est. Deficientibus verò hæredibus suis, soli agnati, hoc est, consanguinei ex parte patris, qui per lineam virilem descendebant, siue masculi essent, siue feminae, succedebant, præpositis semper prioribus in gradu. Eis verò deficientibus, hæreditas ad hæc, exclusis cognatis, qui agnatio non essent, deferrebatur. Ita Molina lib. 3. de pte

de primogenito. c. 4. n. 2. Deinde vero de iure A
pretorio (ut habetur. §. ceterum. citato.
verf. sed quis sane) fecundo loco introdu-
ctus est, ut, deficientibus agnatis proximio-
ribus in gradu, succederent illi cognati
per bonorum possessionem unde cognati,
quam vocant. Postea vero (ut habetur
eodem. §. ceterum, verf. media autem iuris
prudencia, & l. lege duodecim tabularum
citata) de iure Digestorum introductum
fuit, ut feminæ omnino excluderentur
in successione suorum cognatorum, qui con-
sanguinei non essent ex parte patris, solum
B
qui succederent agnatis, cum tamen cog-
nati masculi eis succederent. Porro hoc ius
Digestorum, media iuris prudentia, inst. loco
citato, dictum est, propterea quod mediū
quoddam ius esset inter legem antiquio-
rem duodecim tabularum, & ius posterius
Codicis. l. lege duodecim tabularum. C. de
leg. h. red. Quarto autē loco de iure Cod-
icis, & authenticorum, quod ius Castelle
& Lusitanie fuit amplexatum, sublata est
omnis illa differentia inter agnatos, & cog-
natos, & inter heredes suos, & non suos,
seu emancipatos, eodemque modo succe-
dunt masculi, & femine, succeduntque mal-
culis, ac feminis, ut disp. 158. §. ut ex plice-
mus, dictum est, iur huiusque eni con-
probatur. Legito etiam. §. ceterum citatum,
& reliquos, sequentes in eodem titulo. l.
lege duodecim tabularum citatam, & au-
thenticum de heredib. ab intest.

3 Hæc vero intelligenda sunt, quando
bona libera sunt, & diuidi inter successores
possunt. Quando autem vinculo maio-
ratus sunt subiecta, quia simul masculi, &
femine, non possunt in eis succedere, sed
vni tantum successio deferenda est, merito,
quando masculus, & femina eiusdem
sunt gradus, masculos præferuntur feminæ,
etiam si femina maior sit natu: quoniam
masculus regimini, ac iurisdictioni exer-
cendæ, est aptior: & quoniam in masculo
conseruatur cognatio & familia instituto-
ris, eiusve a quo regnum, aut maioratus, in
alios deriuatur, & consequenter memoria
viri, non vero ita in femina; quod esse so-
let præcipua ratio institutionis maioratus.
Hinc, cū Paulo Castrensi & alijs, dici con-
suevit, masculo & femina concurrentibus
in eodem gradu, etiam si femina maior
natu sit, reputari c. si, esset vltioris gra-
dus, ad succedendum in maioratu. Quia
vera vnusquisque plius affici solet ad suam
sobolem, quam ad alienam, & ad libe-
ma-

gis coniunctos, quàm ad minus coniunctos,
in defectum masculi proximioris in
gradu, succedit femina proximioris gra-
dus, quæ maior natu cæteris feminis eius-
dem gradus sit, tum in regnis, tum etiam in
alijs maioratibus, quando aliud in regni
creatione, aut maioratum aliorum insti-
tutione, sanctum non est. Ita communis doc-
torum sententia, quam referunt ac sequuntur
Molina lib. 3. de primogen. c. 4. n. 4. &
Greg. Lopez. l. 3. titu. 1. §. part. 3. verb. ma-
gere, & Couar. 3. var. ref. c. 5. n. 5. cum qua
bus consentit Ant. Gom. l. 40. Tauris. n.
62. Atque in hoc regno aperte res hæc cō-
firmatur. l. 2. titu. 1. §. part. 2. quæ id statuit
in successione huius regni, affirmans, ita
regulariter rem habere in cæteris maioratibus
autem Hispani inslar regni Castellæ;
atque iuxta leges illius, censentur instituti,
nisi aliud sit in particulari expressum,
ut disp. 176. & sequentibus, dictum est. Hæc
Molina ubi supra. n. 6. ait vera esse, etiam
si institutor maioratus Hispani dixerit, etiam
illum instituire causa conseruandi suam
memoriam, aut familiam, aut in fauorem
suz domus, generationis, generis, gentis,
posteritatis, ac descendentium. Quoniam
in femina anterioris gradus etiam seruatur
memoria institutoris, & pertinet ad
familiam late sumptam, & ad domum, ge-
nerationem, genus, ac posteritatem, ut co-
prole probat. Eum legito.

Idem Molina. n. 4. citato, cum alijs, quos
citatur, hoc idem intelligendum esse ait, in
maioratibus, de quibus clausula Regis He-
rici, disp. 476. a nobis relata, loquitur, ut
scilicet, existente filio legitimo posses-
oris eius maioratus, is succedat, etiam si mi-
nor natu sit, quàm filia legitima eiusdem
D
possessoris: in defectum vero si filij legiti-
mi succedat in eo filia legitima eiusdem pos-
sessoris, quæ sit maior natu cæteris filiabus.
Atque, quod etia succedat filia hoc modo
in eiusmodi maioratu, verum esse arbitror;
quoniam in ea clausula admittuntur filij le-
gitimi vltimi possessoris ad successionem
in eo maioratu: nomine vero filiorum legiti-
morum, etiam legitime filiz comprehen-
duntur. Ad succedendum vero in Lusita-
nia in maioratu, de quo in lege mentali, ea-
dem disp. 176. a nobis relata, est sermo, si-
filiz non admittuntur, sed solum filij mas-
culi, eorumque descendentes per lineam
virilem, nisi res fuerit à principio ita con-
cessa, ut succedat etiam filia in defectum fi-
lij, aut nisi id postea à Rege concedatur, ut
eadem

eadem disp. 576. relatum est.

1 Tuxta dicta hac, & præcedentibus dispositionibus, rectè Molina vbi supra. n. 13. cum alijs, quos citat, obseruat, hunc ordinem esse seruandum in successione in maioratu, quando aliud ab institutore non fuerit fancitum ac expressum, vt descendendum linea præferatur omnibus, qui de linea descendenti ex vltimo possessore. Secundo loco, post lineam, considerandus est gradus, vt qui proximior sit in gradu, siue masculus sit, siue femina, præferatur cæteris. Tercio loco, post gradum, considerandus est sexus, vt inter eos, qui de proximiori gradu sunt, masculus præferatur feminae, etiam si illa maior natu sit. Denique quarto loco consideranda est ætas, vt inter eos, qui pares lineæ, gradus, & sexu sunt, præferatur semper, qui maior fuerit natu.

6 Dubitant doctores, num exclusio foeminarum propter masculos, sit fauorabilis, minimeque proinde stricte intelligenda: an verò sit odiosa, atque adeo stricte intelligenda. Quam quæstionem copiose disputat Molina vbi supra. a. n. 15. Et paucis cum eodem autore, quod ad maioratus Hispanos attinet, est dicendum. Si feminae solum excludantur propter masculos minores natu eiusdem gradus, fauorabilem esse, minimeque proinde stricte intelligendam. Quoniam femina iustissima de causa, supra explicata, excluditur, eique præponitur masculus maior natu, aptior regimini, exercitioque iurisdictionis, & in quo conseruetur familia, & nomen institutoris. Et quoniam id sit consentaneum ad ius Hispanicum. l. 2. titu. 15. part. 2. iusta de causa latum, & regulariter in alijs regnis lege, aut consuetudine, seruatum, vt in eadem lege dicitur. Si verò feminae excludantur propter masculos vltioris gradus, quauis id ad maioratus institutores valde ac licite fieri possit (præsertim quando non contingit in ea institutione legitimas earum foeminarum) idque, ne maioratus transeat in alterius familiam, sed perpetuo in sua agnatione perseueret, quia tamen id exorbitans est à iure Hispano circa maioratus. l. 2. citata lato, minusque consonum rectè rationi, quam contrarium consuetudini, quæ in maioratibus Hispanicis instituendis regulariter seruari consuevit, odiosa sane est talis ex-

A clusio, stricteque proinde intelligenda: atque adeo censendum non est, mente institutoris fuisse, eas ita excludere, nisi perspicue constet, eum id voluisse, ac statuisse, vt Molina vbi supra. a. n. 2. probat. Habet enim tunc foemina fundatam suam intentionem in iure communi, seu Hispano, atque in consuetudine ita succedendi in maioratibus. Quæ de causa rectè idem Molina ibidem. a. n. 41. subiungit talem foeminam tuendam esse in possessione maioratus aduersus masculum vltiorem in gradu contententem, ad se ex institutoris dispositione pertinere, quovisque sufficienter id probet. Imò verò at, foeminam mittendā esse in actualem possessionem, seu tenentiam eius maioratus, aduersus masculū vltiorē, rem in gradu contententem ad se attinere nisi in continenti, hoc est, usque ad quinquaginta dies, sufficienter id probet: quæ omnia multis sufficienter Molina probat, ex sequè satis sunt rationi consona ac perspicua.

Quando maioratus institutor omnino perspicuis verbis expressit, se velle foeminas excludere, etiam propter masculos vltioris gradus, tunc ei perspicue dispositioni ac expressioni suæ voluntatis est statudum. Quando autem coniecturæ sunt eam fuisse suam voluntatem, ex tenore suæ dispositionis, & circumstantijs concurrentibus, arbitrio prudentis est relinquendum, vt, pensatis omnibus, iudicet, num omnino atque in dubitatis persuadere possit, intendisse eas excludere, vel non, sed res dubia sit. Atque in dubio, excludende non sunt, vt proximè dictum est: quando autem iudicatum fuerit, absque dubio illius voluntatem fuisse, illas excludere, tunc iudicandum est, exclusas esse, antepositasque illis esse masculos vltioris gradus. Neque alia hac de re certior & commodior regula statui potest. Molina lib. 3. de primog. c. 5. longissimam hac de re textu dispositionis. Illa verò omnia conducent, vt melius, pensatis omnibus, iudicetur, quæ fuerit mens institutoris maioratus. Illum, quando dubius eius tus acciderit, legito, & quæ disp. 474. dicta à nobis sunt.

SUMMARIUM

REPRESENTATIO in bonis hereditarijs quovisque habeat locum in linea descendenti, & transversali. In linea ascendenti locum non habet. Viliy frades

- trum, si succedant cum alijs patris, representant patres suos, & succedunt per stirpem. Si autem filij diuersorum fratrum succedant sine alio patre, non representant, sed succedunt per capita. Nisi quando sunt filij fratrum virin-
g. coniugatorum, & representatio suos patres, excludunt patres ex altera tantum parte con-
iunctam: tunc enim succedunt per stirpem.
2. Representatio, cum privilegium sit, licet ex-
tendenda non sit plus, quam competatur con-
cessa, in uno quoque tamen regno est videndum,
nam iure, consuetudine, aut dispositione parti-
culari, sit maior introducta circa regni suc-
cessionem, aut maioratus, vel circa aliquid aliud,
eique ibi est standum.
3. Representatio est in feudis, non solum heredi-
tarijs, sed etiam ex pacto & providentia.
4. In successione in regno, & in alijs maiorati-
bus, an sit locus representationi, stando in iure
communi, & per consequens ubi nihil aliud ea-
de re est dispositum, erant quæstio, quæ varijs
exemplis explicatur.
5. In regno esse representationem unde Acof. 4.
& alij ducuntur.
6. Item alij unde velint, stando in iure commu-
ni, esse representationem in regno, & non in
alijs maioratibus, sine de bonis coram regni,
sive de bonis patrimonialibus constitutis.
7. Quæ alia discrimina colligas idem auctor ex eo
discrimine, inter regnum & alios maioratus.
8. Regnum non est hereditas, sed in eo succeditur
ex pacto & providentia, iureque sanguinis, ut
in alijs maioratibus: suntque proinde nulla dis-
crimina, quæ ex contrario fundamento Acofia
colligit.
9. Vota realia defuncti, implere tenentur heredes
de bonis hereditarijs, & alia debita de-
functi, non verò de bonis vincularijs, quibus de-
functus eorum possessor imponere non potuit
id onus. Atque implere illa tenentur, salvis in-
tegris legitimis ipsi in eis bonis debitis.
10. Quia alia ratione ad id insufficiente, repre-
sentationem in successione in regno, non verò
in alijs maioratibus Acofia admittit.
11. Representatio, licet, stando in solo iure com-
muni, neque in successione in regno, neque in
alijs maioratibus locum habeat, ex quibus ta-
men alijs capitibus possit locum habere.
12. Qualis successio in hoc Castellæ regno, & in
ceteris eiusdem regni maioratibus sit institu-
ta, quando aliud per maioratum institutores
expressum non fuerit. Et cur in eiusmodi suc-
cessionem interveniat, non quidem representa-
tio formaliter, sed virtualiter.
13. Nec eadem locum habent in maioratibus crea-
tis ex donatis à Rege Henrico.

14. Idem succedendi modus, eademque representa-
tio, non similiter habent locum in alijs regnis,
ut in Lusitania locum non habent.
15. Non ex transmissione iuris sui primogeniti
defuncti ante suum patrem, quod transmittit
in suum filium patris nepotem, in pos præfor-
atur in hoc regno parvo in successione regni,
aut alterius maioratus, sed quia ex legum bu-
tine regni dispositione vocatur ad eam suc-
cessionem.
16. Explicatur similis alia transmissio iuris sui
in nepotem, quæ locum habeat quando ma-
ioratus contractus fuit institutus, & non quan-
do institutus fuit: vltima voluntate, cuiusque ra-
tione nepos excludat patrum in primo enen-
tu, & non in secundo.
17. Quando ex circumstantijs ac verbis contractus
censenda sit prælatio ab institutore ma-
ioratus, nepos ex filio præmortuo, patre proxi-
miori in gradum, etiam in locis, in quibus nulla
representatio in ea successione admittitur.
18. Regna & maioratus hereditates non esse,
nec proinde in eis succedi hereditaria iure,
sed sanguinis, ex pactis & providentia, atque
ex eo capite, quod hereditates sint, locum non
esse representationi in successione in illis,
confirmatur.
19. Quia maioratus & regna hereditates non
sunt, non vacant deficienti successore vltimo
possessori usque ad decimum gradum, sed suc-
cedant proximiores in infinitum.

*Representatio quovisque in feudis, in
successione regni, & in maioratibus
Castellæ admittenda sit, Disp. 626.*

N T E omnia statuendum
est, representationem de
iure communi habere lo-
cum in bonis hereditarijs.
Et quidem in linea descen-
dentium habet locum, quan-
do natus est, cui est succedendum, mor-
tuus est relicta sobole: tunc enim filij hu-
ius succedunt per stirpem aut in portione
inter ipsos æqualiter diuidenda, in qua ip-
sorum pater succedere debebat. Quod si
aliquis nepotum mortuus etiam sit tempo-
re mortis aui, relicta etiam sobole, tunc pro-
nepotes illi, succedunt etiam aui per stir-
pem, loco patris ipsorum, nepotis illius pro-
ui, in portione, in qua is nepos succedere
illi debebat, æqualiter inter ipsos prone-
potes diuidenda, & ita consequenter, ut iuxta

N L. Papi.

1. Papinianus. §. quoniam. ff. de inoffic. test. §. cum filius. inst. de hered. que ab intest. defer. iuxta authenticam de hered. ab intest. §. 1. authenticam in successione. C. de suis & leg. hered. l. 3. titu. 13. part. 6. & titu. 77. in prin. lib. 4. Lusit. ord. disp. 158. §. vltim. & disp. 162. §. etiam vlt. dictum est: quæ representatio, etiam ad vteriores gradus, se se extendit in linea recta, si superstitēs essent tales descendentes in morte ascendētis, defunctis tot intermedijs, vt bene, cum plerisque alijs, affirmat Covarr. de pract. qq. c. 38. n. 5. iuxta. §. item vetustas, in fine, vers. ita tamen, de heredit. quæ ab intest. defer. In linea verò collateralī, si fratri sit succedendum ab intestato, & superstitēs sint filij alterius fratris defuncti, illi representant suum patrem defunctum, & succedunt per stirpem patruo, vnā cum alijs patris, in portione, equaliter inter ipsos diuidēda, in qua patris ipsorum, si superstitēs esset, erat fratri defuncto succedendum. Quin, si filij sint fratris vtriusque coniuncti, & solū super sint patris, qui sint fratres ex altera tantum parte coniuncti defuncto, tales filij excludunt patruos illos, sicut ipsorum pater, quem representant, illos excluderet. Vtrunque habetur in authentico de hered. ab intest. §. si autem defuncto, & in authentica cessante, & authentica post fratres. 1. C. deleg. hered. dictumque a nobis est disp. 164. conclus. 2. 3. 5. & 6. Quo in loco, ante nonam conclusionem, addidimus, eodem modo filios fratris representare suum patrem defunctum, ad excludendum patrum magnum, hoc est, fratrem aut ipsorum, ab hereditate eiusdem defuncti. Vltra filios autem fratrum, nulla datur representatio in linea transuersali de iure communi, vt vbi supra, cum communi doctorum sententia, conclusionē. 7. dictū est, consentientē; authentica post fratres, 2. C. de leg. hered. & l. 6. tit. 13. p. 6. Quin in authentico de hered. ab intest. §. huiusmodi verò. sic scriptum legimus. Huiusmodi verò privilegium (representationis scilicet) in hoc ordine cognationis (collateralium videlicet) solum præbemus fratrum masculinorum, & feminarum, filijs, aut filiabus, vt in suorum parentum iura succedant: nulli alij omnino persone, ex hoc ordine venientis, hoc ius largimur. Imò, cum representatio privilegium sit, vt ex hoc iure proximè relato, atq; ex se, constat, extendendum non est vltra eos quibus in iure repertum fuit esse cōcessum. Quare, cum ascendētibz non comperia-

tur concessum, eis, ex communi doctorum sententia, non competit.

Vtrum autem filij fratrum antea defunctorum, quando non concurrunt ad successionem patruū cum alijs patris, tam paternis, quā maternis, sed ipsi soli, quia nulli super sunt fratres defuncto, representent, stando in solo iure communi, patres suos, atq; adeo succedant patruo per stirpem; an verò eos nō representēt, sed succedat equaliter per capita. Rem disputauimus vbi supra post octauam conclusionem. Et quauis Accursius, & Bart. representare eos affirmant, succedereq; per stirpem; nos tamen, cum eodem Accursio sibi contrario, cum Azone, & communi sententia, quin & cum nonnullis iuribus huius Castellæ regni ibidem citatis, contrarium affirmauimus, copioseq; & ni fallor, efficaciter ostendimus, nempe eos non representare, sed succedere tali patruo per capita. Lege quæ ibidem dicta sunt: eisq; adde. Si sint filij diuersorum fratrum defunctorum vtriusque coniunctorum, & excludant patrum, ex altera tantum parte coniunctum, tunc, quauis soli hi filij diuersorum fratrum succedant, sine alio patruo, quia tamen succedunt representando patres suos, ad effectū excludendi patrum ex altera tantum parte coniunctum, vtique succedunt per stirpes in eo euentu, ratione talis representationis, & non per capita.

Quauis de iure communi in his solis euentibus reperitur cōcessa representatio, atq; vt dictum est, non plus representatio sit extendenda, quā reperta fuerit concessa; nihilominus, si vel iure aliquo reperitur in aliquo alio euentu concessa; vel in constitutione regni, aut maioratum, formaliter, aut virtute, cōcessa reperitur peculiariter iure circa successiōem in eo regno, aut in eis maioratibus, stabilito, consuetudine, uel legitima circa eadem introducta, vel deniq; ex dispositione instituentis maioratū, qui vocare ad eum potuit, quos voluit, & eo ordine, quo voluit, introducta reperitur, tunc concedenda in eisdem euentibus erit representatio, præcise tantum, quantum reperta fuerit cōcessa: neq; regna omnia, aut maioratus, eodē modo vbiq; quoad representationē sunt cōcedenda; sed diuersimodè pro qualitate iuris, consuetudinis, ac dispositionis, cuiusq; regionis. Atq; hoc ante mentis oculos est habendū in hac materia, si allucinari non velimus: neque omnia in ea materia solo iure communi sunt admettenda;

metienda; sed attendendum etiam est ad iura, consuetudines, & dispositiones particulares, circa regna, & maiora, cumque regionis, eisque omnibus expensis est de illis in vnaquaque regione iudicandum: quod multos, nec attendere, nec finire, videtur.

His ita constitutis, dubium est, utrum in successione in feudis locum habeat representatio illa tota, quæ de iure communi explicata est. Et quidem, quando feudum est hereditarium, iuxta eam, quæ disp. 472. & sequentibus, dicta sunt, conveniunt omnes, locum esse representationi. Quando verò est ex pacto & providentia, licet Bart. Bal. & quidam alij, reclamant, communis tamen doctorum sententia, quam referunt ac sequitur Emmanuel Acolta in q. de patruo & nepote, part. 1. n. 19. & part. 3. n. 30. Aluar. Valaf. de iure emphy. q. 50. nu. 1. & 4. Gama. decis. 174. n. 18. & Molina. 3. lib. de prim. c. 6. n. 47. etiam in feudo ex pacto & providentia locum esse representationi illi, propter peculia iura feudorum, quæ id de feudis paternis, siue in eis succedant descendentes ultimi possessoris, siue collaterales illi, descendentes tamen eius, cui primò fuit feudum concessum, uniuersim statuunt. c. 13. his verò deficientibus, de success. fratrum, vel gradibus. c. 1. de success. feudis, & aliorum iurium. Atque in hac sententiam accedere videtur Covar. de pract. qq. c. 38. n. 1. in editione Censuraugustana.

Questio. 4. Verum autem in successione in regno, locum etiam habeat representatio, & similiter in successione in alijs maioraibus, ita scilicet, ut si ultimus possessor multos habeat filios, & ex primo genito defuncto habeat nepotem legitimum, is nepos, qui vno gradu plus distat a possessore, quam filius secundo genitus, præferri debeat, propter representationem, filio secundo genito, patruo, talis nepotis, eo quod is nepos representet suum patrem, locumque proinde eius obtineat, qui in eandem gradu erat cum filio secundo genito, eumque ætate superabat, ob quam a successione in eo regno, aut maiora, eum, excludebatur, verò non sit talis representatio, sed patruus, tanquam proximior vno gradu ultimo possessori, ne potest excludi, ardua quæ siq. h. c. ell. valdeque controversa, multos pro vtraque parte habens auctores, adeo ut dubium sit, quæ sententia sit communior, sæpeque ad arma sit deuentum, non expectato iurisperitorum iudicio ac sententia: tamen, ut Molina. c. 6. citato, nu. 2. tandem resoluit,

A ferè apud omnes nationes, causa nepotis semper fuerit potior, quam patruus. Similiter est questio in alijs representationis gradibus, utrum scilicet filius fratris maioris iam defuncti, excludat patruum, aut filium nati maiorem alterius patruus, etiam defuncti, in successione in regno, aut in maiora, fratri patris sui, propterea eandem representationem, an verò ab eis excludatur, eo quod locum non habeat in eo euentu talis representatio, & patruus proximior vno gradu sit ultimo possessori, quam ipse, & filius alterius fratris defuncti, superet ipsum ætate.

B Quod ad successionem in regno attinet, Emmanuel Acolta. q. de patruo & nepote, tertia parte citata, nu. 2. representationem locum in ea successione habere affirmat, eaque de causa ceter, in ea successione, nepotem patruo esse præponendum. Ducitur, quoniam regnum ad Regis liberos, aliosque Regis successores, deuoluitur, quasi hereditas ipsiusmet Regis, ut expressè habet affirmat. c. licet, de voto, omnesque doctores ibi affirmare, & alibi plerisque alios in hereditaria verò successione locum habere representationi, ut ex iure communi in principio huius disputationis est relatum. Emmanueli Acolta subscribit Aluar. Valaf. q. citata, n. 2. & 12. vbi alios pro eadem sententia refert.

C Possumus autem hoc confirmare, ex l. 1. Secunda. 2. lib. 1. por. si uisus multos males, quæ accierò, 2. podian aum ser fochos, pusieron, quæ el señorio del reyno heredassen siempre a aquellos, quæ riuiesen por linea derecha. heredassen, dixit, idè quæ verbum sæpius ibidè repetitur in successione in regno: quare regnum iure hereditario, & tanquam hereditas, deferatur, habetque proinde locum in successione in illo.

D Representatio omnis, quæ de iure communi in successione hereditaria est statuta. **E** Atque hoc discrimen constituit Emmanuel Acolta ibidem, iunctis duobus prioribus partibus eiusdem questionis, ut Aluar. Valaf. q. 30. citata, inter successione in regno ex vna parte, & successione in alijs maioraibus ex alia, siue tales maiora creati sint de bonis coronæ regni, siue de bonis patris in alijs, nepe, quod cum in regno iure hereditario, & tanquam in hereditate delata anteriori possessore succedatur, locum habeat representatio de iure communi in successione hereditaria statuta, in alijs verò maioraibus, eum non sint hereditas delata ex ultimo possessore, sed in eis iura

N 2 sanguinis

singulis succedatur, vt disp. 617. est explanatum hoc cum in eis non habeat representationem, ac proinde in eis patris, præsensur nepoti, filio primogenito, ante mortem ultimi possessoris defuncti. Non loquitur verò de maioribus huius Castellæ regni, in quorum successione locum habet, representationis virtute, ex l. 40. Tauri, tam in linea descendentium, quam in transfuersali, eaque multo amplius, quam sit representationis in hereditatibus de iure cõmuni introducta, vt videbimus: sed loquitur de maioribus, & regno Lusitanis, atque aliarum prouinciarum, in quibus peculiari iure priuato representationis aliqua nõ sit introducta.

7 Ex discrimine tradito colligit Acoſta ybi supra. n. 4. multa alia discrimina inter regnum, & maioratum de bonis coronæ regni, & de bonis patrimonialibus. Primum est. Quod si mortuo Rege, successor in regno hereditate Regis antecessoris repudiet, eo ipso censetur etiam regnum repudiare: eo quod regnum hereditarium sit, eaque de causa esse non possit successor in illo, nisi qui heres antecessori subrogatus sit, verò maioratus, cum ex pacto sint & prouidentia, iureque sanguinis in eis succedatur, utique, qui ad eos proximè vocantur, succedere optimè in illis possunt, repudiata antecessoris hereditate, vt vtrunque facillè constat ex dictis disp. 472. & sequentibus.

Secundum, quod, viuentē Rege, inualidum est pactum successoris circa futuram regni successionem cum alijs, minime consentiente Rege possessore, ac perseverante in eo consensu vsque ad mortem: eo quod esset pactum circa hereditatem antecessoris ipso viuente, quod est nullum, sine ipsius consensu, in quo perseveret vsque ad mortem, vt disput. 79. dictum est. In alijs verò maioratibus, cum non sint hereditas, neque capiuntur ab immediato antecessore possessore, sed à primo institutore, validum est tale pactum, sine consensu immediati possessoris, vt disp. 624. prope finem, dictum est.

Tertium, quod succesor in regno tenetur ad debita antecessoris, tanquam heres eo ipso illius: succesor verò in alijs maioratibus non tenetur ad debita antecessoris possessoris: quia non succedit in illo tantum in hereditate antecessoris, sed succedit ex pacto & prouidentia ex præscripto primi institutoris tanquam in bonis liberis, quæ nullo onere affici potuerunt ab antecessore possessore.

A Quartum, quod Rex ultimus regni possessor ex legitima causa in gratitudinis, possit priuare regno immediatum succedentem, tanquam hereditate ad osili deferendam, alij verò maioratus possessor, nõ similiter ex ingratitudinē possunt priuare eis maioratibus illos, qui immediate ad eos vocantur: quoniam huiusmodi maioratus non sunt hereditas: neque successores accipiunt illos ab antecessore immediato eorum possessore, sed à primo institutore.

B Quintum, quod fructus regni temporis mortis ultimi possessoris pendentes, sint aliter diuidendi inter successeorem, & heredes antecessoris, ac fructus pendentes aliorum maioratum sint inter eosdē diuidendi.

Sicut autem fundamentum, cui Acoſta innititur, quod scilicet regnum sit hereditas, in eoque iure hereditario, & nõ sanguinis, succedatur, saluum est, ita discrimina hæc falsa sunt, ex eo falso illata fundamentum. Ac proinde sicut succedi in alijs maioratibus optimè potest, repudiata antecessoris hereditate, ita in regno. Sicut item in alijs maioratibus adhibetur nullum pactum de futura in eis successione sine consensu eius possessoris, qui ipse tenet eorum institutor per ultimam voluntatem non sit, vt disp. 624. dictum est: ita nec est nullum pactum simile de futura successione in Regno. Quod si autem, quod ad certum discrimen attinet, & vnde subdistinguitur in Regno teneatur ad debita antecessoris, & alij succedentes in alijs maioratibus non teneantur, infra suo loco dicetur.

C Quartum item discrimen nullum est, perperamque ex eo fundamento deductum. Ita verò de re infra suo loco dicetur. Sicut etiam dicetur infra suo loco de fructibus pendentibus quousque, ad successeorem, aut heredes antecessoris, pertineant, tam in alijs maioratibus, quam in Regno, isto discrimine illud notum sit, vt potest ex falso fundamento deductum. Consente in his nobiscum Molina. c. excitato in l. 10.

D Quod autem Regnum non iure hereditario, sed sanguinis, deferatur ad successeores, sanè ex l. 1. & ex dictis disput. 17. est satis perspicuum, idque affirmat quàm plurimi, quos Molina lib. 1. de primogen. c. 3. & lib. 3. c. 6. n. 9. refert ac sequitur, & quos nos disp. 617. citata retulimus. Neque enim successores in Regno illud accipiunt ab immediato antecessore, neque ex dispositione & voluntate illius, sed illud accipiunt ab ipsamet republica, quæ regnum instituit, & leges, quibus determinatur, atque iuxta eas

leges illud accipiunt, tanquam à republica ipsa ad illud vocari, & tanquam à iustis conditionibus, & gradu, quæ republica suis legibus, ipsaque regi in institutione, ad id exequitur: unde antecessor nihil circa id potest variare, aut statuere: longeq; diuersa sunt, hereditas antecessoris, neque bona omnia, quæ antecessor extra coronam regni habebat, in quibus filii, ipsiq; successori regni, tanquam vni de numero eorum, legitima portio debetur, & ipsum regnū, quod, repudiat legitima in alijs bonis sibi debita, totaq; hereditate, potest successor velle & obtinere, itaq; re omnino diuersam, minimeq; in hereditate antecessoris includam: nō secus atq; hæc ipsa similiter habet locū in alijs maioribus, quæ Emmanuel Acolta, & Aluara Valasathirnant deferri, non iure hereditario, sed sanguinis: quod sit, vt Rex, non iure hereditario in regno succedat, sed iure sanguinis, atq; ex pacto, & prouidentia reipublice, quæ regnum ipsum instituit, certūq; legibus illud alligauit, vt eo modo in illo succederetur. Atq; hoc aperte vult. l. 2. titu. 1. 3. part. 2. dum ait. *Eslo y saron siem pre en todas las tierras del mando, do quier que el señorio vniuerso por linage* (hoc est iure sanguinis) *é mayormente en España.* E por escusar machos males que acatcieron, y podian ser fechos, pusieron (ipsi videlicet, qui Regem & regnū sibi instituerunt, nempe reipublica ipsa, quoad processores & procuratores populorum) *que el señorio del reyno heredassen* (id est, succederent in eo post aliorum mortem) *siempre a quello, que viniesen por linea derecha.* E por ende eslabieciéron, q si hijo varon no ouiesse, la hija mayor heredasse el reyno. E aun mandaron que si el hijo mayor muriesse antes que heredasse, si dexasse hijo, o hijas, que ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella, lo ouiesse, & non otro ninguno, &c. Vbi vides, reipublicā, quoad partes ipsius præcipuas, fuisse, quæ, vt Regē & regnum instituit, ita successionem iure sanguinis, & modū successionis in eo sibi constituit, leges circa id præscribendo, quibus est standum, & iuxta quas vocatur successor ad regnum.

Ad primū
argum.

Quod attinet ad. c. licet, de voto, vnde Acolta, & alij ducuntur, vt dicant, regnum esse hereditatem, & in eo succedere iure hereditario, mirandum profecto est, quod inde id sibi persvadent: cum nihil omnino sit in eo capite, vnde id colligatur: imò verò vnde colligatur cōtrariū. Rex quippe Vngariæ tres habebat filios, votumq; voverat subueniendi terre sanctæ cum militi-

bus: & quia votū partim erat reale facien- di eos sumptus, quod obligat ea ex parte post mortē, nisi sit, quod excuset: & quia fortē fuit negligens illud implendi, dum viveret, tempore mortis, fidei Andree Ducis, filij sui (secundū geniti, sub interminatione maledictionis paternæ commisit, vt illud exequeretur (Nec dubitandum est, facultates cōpetentes ei obuenire ex patre, vnde id exequi posset, quin & copiam pecuniarum ad eos sumptus paratam illi patrem reliquit) Andreas assumpto crucis signaculo, promisit se sine vlla dilatione madaturum id exequutioni. Coacta verò, post mortem patris, multitudine militum, sub specie mandandi id suum, & patris, votum exequutioni, bellum intulit fratri suo primogenito, qui in Vngariæ regno patri successerat, vt casus ibi propositus habet, & Panor. ad id caput affirmat. & 2. tomo operæ Innocentij lib. 1. epist. 10. epistolæ dilucidius constat. Id intelligens Innocentius III, cuius est caput illud, ex epistola citata desumptum, illi precepit, vt vique ad festum exaltationis sanctæ crucis voti adimplerionem exequutioni mādaret, adeundo cum exercitu terram sanctam, addens. Ne, si omis tibi à patre iniunctum, & à te sponte susceptum, occasione qualibet detrahas, paternæ te reddas successionem indignum, & hereditarij emolumento priueris, cuius reclusas onera super portare. Sciturus ex tunc anathematis te vinculo subiacere, & iure, quod tibi, si distu Rex sine prole discederet, in regno Vngariæ competere ordine genituræ, priuandum, & regnū ipsum ad minorem fratrem tuum, appellatione postposita, & soluendum. Hactenus Innocentius.

Qui, dum Andree in penam comminatus priuationem emolumenti hereditatis paternæ, tanquam ea indigno, si intra tempus statutum onus à patre ei iniunctum, & à se sponte susceptum, exequutioni non mandaret, sine nomine hereditatis, non intelligit Vngariæ regnum, quod non ad se, sed ad fratrem suum natu maiorem deuenerat, vt ex epistola citata aperte constat: sed intelligit bonā, quæ ipse Andreas iure hereditario à patre obtinuerat. Dum item, ultra anathematis vinculum, cum priuandum affirmat iure, quod sibi, si Rex Vngariæ (frater videlicet suus, vt ibi glossa exponit, & ex epistola citata constat, atq; est notissimum) nauis sermo est post mortem patris, qui votum emiserat, & post regnum morte illius ad fratrem primogenitū deuolutum) sine prole discederet,

in regno Vngarie ordine geniture competebat, regnumq; ad fratrem suum minorem deuoluendum; dum, inquam, hæc Innocentius affirmat, proculdubio non colligitur, regnum illud hereditate in esse, sed potius Summus ipse Pontifex affirmat, ordine geniture e, atq; adeo iure sanguinis, deuolui a fratre primogenito in secundum fratrem, ejusq; defectu, in tertium. Iuxta hæc satis perspicue profecto intelliges, sinistras esse interpretationes omnes illius capitis, quas Molina lib. 1. de primog. c. 9. & 10. & Covarruam allequutos esse legitimam eius capitis expositionem. Quo loco, vt plenè illud caput intelligas, nec te perturbent, quæ à multis circa illud dicuntur, & obijciuntur, obserua. Quamuis heredes, quemadmodum soluere tenentur cetera debita defuncti, ita teneantur implere realia illius vota, quæ ille non impieuit; vt si aliquid Deo promisit in redemptionem captiuorum; aut ad aliud opus pium, tenentur id adimplere, tanquam verum debitum reale defuncti, quod contraxit eo ipso, quod id vouit, Deoq; promisit; nõ secus ac si idem promississet ex liberalitate alicui priuato, intendendo se ad id soluendum obligare, tenerentur hæredes id illi soluere, tanquam verum defuncti debitum; quauis, inquam, hæc ita sint, in primis tamen illa soluenda non sunt de bonis maioratus, aut coronæ regni, sed de alijs proprijs bonis defuncti, si quæ reliquit: maioratus enim, atque etiam coronæ regni, non potuit onus vllum imponere ex mera sua liberalitate, etiam si erga Deum illam exercere vellet; sed solum coronæ regni imponere potuit onus, quod in bonum eiusdem regni cederet. Vnde Rex Vngarie, onus implendi votum suum, non iniunxit primogenito ratione coronæ regni, sed filio secunde genito, quoad alia bona. Deinde, si defunctus hæredes habebat, quibus legitima portio in bonis illius esset debita, sane sua, præsertim in consuetâ liberalitate, siue erga proximos, siue erga Deum, illa vteretur, contingere nõ potuit legitimas portiones eorum, ac proinde, si quæ debita ex liberalitate contraxit reliquit, siue erga proximos, siue erga Deum, reale votum emittendo, quod nõ impleuit, viq; soluenda ea solum sunt de bonis, de quibus ipse liberè tempore mortis potuit disponere, nõ verò de legitimis portionibus debitis descendibus, aut atcedentibus; quatenus enim donationes illæ

ac liberalitates, contingerent legitimas earum portiones, essent sane in officio, & nullæ, ac proinde minime implende; vt disp. 283. dictum est. Reliqua itaq; debita defuncti in vita ipsius contraxit, ex omnib; defuncti bonis suat ante quæ extrahenda, neq; ille plus relinquere est censendus in bonis, quam quæ miserint, deductis prius eis debitis, prout eo alieno: debita verò ex liberalitate, extrahenda solum sunt (deducto prius illo alieno) de parte bonorum ultra legitimas, de qua liberè poterat disponere; atq; de illa sola sūt soluenda, si tanta ea pars sit, vt inde possint solui; non verò, propter eiusmodi debita, contingere licet portiones legitimas descendentiū aut ascendentiū, sed si, exhausta tota ea parte, de qua liberè poterat disponere, in eis soluendis, reliquitiū modi debitorū nõ possit inde solui, omittendū est. Hinc intelliges, Andream Ducem, nõ ex ducatu (si dux est dictus) à dignitate ac dominatione in aliquibus oppidis, & non potius, quia dux exercitui præfectus est; aut quia Duces, vel Archiduces dicebantur in Vngaria fratres Regis) aut ex alijs bonis vinculis alicuius fuisse implere votum patris, quatenus patris onus ac debitum, nisi Ducatus ipse institutus fuisset à patre, sibi; relictus esset per vltimam voluntatē, aut aliter reuocabiliter, dū pater viueret; sed solum fuisse alicuius illud implere, de alijs bonis liberis sibi à patre relictis, quatenus excederent legitimā sibi debitā in bonis patris, & non amplius. Quia tamen Andreas non inde solum obligationē habebat implendi id votū patris, sed quia sua sponte subiure iurando se astrinxerat illud implere, ad cūdo sua propria persona terrā sanctā cum militibus, atque adeo erat iam id votum, non solum patris, sed etiam suum iuramento confirmatum; ipse verò non solum illud non implebat, sed etiā bellum iniustū fratri, Vngarie Regi, eis militibus inferbat, quibus votū erat implendum: quod in Ecclesiæ perniciem cedebat, hostibusq; fidei vires adhibebat, neq; ipse votū, vt tenebatur, implebat; idcirco sapientissimus Innocentius III. meritò sub pena priuationis totius hereditatis paternæ, qua se ob tantum delictum indignum reddebatur, atque sub pœna anathematis, ac priuationis iuris ad regnum Vngarie, quod ipsi genitorum ac sanguinis iure competebar, si primogenitus sine prole ex hac vita discederet, ei iniunxit, vt votum illud intra id tempus impleret, desisteretq; à bello iniusto.

iniuncto fratri inferendo. Quo fit, ut id in A
pennam instam fuerit ei statutum: non verò
quali, vi præcise obligationis patris, tene-
retur ob eius ad regnum, aut ob heredita-
tem paternam, eos omnes sumptus facere,
& multo minus sua propria persona adire
terram sanctam, ad illam recuperandam.
Et hæc quod attinet ad. c. licet. de voto,
cui Acolta, & alij nitebantur, ut affirma-
rent regnum esse hereditatem, iureque hæ-
reditarij in eo succedi.

Ad confirmationem verò, quam ex. la. tit. 15. part. 2. nos addidimus, dicendum est.
Ibi, heredes, sumi lætè pro eo, quod est, suc-
cedere per mortem alicuius in aliquo illius
bono, siue titulo heredis, siue aliquo alio:
qui loquendi modus frequens est in His-
pano sermone, simili quippe modo dici-
mus, primogenitum nondum esse heredem, o-
nerat heredem alios maiorem, in quibus ex
sententia eorundem quibus disputamus, non
succeditur iure hereditario, sed sanguinis,
neque habent rationem hereditatis, sed fidei-
commissi, aut prælegati, vel etiam rei dona-
te sub modo, non quidem ab immédia-
to possessori, sed à primo institutore, ut
disp. 577. & alias sæpe dictum est.

Ad hanc quoque rationem ex Baldi, &
10 quorundam aliorum doctrina (quod ex parte
alludere videtur ex Oldrando Panor. cap.
licet, citato. n. 8.) tradit Emmanuel Acolta
part. 3. citata. n. penult. cur in regnis pos-
situs, quam in alijs maioratibus, præferri de-
beat nepos ex filio primogenito præmo-
ritio patris suo in successione regni. Nem-
pe, quod filius primogenitus, etiam vivente
patre regni possessor, habebat quan-
dam dignitatem inseparabilem, secundum
quam eius regni paterni sibi competit: unde
cum ius Regiæ dignitatis habere cœperit
exequutionem aliquam in persona primo-
geniti vivente patre, admitti poterit, quod
primogenitus etiam ad posterum suos trans-
mittat, vicinij transmissionis, filius eius
præstatu patris. Addis verò, hoc ma-
ximè habere vim in ijs regnis, in quibus
more maiorum est institutum, ut ius pri-
mogenitus, vivente patre, Rex designetur.
Qui mos referentur Abulen. 2. Paralip. c.
11. q. 30. Mult etiam temporis Regum anti-
quorum. Quæ omnia, inquit, in alijs pri-
mogenitis non similiter procedunt.

Hoc tamen discrimen inter regna, &
alios maioratus, nullum profecto est, ut
bene Molina. c. 6. citato à n. 16. ait. Ite-
rum sicut primogeniti Regum statim, ac

nascuntur, ius habent ad regnum pater-
num, ut illud ipsi obtineant morte patris, si
tunc superestites sint: ita primogeniti alio-
rum maioratum simile ius habent ad ma-
ioratum paternum. Quod autem primoge-
nitus, aut alius, qui proximè iure sanguinis
succellus est in regno, vivente regni pos-
sessore, iuretur, & acceptetur in futu-
rum Regem post mortem regnum tunc
obtinens, utique nullum ius novum illi
confert, sed solum est professio subdito-
rum, totiusque regni quoad proceres & pro-
curatores civitatum, ad id à civitatibus ele-

B C
ctos ac missos, quod verè illi cōpetat tale
ius, & quod ea ratione se alstringunt iura-
mento ad illum acceptandum & haben-
dum tunc in Regem, ne quisque aliqui,
aut, difficultas, circa id tunc oriatur: ius
autem illud ad regnum habuit vi gene-
rationis ex talibus parentibus, & vi ipsius
institutionis regni, & legum tunc à repu-
blica ea de re latarum, aut postea, tempo-
ris progressu, additarum, magisve explica-
tarum. Porro Regis filij quondam in His-
panijs Reges nuncupati sunt, ut Molina
vbi supra testatur se legisse in nonnullis in-
strumentis antiquissimis: postea verò in-
fantes dicti sunt, primogenitique, qui in

C
Regem, vivente patre iurabant, infante ju-
rado nuncupabatur: ante iuramentum verò
infante in regno successor dicebatur. Quod
autem primogenitus regni successor vi-
viente patre Princeps in Hispanijs nuncupa-
retur, refert Molina vbi supra n. 20. cœ-
pisse in Henrico tertio, qui, annuente pa-
tre Ioanne primo, Princeps appellatus est.
Accedente verò professione, ac iuramento
procerum, ac procuratorum civitatum,
appellatur Princeps iurado. Quando autem
successio in regno, aut in imperio, non est
iure sanguinis, sed electione, tunc electio
successoris, vivente Rege, aut Imperatore,
ius electio tribuit, ut Rex continuus, aut Im-
perator, sit, ac alius evit discellerit, ut est
notissimum. Ne verò regnum, aut impe-
rium, vacet, ac sint dissolutiones tempore
mortis antecessoris, ante mortem talis Re-
gis, aut Imperatoris, & quondam eligi suc-
cessor consuevit, & nunc circa Romanum
Imperium eligitur. Quodam verò sic ele-
ctus ad imperium, Cæsar, electivus Cæsar,
appellabatur: Imperator verò dicebatur
Augustus atque Imperator. Nunc verò ele-
ctus ad Romanum Imperium Rex Romanorum,
electivus Romanorum Rex nuncupatur.

Exclusio, tam hoc, quam præcedente dis-

N 4 crimine

crimine, quæ A costa inter regnum, & alios maioratus, constituit, ostenditque, tam in regno, quam in cæteris maioratibus, non succedi hæreditario, sed sanguinis iure, ac proinde in neutris locum habere representationem de iure communi introductam; eo quod illa in solis hæreditatibus sit sancta; expendendum est, num ex illis alijs capitibus supra. §. quanuis, commemoratis, representatio, aut aliquid ei a quipollens, quod representationem virtute non immerito possumus nuncupare, in successione in regno, aut in alijs maioratibus, reperitur. Etenim ad Rempublicam sibi constituentem regem, spectat leges, conditiones, ac ordinem statuere, quo in eo sit succedendum; & similiter ad principes, maioratus instituentes de bonis coronæ regni, attinet præferbere ordinem & modum quo in eis sit succedendum (sicut ad domantes etiam seuda spectat leges statuere, quibus in feudis sit succedendum) atque idem etiam pertinet ad priuatos, qui de patrimonialibus suis bonis maioratus instituent circa maioratus, quos ita institunt, horumque dispositioni est standum. Et licet, quando aliud non exprimitur, censendi sint velle, ut in maioratibus à se institutis eo ordine, ac modo, succedatur, quo in eo regno legibus, aut more, consuetum fuit in regno, aut in alijs similibus maioratibus succedi, integrum tamen illis est, aliū ordinem circa maioratus à se institutos statuere, illud est standum, ut lex. 40. Tauri in vltima sui parte, obseruat, ac commodatque ad ipsam rei naturam statuit. Rem autem hanc prius examinabimus circa successione in hoc Castellæ regno, & circa maioratus in eo institutos: deinde verò circa successione in regno Lusitano, & in maioratibus in eo institutis. Nec cuiquam videri mirum, aut molestum esse, debet, si ego, qui in hoc Castellæ regno, in ciuitate hac Conchenſi fui natus, & per triginta octo fere annos in Lusitania comoratus, ibique ea, quæ ad mores spectant, iuxta leges, & mores eius regni, ut par erat docui, explicando simul, quæ ad leges & mores huius Castellæ regni attinebant, in nostris operibus, quæ ad vtrunque regnum spectant, vltra ius commune tradam.

12 Quod ad successione in hoc Castellæ regno attinet, habemus legem egregiam, ac dilucidam, secundam tit. 1. part. 2. scriptam in præcedentibus relata: quæ modum succedendi in hoc regno præscribit,

A non quasi statutum tempore, quo lex illa fuit composita, & Partitis inserta, ut ex ipsamet lege constat, & disput. 576. latè expendimus; sed quasi modum statutum à tempore Pelagij, iure sanguinis; tametsi res in ea lege magis fuerit explicata. Atque ex ipsamet lege profectò constat, eum succedendi modum, non esse illum, qui de iure communi quoad representationem fuit in hæreditatibus statutus; alioquin ad ius commune se retulissent conditores eius legis: sed esse peculiarem circa successione in regno iure sanguinis: communem quidem cum ferè omnibus alijs nationibus, quæ ita Regem habent, quoad hoc quod regnum sit indiuisum, & in illo succedat primogenitus, sed non nisi post mortem patris, attamen peculiariter statutum, quoad reliqua in Hispanijs, ad euertanda mala, quæ fuerant experti, & poterant adhuc euenire. Modus autem est, ut successio semper esset per lineam rectam primogenitorum, ita scilicet, ut nato, aut concepto, vno primogenito post alterum, semper, qui natus esset post alterum, censeretur immediate vocatus ad regnū post antecedentes, seu in defectum eorū, nequē vnquam transitus esset ad collaterale, nisi

C deficiente omnino primogenito in eo ordine: atque tunc transitus fieret ad proximum & immediatum collateralem vltimum primogeniti in eo ordine. Itemque, ut femina admitteretur etiam ad eam successione eodem ordine & modo; sed semper masculus in eodem gradu, etiam si minor natu esset, preponeretur femine; si masculus, si masculus esset vltioris gradus: nam tunc femina, etiam minor natu, ei præponitur. Hæc omnia aperte significat lex. 2. citata, illis verbis. *E por escusar machos, males, que acacieron, e podian aun ser fechos, pasteron* (institutores videlicet huius regni iure sanguinis) *que el señoro del reyno heredassen siempre aquellos, que viniesen por linea derecha.* Atque exponendo, quid includeret, & quo pacto intelligeretur, additur *E por ende* (hoc est ideo) *establecieron, que si hijo varon no ouiesse, la hija mayor heredasse el reyno. E aun mandaron, que si el hijo mayor muriesse, si dexasse hijo, o hija, que ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella lo ouiesse, e no otro ninguno.* Peros, si todos felleciesen, de ouiesse heredar el reyno el mas propinquo pariente (vltimo videlicet possessori) que ouiesse, *señor do hombre para ello.* Hoc verò plus adhuc explicat. l. 40. Tauri, quæ est. l. 5. titu. 7. lib. 5.

nouæ collectæ, & sic habet. *En la successión del mayorazgo, aunque el hijo mayor muera en la vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quíe pertenecer (quod dicit, quia succeditur, non ei, qui maioratum tenet, si ad eum verè nō pertineat, sed ei, ad quem pertinet, esto alius eum tenet) si el tal hijo mayor dexare hijos, o nietos, o descendiente legitimo, estos tales descendientes del hijo mayor por su orden presie van al hijo segundo del dicho tenedor; o de aquel a quien el dicho mayorazgo pertenecia. Vbi vides semper sobolemi descendente ex primogenito obtinentis maioratum, ordine descendente ac primogeniture, anteferrí filio secundogenito, in defectum primogeniti, aut aliorum anteriorum primogenitorum descendendum ex eodem primogenito. Hæc autem iuxta. l. 2. citatam stabilitas, seu potius explanata sunt circa maioratus vniuersim huius regni lege illa. 40. Tauri. Cum enim, vt disp. 576. & alijs frequentibus, dictum est, instar regni huius, tanquā primi & supremi maioratus, ceteri in hoc regno censentur conditi, quando aliud ab institutoribus non est expressum, ac proinde ex legibus circa regni successiónem, fuerit semper quoad eorum successiónem iudicatum, quando non reperitur, fuisse aliud ab institutoribus expressum: atque leges Tauri potius sint explanationes anteriorum legum, quàm nouæ sanctiones, quæ de causis earum dispositiones se extendunt ad iudicandum iuxta eas etiam de ijs rebus, quæ ante illas actæ sunt, quando ipsimet legibus aliud non fuit expressum, vt habetur. l. 6. titu. 1. lib. 2. nouæ collectæ. vtiq; quæ in ea lege de maioratib⁹ in genere atq; vniuersim disponuntur, seu potius explanantur, de regno tanquam de maioratum capite, ac primo exemplari, similiter intelligenda sunt, quando aliud aparta ratione non fuerit comprobatum: neque est aliquis, qui neget, eam partem eius legis, à nobis relata, locum similiter habere in ipsomet regno.*

Ex his profectò liquidò constat, in hoc Castellæ regno, tam quoad successiónem in regno, vt legis secundæ citatæ, primæq; ipsius institutionis regni ab ipsamet republica, & vt conditionum quoad successiónem in eo tunc ab ea præscriptarum, quàm quoad successiónem in ceteris maioratibus instar illius, vt eiusdem legis secundæ, consuetudinisq; perpetuæ iuxta eam seruata, & vt postea. l. 40. Tauri, quado aliud non fuerit circa aliquem maioratum per-

institutorem illius perspicuè circa successiónem in eo dispositò; semper, post illius possessorem, eum tunc, ad quem de iure pertinet, vocari immediate primogenitum illius, ita scilicet vt masculus, etiam minor natus, præferatur femina; alioquin succedat femina; quæ in numero filiarum fuerit primogenita. Deinde, si talis primogenitus, aut primogenita, sobolem, saltè conceptam, relinquat, vocari immediate post eum, aut eam, primogenitum illius, eodem modo intellectum, huc anterior primogenitus superstes fuerit, tempore mortis possessoris maioratus, huc non. Quod si hic secundus primogenitus sobolem similiter habeat, vocari tertio loco primogenitum huius, similiter intellectum, esto pater, & au⁹, mortui fuerint ante illū primū legitimū maioratus possessorem. Et ita ordine quodam vocari semper primogenitos per lineam descendente, ita vt omnes collaterales antecessorum primogenitorum, censetur exclusi, eo posthabiti, eo ipso, quod nascitur vltior primogenitus in linea eo ordine descendente. Quando autem postremo primogenitus in eo ordine deest proles, tunc recurritur ad collaterales huic proximiorē, atq; adeo ad fratrem maiorē natū, & in defectū fratris, ad sororem maiorē natū, & vniuersim censetur immediate vocatus, qui illi fuerit proximior (modo dispositione sequente explicatò) præponendū semper masculum eiusdem gradus, etiam minorem natū, femina; alioquin femina proximior censetur immediate vocata. Atque ex illo collaterali incipiunt postea vocari iterū primogeniti per lineam descendente, modo explicato. Si verò sobole ipse careat, iterū ceteris vocatus collateralis ei proximior, præferendo in eodē gradu masculum femina; modo etiam explicato.

Vtrum autem successio hæc iuribus huius regni præscripta, tum in regno, tum etiam in alijs maioratibus, quando maioratus institutor aliud non expresit, vt scilicet primogeniti per lineam descendente modo explicato succedant, & præferantur ceteris, sic appellata successio per representationem anterioris, aut anteriorum primogenitorum, quando nepos possessoris maioratus, defuncto primogenito patre suo, excludit patrum suum, filium secundum genitū eiusdē possessoris maioratus, aut pro nepos, defunctis patre suo & auo, excludit eundem filium secundum genitum, suum patrum magnum, vtrum; inquam, talis suc-

cessio, sit appellanda per representationem, sanè dicerem, simpliciter, & absolute loquendo, non esse appellandam per representationem: quod appellandum, quia succedit, & excludit patrum suum, non nomine, & iure alieno, fictioneque iuris, quasi concedendo ad superiorem gradum patris, aut aui, defunctorum, succedit, sed succedit suo nomine ac iure proprio absque vlla iuris fictione, tanquam vocatus immediate ad regnum, aut maioratum, defunctibus anterioribus primogenitis, & tanquam prepositus ceteris consanguineis ultimi possessoris, idque ab ipsa met republica, dum regnum, legesque successionis in illo, constituit: aut ab ipso maioratus institutore, dum illum instituisse censetur iuxta leges, & consuetudines, regni, quando aliud non expressit, neque aliter ad maioratum vocavit. Quare sicut quando aliquis ad legatum aliquod, aut ad rem donatam, faceret similes substitutiones, aut vocaciones, sibi filij primogeniti, & deinde post illum, aut in defectum illius, nepotis primogeniti ex eo filio, & postea simili modo pronepotis primogeniti ex eo nepote, talis nepos, aut pronepos in defectu patris, aut etiam aui, non dicerentur succedere per representationem in eo legato, aut donatione, aui aut proaui, sed suo proprio nomine ac iure, tanquam vocati ab eo ad id immediate, in defectum suorum ascenderent, & tanquam antepositi ea in re ceteris filijs eiusdem aui, aut proaui: ita res habet in proposito. Virtute verò solum potest dici successio per representationem, ut à modo loquendi. l. 40. Tauri, & quorundam doctorum non dissentiamus. Qui enim suo nomine, ac iure, succedit tanquam immediate ab institutore vocatus, in defectum suorum primogenitorum, certè virtute eos representat, illorumque vicem subit, ac si, non solum gradum eorum, sed & qualitates haberet, puta aetatem, & reliqua, que ad obtinendum regnum, aut aliud maioratum, conferrent. Atque eatenus solum, præsertim in gradu descendendum, de quo loquimur, representationem admitterem: simpliciter verò eam admittere, etiam non arbitror, cum de iure communi, in eiusmodi rebus minime hereditarijs, præsertim individuis, locum non habeat: & cum iura huius regni immediate vocent ad successionem illius vniquemque primo genitorum per lineam descendentem, in defectum suorum primogenitorum, ut rela-

tum, explanatumque est. ^{2. Bull. in con-}
 A Tum, de successione in hoc Castellæ regno, & de maioratibus vniuersim in eo institutis, quando maioratus institutor aliud non expressit, hæc tenus dicta sunt, & similiter casu intelligenda, tum in alijs maioratibus de bonis coronæ regni institutis, tum etiam de bonis ab Henrico secundo donatis, quæ redeunt ad coronam regni eo ipso, quod ultimus eius maioratus possessor sine descendendis legitimis, masculinis, aut feminis, decedit, iuxta clausulam ejusdem Henrici, & l. 1. titu. 7. lib. 3. nouè collect. ut disput. 576. disput. est. Semper enim descendens per lineam rectam modo explicato, excludit patrum, ut dictum est. Lex quippe. 40. Tauri, de successione in maioratu vniuersim, sine vlla diffinitione, aut exclusione, nisi quando maioratus institutor aliud statuisse loquitur, ac proinde ad hos etiam maioratus se extendit. Præsertim, quia hi etiam censentur instituti instar regni huius, quoad successionem, etiam ante legem illam Tauri, eo ipso, quod contrarium non fuit expellum, ac proinde iuxta l. 2. titu. 15. part. 2. erat de eis, quoad successionem, iudicandum. Ita Molina lib. 3. de primog. c. 7. n. 12. Neque probò Acoffam de successione patrum, & nepotis, part. 3. n. 31. qui, cum confiteatur ita dicendum esse de eiusmodi maioratibus clausule regis Henrici post l. 40. Tauri, negat tamen idem fuisse dicendum ante legem Tauri, propter l. 2. titu. 15. part. 2. Porro doctrina aliorum circa successionem in maioratibus de bonis coronæ regni, quos Molina ubi supra citat, locum non habet in hoc regno; sicut locum habebit in alijs regnis, in quibus, que in hoc regno legibus citatis sunt statuta, minime fuerint sancta. Iuxta hæc approbata est sententia Panor. & Castrensis, quæ responderunt, in donatione facta à rege Castellæ cuidam Petro Afan de ribera cuiusdam maioratus sibi, & liberis suis, nepotem, & primogenito defuncto, præferendum fuisse patrum, propter representationem, quæ in regno Castellæ nepos representat, saltem virtute, suum patrem defunctum immeritoque ea sententia improbatum ab Emmanuele Acoffa ubi supra part. 1. n. 27. loquendo de hoc Castellæ regno, de quo illi loquebantur.
 Non etiam præbandam arbitror sententiam Molinæ lib. 3. de primog. c. 6. n. 29. & aliorum, quos refert, quatenus vniuersim
 sim

sim, ubiqueve locorū, aſſerit, inſtitutione primogeniti, ac maioratus, cenſeri modo expreſſicō vocatos primogenitos per lineam deſcendentem, atque idcirco à nepote, aut pronepote, ex filio maiore natu poſſeſſoris maioratus, antea deſuncto, excluſi filium ſecundō genitum eiſdem poſſeſſoris maioratus, proximiorē ei in gradu, in hoc quidem Caſtellæ Regno id ita planē dicendum eſſi, quando inſtitutor maioratus aliud non expreſſit, idq; propter ea quōd lege. 2. citat, & lege. 40. Tauri, ita ad regnum, & ad maioratus, vocantur immediate. Cæterum in alijs regnis in quibus nihil tale conſtitutum eſt, nullaq; talis viget conſuetudo, vt in Luſitania conſtitutum non eſt, neque viget talis conſuetudo circa maioratus de bonis patrimonialibus inſtitutos, ſanē id locum non habet, imō contrarium, vt dicetur. Licet enim in Luſitania primogenia & maioratus. hæc apelleantur, ſicut & in hoc Caſtellæ Regno, propterea quōd ad primogenitos poſſeſſoris conſueuerint ipſa inſtitutione derivari, dubium tamen manet, vtrum, mortuo primogenito ante mortem poſſeſſoris, ſobole relicta, is maioratus tranſeat ad nepotem ex tali primogenito, an verō ad filium ſecundō genitum eiſdem poſſeſſoris, qui inter ſuperſtites eiſdem poſſeſſoris filios, manet primogenitus, quia ante omnes eos genitus, & proximior eſt in gradu poſſeſſori, quam ſit nepos ille: ſicut etiam ad eundem filium ſecundō genitum tranſiret, ſi ille alius primogenitus mortuus eſſet, ſobole minimē relicta. Atque, vt videbimus, ita planē in Luſitania dicendum eſt, accommodatē ad iuris communis principia.

35 Aliud etiam, neque in alijs regnis, neque in hoc, probo, quod Molina vbi ſupra à. n. 37. ſubiungit. Nempe eo ipſo, quōd primogenitus poſſeſſoris maioratus naſcitur, eū iure primogeniturę, acquiri illi ſpem quamdam certam & incommutabilem, ac ius in habitu ad maioratus ſucceſſionē ſuo loco & tempore comparandam quod, quanvis, dum anterior poſſeſſor maioratus viuit, ſuſpenſum eſſe dicatur, ab eo tamen auferri non poteſt, ſed ad primogenitum ex ipſo vltieris procreatum, illud tranſmitti, atque, ratione huius tranſmiſſionis, cēſeri continuari, & extendi lineam ſucceſſionis in illam vltieris genitum, vt, antequam ille ſuccedat, maioratus non poſſit tranſire ad alium: ratione etiam eius iuris

A ita tranſmiſſi, arbitratore, filium ita vltieris genitum, ne potēſ poſſeſſoris, repræſentare perſonam patris prædeiuſſit, vt præſeratur patruſ in ſucceſſione eius maioratus. hæc ſanē magna ex parte ſunt commentitia, & falſa. Licet enim primogenitus poſſeſſoris maioratus, eo ipſo, quōd naſcitur, vi inſtitutionis maioratus, ac legum, ſeu conditionum quoad ſucceſſionem in illo præſcriptarū, comparet ius, & ſpem, ad ſuccedendum in illo; ius tamē illud, & ſpem, non tranſmittit ipſe ad primogenitum ex ſe vltieris genitum, non ſolum in alijs regnis, in quibus, vt dicemus, patruſ præſertur nepoti poſſeſſoris, ſed etiam in hoc, in quo nepos præfertur patruſ, ſed ius, & ſpes, quæ ex eo capite ille conſequitur, ſolum ſunt perſonalia ipſius, atque ad ſuccedendum, ſub conditione ſi ſuperſtes ſit tempore mortis poſſeſſoris maioratus, & ſub conditione, ſi nullam ad ſuccedendum in illo contraxerit incapacitatem: quōd autem primogenitus, ex ſe vltieris genitus, eo ipſo, quōd naſcitur, comparet in hoc regno ius & ſpem ſimilem ad ſuccedendum patri, & in deſectum patris ad ſuccedendum etiam aui, ſanē nō proſiſcitur ex eo, quōd comparet illa ex patris tranſmiſſione, ſed ex eo quōd immediate ex ipſa ſit inſtitutione regni, aut alterius maioratus illa comparet, ex legibus, ac conditionibus, quoad ſucceſſionem in illo præſcriptis, à quibus ad eam ſucceſſionem eo modo vocatur, vt dictum eſt: quæ ſit, vt ſtatim, ac naſcitur, illa comparet ex eo capite, non verō per mortem patris, ex tranſmiſſione neque ipſius patris, eo modo, quo hæreditas, & legata, ab alijs patri relicta, à patre in filios, & in alios heredes, dicuntur tranſmittere, aut eo modo, quo vnā cum reliquis bonis patri proprijs tranſmittitur ad heredes iura, quæ perſonalia ipſi nō ſunt, hoc eſt, ex ſpirantia cum ipſius perſona, tanquam partes hereditatis, bonorumque & ipſo hæreditibus ipſis obuenientium. Ridiculum ergo eſt, ex eo capite conſingere repræſentationem, quoad ſucceſſionē in regnis, aut in alijs maioratibus, vt ea ratione nepos, aut pronepos, ex primogenito poſſeſſoris deſuncto, excluſat patruſ ad ſucceſſionē in illis.

B C D Ex his facillè intelligitur, quid cenſendum ſit de ſententia illa Aluari Valfi, de iure ſimphy. q. 50. n. 44. quam Couar. de præſ. qq. c. 8. in editione Ceſaraugulaſi in calce. n. 6. reſert, & ait, de ea amplius delibe-

deliberandum. Constituit enim Aluar. Valaf. dicimen inter institutionem maioratus per ultimam voluntatem, & per contractum inter vivos. Quod, si maioratus contractum inter vivos sit institutus, nepos ultimi possessoris ex primogenito defuncto, præferatur patruo, filio secundò genito eiusdem possessoris: non quidem propter representationem, quam prohitetur non esse admittendam, sed quoniam filius primogenitus defunctus, spem, & ius, ad maioratum, vi contractus acquisita transmittit in filium suum primogenitum: eo quod spem, licet tenuem, quam ex contractu conditionali comparamus, transmittimus ad nostros posteriores, iuxta q. ex conditionali, inst. de verb. oblig. & l. is cuius, de act. & oblig. Sanè sententia hæc falsa est, & dicimen nullum. Siue enim institutio maioratus ortum habeat ex ultima voluntate, siue ex contractu, proculdubio vocationes & successiones in illo, sunt ex præscripto in ea ultima voluntate, aut contractu, ipsius institutoris, ab illoque successores vocati censentur, & accipere maioratum; non verò ab antecessore possessoris illius: neque quicquam ad eum maioratum institutione ipsa, siue per ultimam voluntatem, siue per contractum, vocatur nisi sub conditione tacita, si superlex sit tempore mortis omnia prius vocatorum, & capax sit successionis tempore, quo in eo ordine succedere debet; neque vocatur, nisi in tempus, quo ipse vixit, ut eo perfruatur, dominusque illius sit, in id solum tempus, & postea transeat ad alium ultoribus vocatum institutione ipsa, iusque & spes vniuscuiusque eorum, vi talis institutionis ac vocationis, personalia illius sunt, cum ipsoque expirant, neque ab eo transmittuntur ad alium. Est verò latum discrimen, interius, & spem, quæ ego comparo ex contractu mecum sub conditione in meum solum commodum celebrato; & interius, & spem, quæ varij comparant dispositione ex contractu, quo quis ad aliquod ordine quodam eos vocat, quos vult, ac tunc paciscitur, ut in eo succedant, ita ut res illa ordine quodam deriuetur ab uno ad alium, iuxta modum & conditiones ab ipso institutore tunc præscriptas. Ius, quippe, & spes, quæ ex priori illo contractu comparantur, sunt mea propria, & peculiaris, quæ proinde, ut & cetera mea bona, atque ex pacto & proindia, ac proinde in eis locum ex eo capite non esse repræ-

A spe ex contractu comparata, loquuntur duo illa iura citata. Iura verò alia, & spes, quæ alij ex ea dispositione & contractu comparant, sunt vniuscuiusque eorum, ut, si superlex sit, quando anteriores omnes mortui fuerint, res illa, in solum tempus vite ipsius, ad ipsum deveniat, & aque perfruatur, posteaque transeat ad alium; non ex dispositione huius possessoris, sed primi institutoris, vi institutionis, ac vocationis à principio ab ipso institutore præscriptarum: quare iura illa, & spes, personalia sunt cuiusque eorum, cum eisque expirant, neque illa transmittunt ad alios.

B Illud verò Aluaro Valasco dabo, ex ipso met contractum tunc, & ex circumstantijs concurrentibus, expendendum esse, num institutoris mens, & intentum fuerit, præferre nepotem ex primogenito defuncto, ac primo loco vocato, patruo talis nepotis filio secundò genito institutoris; an non. Si enim, causa matrimonij cum aliqua vxore, institutus fuit maioratus contractum inter vivos in filio primogenito, qui eam ducturus erat vxorè, sub hac forma, quod scilicet pater instituebat eum maioratum in eo suo filio, ipsi, & posteris illius, vtrique esto filius, suscepta prole, moreretur ante patrem institutorem ac possessorem maioratus, nepos ex tali filio præponendus esset patruo, filio secundò genito eiusdem institutoris, etià in Lusitania, quoniam institutio illa fuit in filio illo primogenito, & in sobole ipsius, quam totam institutor præferre intendit ceteris omnibus suis filijs, & consanguineis, gratia eius matrimonij celebrandis: postea verò in sobole vltorius deriuata ex eo filio primogenito, nepos quicumque ex filio primogenito mortuo ante vltimum possessorem, non præferretur in Lusitania patruo, filio secundò genito eiusdem possessoris, ut dicemus: quoniam in Lusitania non est representatio, neque ceterus vocatio facta de primogenito in primogenitum per lineam descendente, ut in hoc Castella regno; neque, quod patruus præferretur tali nepoti, pugnant cum illa prima institutione: quippe cum patruus ille de sobole esset primogenitus, in quo sub illa forma facta esset eius maioratus institutio.

D Ex dictis confirmare possumus, nec regna, nec maioratus alios, hereditates esse, nec deferri iure hereditario, sed sanguinis, atque ex pacto & proindia, ac proinde in eis locum ex eo capite non esse repræ-

hereditationis quod hereditates sint, iureque hereditatis deferantur. Item, cum regni & republica emanarint in primos reges, & tam in illis, quam in reliquis maioratibus succedatur, non ex præscripto & voluntate anterioris possessoris, neque ex iure aliquo ab antecessore, aut ab aliquo intermedio, transmissio in eum, qui succedere debet, sed in eis succedatur ex præscripto, vocationibus, & ordinationibus reipublicæ sibi Regem constitutis, aut ex præscripto & vocationibus instituentis maioratum, ut ostensum est: neque aliquis successorum illud, dominiumque illius acquirat, nisi solum in tempus vite sue, qua finita, transit ipso iure in sequentem vocatum a republica, aut ab alio institutoris, ut eiusdem vocationis, ac institutionis, ut etiam explanatum, probatumque est: quidquid sane constat, neque regnum, neque alios maioratus, esse hereditates transmissas & derivatas a possessoribus eorum in successores, nec proinde successores iure hereditario succedere in illis, sed sanguinis, atque ex pacto & providentia primi institutoris.

- 39 Quia verò, neque ut in hereditates, neque iure hereditario, in eis succeditur, sed ex pacto & providentia primi institutoris, qui consanguineos ultimi possessoris proximiores (aut etiam inter eundem remotiores, pro suo arbitrio, & beneplacito) absque ulla termino ac limite vocat, inde cernitur, quod, cum ab intestato in hereditatibus solum succedatur usque ad decimum gradum, & deficientibusque consanguineis usque ad decimum gradum, ac coniuge defuncti, hereditates vacent, ac pertineat ad fiscum, ut disp. 164. dictum est; in regnis tamen, & in alijs maioratibus, censentur vocati consanguinei ultimi possessoris, etiam ultra decimum gradum in infinitum, ut communis doctorum sententia merito asserunt, neque ideo vacent, & devolvantur ad fiscum, quod superstes non sit consanguineus ultimi possessoris usque ad decimum gradum.

De dictis totis hæc dispositiones facillè constat cessare multa, quæ Molina. 3. lib. de primog. c. 6. & 7. docet circa representationem quæ descendentes suos ascendentes representant ad excludendos suos paternos in successione in Regno, & in alijs maioratibus, iuxta iura huius Castellæ regni item quæ ea, quæ docet circa transmissionem in utrisque primogeniti defuncti in alium, ut posterior, vel eius comparet, vel representant

et suum antecessorem, ad succedendum anteriori possessori in via recta, excludendumque patrum filium eiusdem possessoris.

SUMMARY.

1. **D**VBIVM proponitur & explanatur, num, sicut in alijs maioratibus huius regni admittitur representatio in linea collateralis, eaq; maior, quam in hereditatibus conceditur de iure communi: ita in ipsa successione in corona huius regni admittenda sit representatio in linea collateralis.

2. Non esse admittendam representationem illam in linea collateralis quoad successionem in hoc regno, sed succedere proximioris in gradu, præponendo in eodem gradu masculinum femine, & maiorem natu, minori natu, validissimo argumento probatur.

3. Molina contrarium affirmat, & quibus argumentis ducatur.

4. In successione in hoc Castellæ regno, nulla in linea collateralis admittitur representatio, sed semper succedit proximior in gradu, præferendo masculinum femine, & maiorem natu, minori natu.

5. Locus non est representationi in linea collateralis in maioratibus huius regni creatis ante legem. 40. Tauri.

6. In maioratibus huius regni, quando aliud instituitur non disposuit, deficientibus omnino descendensibus ultimi possessoris, quo ordine, & quantæ cum representatione succedant collaterales illius.

7. Successionis is modus, ac representationis, quantum à iure communi exoritur.

8. Idem representationis modus locum habet in anteriori gradu, hoc est, in descendensibus ex patris, & ex patris magnis, & ita consequenter.

9. Idem succedendi modus & representationis intelligitur, esto collateralis comparatione ultimi possessoris, neque descendens sit primi institutori, neque etiam collateralis.

10. Representatio legi. 40. Tauri in linea collateralis introducta, non est representando solum gradum progenitoris, sed personam ipsam, locum illius cum omnibus suis qualitatibus subeundo, ad alios excludendum, quos patens ipse exclusisset.

11. Qui representando personam succedit, si representatus incapax ex ætate morte, ipse quoque incapax similiter est, & excluditur à maiore, qui verò vocatus ipse succedit, ut in linea descendens in hoc regno, & proximior

mior in linea collateralis ultimo possessori, in-
capacitas progenitoris ipsi non nocet. si ipse
incapax etiam non sit.

12 Successor in linea transversali esse debet de stir-
pe institutoris maioratus, aut eius, in quo
primò fuit institutus, vel de familia eorundem.
Si enim ultimo possessori de stirpe proximior
de aliena familia, ut frater solùm uenerint,
qui non sit de eiusmodi familijs, succedit qui
de familia fuerit proximior, licet, remotior
in gradu ultimo possessori.

13 Successionis ordo explicatur in maioratibus,
similiter seruatur in hoc regno in successio-
nibus in fendis, capellis, emphyteusibus, iure
patronatibus, & in alijs similibus rebus, que
in diuisa ad unum deueniunt.

In regno, & in alijs maioratibus, Ca-
stella, quosque collaterales succe-
dant, admittendaq; sit representa-
tio in ea successione. Et nunc succe-
dat proximior ultimo possessori.
Disp. 627.

NE longitudo disputatio-
nis tadium ac confu-
sionē pariat, hæc, & duæ
sequentes disputationes,
a precedente separandæ
sunt. Quod uero ad suc-
cessionem in regno atti-
net. Lege. 2. titu. 15. part. 2. ex prima regni
institutione tempore Pelagij, & ex consue-
tadine iuxta eam seruata usque ad tempo-
ra editarum legum Partitarum, solum com-
perimus dispositum, quod deficientibus
omnino successoribus in regno per lineam
rectam descendantium, modo disputatione
precedente explicato, succedat in eo
proximior consanguineus collateralis. Sic
enim ea lex habet. Pero si todor estas (lineam
videlicet descendantium) fallieressen, deue-
redar el reyno, el mas propinquo pariente, que
omiesse, siendo ome para ello, no auiedo brecho
cosa por que lo deuiesse perder. Lege uero. 40.
Tauri, que est. l. 5. tit. 7. lib. 5. noue collect.
postquam circa maiorat' in genere, quoad
successione descendantium, sic fuisset dispo-
situm; En la successiõn del mayorazgo aunque el
fijo mayor muera en vida del tenedor del mayoraz-
go, o de aquel, a quien pertenece, si el fijo mayor
dejare fijo, o nieto, o descendiente legitimo, effor-
tales descendientes del fijo mayor por su orden

A preferan al fijo segundo del dicho tenedor, nado
aquel, a quien el dicho mayorazgo perteneciere.
Postquam, inquam, hæc, quoad successio-
nem descendantium disposita sunt, ut dis-
putatione precedente relatum, explanatur
que est, protinus quoad successione col-
lateralium subiungitur. Et quod non solumen-
te mandamus, que se guarden, y platiquen, en la suc-
cessiõn del mayorazgo a los descendientes, pero
aun en la successiõn de los mayorazgos a los tras-
versales: de manera, que siempre el fijo, y sus des-
cendientes legitimos por su orden, representen la
persona de sus padres, aunque sus padres no ya
succedido en los dichos mayorazgos. Saluo si otra
cosa estauiere dispuesta por el que primeramen-
te constituyo y ordeno el mayorazgo: que en tal
caso mandamos, que se guarden la voluntad del que
lo instituyo.

B Dubium uero non parui momenti est,
num in successione collateralium in coro-
na ipsa regni Castellæ, locum etiam habeat
hæc representatio lege hac. 40. Tauri con-
stituta in successione collateralium in alijs
eiusdem regni maioratibus: que sanè
representatio longè maior est, quam ea,
que de iure communi admittitur in suc-
cessionem in hereditatibus.

C Ut enim disputa-
tione precedente dictum est, soli filij fra-
trum defunctorum admittuntur ad succe-
sionem ab intestato cum patris suis, fratri-
bus eius, cui est succedendum, non uero
nepotes: ad succedendum uero possessori
maioratus, qui descendantibus caret, non
solum admittitur filius primogenitus, fra-
tris maioris natu prædefuncti, & præse-
ratur ceteris patris, sed etiam admittitur ne-
pos, filius illius, si pater ipsius sit etiam de-
functus, quin & pronepos; imò uero, in de-
fectum proles masculinæ, admittitur filia
talis fratris, & neptis, aut proneptis, que
representent antecessores suos iam antea
defunctos.

D In partem negatam, quod scilicet in suc-
cessionem collateralium in ipso Regno, lo-
cum non habeat representatio, sed solum
succedat collateralis, qui re ipsa, atq; sine
ulla fictione, repertus fuerit proximior ul-
timo possessori, præferendo semper mas-
culum eiusdem gradus, etiam iuniorem,
feminæ, & inter masculos, maiorem natu
minori, atque inter feminas, suaderi po-
test. Quoniam lex. 40. Tauri nullam de
Regno fecit mentionem, sed de maioratibus.
Et quoniam. l. 2. titu. 15. part. 2. pecu-
liariter statuerat circa successione in Reg-
no ut, deficientibus omnibus descenden-
tibus

tibus ultimi possessoris, succederet sanguineus superflus illi proximior (id enim significant verba illa: *et mas propinquo pariter, que ouisset*) quod planè verè propinquo rem sonat ac significat, non verò per representationem & fictionem. Praefertim cum consentiat ius commune; quandoquidem disputatione praecedere est ostensum, regnum nò esse hereditatem, neque in eo succedi iure hereditario, sed sanguinis, ac proinde locum non habere in eo representationem, non solum vltra filios fratrum in linea collateralis, sed nullam, de iure communi: quare nulla admittenda est in vnoquoque loco in corona regni, nisi quatenus expressè ac dilucide statuta comperiantur eo in loco corona regni.

Contrarium affirmat Molina lib. 3. de primog. c. 7. n. 17. iunctis ijs, quæ dixerat. c. 6. n. 4. & rursus. a. n. 23. Nempe, etià in successione in corona huius regni, locum habere representationem, etiam ad succedendum ex linea collateralis, eamque tam latam, quam lata. l. 40. Tauri definita est; validumque ex ea lege esse argumentum à ceteris maioratibus ad regnum: sicut è contra, validum est argumentum, validumque erat antè eam legem Tauri, ex dispositione. l. 2. titu. 15. part. 2. à regno ad reliquos maioratus, quando aliud peculiariter non reperiretur dispositum circa aliquem eorum in particulari.

Argumentis primis.

Ducitur, quonià non solum reliqui maioratus (quando aliud circa aliquem eorum in particulari, non fuit à primo illius institutore expressum) consentiunt constituti ad exemplar, & iuxta leges & consuetudines supremi eorum, nempe regni; sed etiam lex. 2. titu. 15. part. 2. quoniam de solo regno videtur loqui, intelligenda est, etiam loqui (ex ipsius sententia) etiam de alijs maioratibus, vt multis à n. 4. citato probare conatur.

Secundum

Item, quoniam lex. 40. Tauri nihil de nouo statuit, sed ad tollendas difficultates & praescindendas lites circa maioratus, ex his, quæ de regno expressè erant statuta, & de reliquis maioratibus similiter intelligebantur, consuetudine quæ erat recepta, ad maiorem explanationem id totum expressè ac definiuit, quod in ea continetur. Leges quippe Tauri, nò correctorie sunt eorum, quæ antea erant de iure communi Cesareo, vel de iure regio, aut quæ consuetudine erant recepta, sed declaratorie, vt constat ex illis verbis proxijs: *et legibus Austriæ mensis de-*

claraciõ. Et rursus. viessen y declarassen, lo que por ley en las dichas dadas se auia de guardar. Quæ de causa leges Tauri, non solum se extendunt ad dirimenda ea, quæ post illas facta sunt, sed etiam ad dirimenda ea, quæ ante eas sunt facta, & de illis iuxta eas est iudicandum, quando aliud legibus ipsis non fuerit expressum, vt habetur. l. 6. titu. 1. lib. 2. noue colle. & disputatione præcedente relatam est. Quo fit, vt ea omnia, quæ l. 40. Tauri sancita sunt circa successiõnem in maioratibus, etiam in linea transfuersali, similiter intelligenda sint circa successiõnem in regno, validumque sit ex ea lego argumentum à maioratibus ad regnum.

His tamen non obstantibus, arbitror, partem negantem dubij propositi omnino esse veram, non solum propter validum illud argumentum in illius confirmationem à nobis supra cõfectum, sed etiam propter hæc alia. In primis, quoniam in ipsa institutione regni, & modi successiõnis in illo, nò per electionem, sed iure sanguinis, quæ tempore Pelagij ab ipsamet republica facta est, & quæ. l. 2. titu. 15. part. 2. fuit expressa, sanè nulla representatio in linea collateralis sancita fuit, vt ex ipsamet. l. 2. citatis perspicue constat, nedum tanta, quantum postea. l. 40. Tauri in linea collateralis constituit, vtens verbo, *mátem*, quæ segun de y platique aũ en la successiõ de los mayorazgos a los transfuersales, tanquam rem de nouo ea lege statueret, & non quasi explicaretur quid res ipsa haberet, seclusa ea dispositiõne ac lege. Principes autem, consilarijque ipsius, nihil de nouo possunt statuere circa successiõnem in regno à republica ipsa statutam, aliquid augendo, aut minuendo, vel etiam declarando, quo ius vni tribuitur, aut ab alio auferatur, etiam in possessionem, sed id ad rempublicam totam spectat, antequàm alicui ius acquiratur, & neque respublica ipsa id potest, postquam iam ius fuerit alicui acquisitum vi primæ regni institutionis. Quare, esto lex. 40. Tauri intendisset comprehendere regnum ea sanctiõne (quod tamen est falsum) sanè id omnino esset inuálidum. Deinde, quoniam ex postrema parte eiusdem legis. 40. Tauri liquidd collat, eam sanctiõnem locum non habere in successiõne in ipso regno, esto in ea lege nomine maioratus regnum etiam comprehenderetur, ea enim pars sic habet: *Sálo si otra cosa estuviere dispuesta por el que primeramente constituyo y ordeno el mayorazgo, que en tal caso que-*

temor

remos, que se guarde la voluntad del que lo instituyo. Porro respublica constituens regnū hoc Castellæ, & modum successione in illo, à principio statuit, vt, deficientibus omnibus successoribus descendentibus ultimi possessoris, succederet; qui illi reperritur proximior in linea collateralis, vt habet. l. 2. titu. 15. part. 2. ac proinde easpius tunc voluntas est seruanda, iuxta ultimam partem legis. 40. Tauri, & non, quod in secunda parte eiusdem legis circa representationem in linea collateralis est dispositum: quoniam ea intelligitur solum, quando aliud à principio non fuit dispositum.

Ad primum
argumen.

Ad primum verò, vnde Molina ducitur ad suam amplectendam sententiam, consistendum est, reliquos maioratus ad exemplar regni huius fuisse constitutos, atque iuxta leges illius, quando aliud non est expressum; negandum tamen est, eam legem 2. de alijs maioratibus, quàm de regno, loqui, neque id conuincunt, quæ Molina. 2. 2. 4. citato adducit: tamen si faueant, vt instar illius, reliqui maioratus censendi sint instituti, atque iuxta leges de regno latas, quando aliud non est expressum. Et quauis id totum admitteremus, nihil pugnaret contra nos: quoniam solum inde colligeretur, validum esse argumentum ex lege illa secunda de regno ad alios maioratus, quando aliud non esset expressum, quod nos non negamus.

Ad secundum
dum.

Ad secundum negandum est, legem. 40. Tauri nihil de nouo statuisse: id enim, quod de representatione illa tam lata in linea collateralis statuit, ac præcepit, vt deinceps seruaretur in successione in maioratibus, quando aliud circa eorum aliquem non fuisset expressum, proculdubio de nouo fancitum fuit: cum, neque de iure commune, neque de iure regio, fuerit vnquam antea auditum, aut constitutum, etiam in hereditatibus; neque comperitur aliquem ex doctoribus, talis vnquam fuisse opinio: nis: ad prescindendas quippe difficultates, & lites, & ad æquandum, saltem per representationem, modum succedendi in maioratibus in linea transversali, cum modo succedendi in linea descendentiā, fuit de nouo constitutum. ac præceptum, vt seruaretur, quando aliud non fuisset, expressum in prima maioratus institutione. Ad id verò, quod vterius subiungitur, dicendum est. Quauis leges Tauri maxima ex parte sint declaratorie, ita tamen esse declarato-

rias, vt non præcisè declararent, quid iuxta antiquiora iura, & consuetudines, sit dicendum, sed etiam, pro potestate, quam idem legislator, habet, statuant in nouando, addendo, ac minuendo. Atque de eiusmodi declaratione sermo est illis verbis. *Antea mensefer declaratione quod satis innuunt illa alia verba, videsse y declarassen, lo que por lei (noua scilicet, que cōderetur) en las dichas dadas se auia de guardar.* Circa id verò, quod vterius subiungitur, iam luce clarius est ostensum, secundam partem eius legis. 40. non comprehendere regnum hoc Castellæ, vt potest exceptum postrema parte: quæ ex l. 6. titu. 1. lib. 2. nouæ collect. non sequitur, eam secundam partem legis. 40. Tauri locum habere, etiam in hoc Castellæ regno ante eam legem constituto, aut eam partem declarationem esse legis. 2. titu. 15. part. 2. quoad illa verba. Però si, todos estos fuesse, deue heredar el reino el mar propinquo pariente, que ouiesse. Sanè ea secunda pars legis. 40. Tauri locum absque illo dubio habet in maioratibus post eam legem institutis: quoniam princeps, ad prescindendas lites, & difficultates, potuit disponere, vt maioratus, qui deinceps instituerentur, ita censerentur instituti, relicta potestate institutoribus, vt, si aliud seruari vellent circa maioratus, quos deinceps instituerent, id exprimerent, & staretur ipsorum dispositioni ac voluntati.

Vtrum autem locū etiam habeat in maioratibus priuatorum ante eam legem creatis, an potius sit de illis iudicandum, vt de regno hoc Castellæ, ad cuius exemplar, & iuxta cuius leges censendi absque dubio sunt instituti, seculis ea posteriori lege Tauri, quando institutores aliud non expresserunt, ita scilicet, vt nulla sit representatio in linea collateralis ad succedendum in illis. Certè non modicum continet difficultatem. Et quod in illis locum habeat secunda pars legis. 40. Tauri, persuadere videtur. l. 7. titu. 1. lib. 2. nouæ collect. Contrarium nihilominus mihi videtur longè æquius, & probabilius: quoniam princeps, sine causa urgente, mutare non potest antiquas institutiones maioratum, auferendous ab eis, qui iuxta eas succeduri erant in eis maioratibus, & tribuendo illud alijs, atque infringendo, & cassando, dispositiones, & voluntates ea in parte eorum, quæ maioratus instituerunt: nulla autem erat ratio sufficiens, qua princeps lege illa Tauri, id efficere circa maioratus antea instituta

1051

tos: quare dicendum arbitror, secundam illam partem legis. 40. Tauri, intelligendam esse solum de maioribus possessoribus, etiam si illi non sint, ut in re proposita sequetur: talis enim casus per Epiphaneam, legum interpretem, intelligendus est exceptus ab ea lege: quoniam, si lex illum intenderet comprehendere, aequa sane non esset, vimque proinde legis, quoad eum, non haberet.

Quod ad eandem secundam partem legis. 40. Tauri, circa reliquos maioratus, qui regnum non sunt, attinet, observandum est. Illam perspicue admittit representationem in linea collateralis ad succedendum ultimo possessori, quando defuncti omnino descendentes ex illo, qui succedere possint. Quare, si sint multi collaterales tunc ultimi possessoris, ad discernendum, quis eorum succedere illi debeat in tali maioratu, quando aliud in successione eius non statuit prius illius institutor, attendendum est, non ille habeat, aut habuerit, fratres. Et quidem, si superites sit frater masculus maior natu comparatione ceterorum, is, sine ulla representatione, illi succedit, ut coniunctio ipsi prae ceteris. Si vero sit defunctus, & reliquit sobolem, tunc si filius masculus maior natu illius, inter filios masculos, sit superites, is succedit, representando personam patris sui, & excludit patrum omnes, proximiores in gradu possessori ultimo quam ipse sit. Quod si filius mortuus est, reliquit sobolem, filius similiter eius succedit, representando personam patris, & sui, & excludit reliquos omnes. Et ita consequenter descendens vltimus masculus in defectum huius, succederet, representando personam patris, sui, & proximiorum. Mortuo ultimo possessore maioratus sine descenditibus attendendum est, quis fratrium ipsius fuerit illi coniunctior, iuxta ferendum semper masculos feminis, & inter masculos, iudicando maiorem natu communiorum defuncto, quam maiorem, & similiter inter feminas. Et semper coniunctior hoc modo, praefertur ceteris fratribus, si existeret. Si vero non existeret, sobolem resequat, singuli de ea sobole, res representando personam illius, praefertunt ceteris fratribus defuncti, & totius illorum sobolis. Ita quod, si habuit filium masculum maiorem natu ceteris, hic rursus, &

tota soboles ipsius, eodem modo praefertur ceteris, ipse quidem, representando patrem suum, & sobolem ex suo ordine, proponendo in quibus eundem gradum feminis, & maiorem natu eiusdem sexus minoribus, representando patrem & avum, praefertur ceteris, tam patris, fratribus patris sui, quam patris magni, & fratribus sui sui. Et ita consequenter eo modo, quo in linea descenditum disputatione praecedente, est explicatum, semper sobolem totam eius, quoad maioratum, ulterius vocatur improprie, praefertur reliquis in linea descenditum ex eodem ultimo possessore. Atque hoc plane est, quod perspicue intendit, & disponit, secunda pars legis. 40. Tauri collata cum prima eiusdem legis parte.

Hinc intelliges, secundam partem legis. 40. Tauri, esse non maiorem statueret representationem in linea collateralis, quam de iure communi statuta sit in successione iure hereditario, multum exorbitare a iure communi. In primis enim, ius commune solum admittit representationem in hereditariis: haec vero lex eam admittit in maioribus, in quibus, non hereditatio, sed sanguinis iure, atque, ex pacto & promissione, succeditur. Deinde, ius commune in linea collateralis solum admittit representationem, ut quoad filios fratrum priorum defunctorum: haec vero lex eam extendit ad nepotes & ad omnes alios fratrum descendentes, licet de iure communi non reperitur representatio ad excludendos patrum, sed solum ad succedendum aequaliter cum ipsis (non tamen omnino aequaliter, sed patris succedentibus per capita, & aliis solum per stirpem), nisi consobrini sint filii fratrum ex utroque latere coniunctorum, & patris sint fratres ex altero tantum latere coniuncti: nam tunc consobrini ens omnino excludunt, ut disputatione praecedente dictum est: haec vero lex admittit representationem ad omnino excludendum a successione in maioratu patrum ex utroque latere coniunctos, ut in maioratu possessori, praeterea, iuxta Azonis, & veriorum sententiam, ius commune solum admittit, ut consobrini representent patres suos ad succedendum una cum patris in hereditate defuncti: secus autem, ut soli consobrini filii defunctorum fratrum, succedant patrum: nam tunc non succedunt nisi stirpes representando patres suos, sed succedunt per capita, id est in successione

cessione in hæreditatibus est lege definitum in hoc Castelle regno, ut disputatione præcedente dictum est: hæc verò lex Tauri de præsentatione admittit ad succedendum in maiori, etiam si nulli superstitibus sint fratres ultimi possessoris maioris, sed soli cõsobrini ex multis fratribus, atque adeò, si ex fratre maiori defuncti superstitibus sit vnus filius minor natus, quàm sint filij ex alijs fratribus, aut superstitibus sit sola filia, illa representando patrē suū, fratrē maiore defuncti, excludit a maiori filios mascululos, etiā nati maiores aliorum fratrum minorū defuncti: cum tamen si locum non haberet representatio, filij mascululi minorū fratrum, excluderentur scilicet illi, filii fratris maioris, etiā si essent natu minores, quàm illa, & filij maiores gæte fratris defuncti nati minoris, excluderent filium mascululum minore natu fratris nati maioris defuncti: quod quidem in successione in maiori, quādo locum non habet representatio, ex ijs, qui patres sunt gradu, mascululos, etiā minor natus, præfertur scilicet: & inter mascululos, qui maior est natu, præfertur minori natu.

Dubium.
8

Dubium est, vtrum, iuxta eandem secundam partem legis. 40. Tauri, admittenda sit representatio, ad succedendum in maiori, in vteriori gradu, quàm fratri. Vt, si possit in maiori, nec fratres habeat, nec defuncti ex fratribus, habeat tamē patruos, vtrum, ad succedendum in eo maiori, filius patris, nati maioris defuncti, aut, in defectu illius, filia maior talis patris, representet patrē suū: & excludat reliquos patruos, & soboles ipsorum: & similiter nepos, aut neptis, talis patris maioris defuncti, representet patrē suū defunctū, & autem, ad excludendos patruos, & soboles reliquā eorū. Eodē modo, si is possessor maioratus, neque patruos habuit, habuit tamē plures patruos magnos, fratres autem suū, cum filius patris magni maioris nati defuncti, aut filia, in defectu filij, representet patrē suū: & excludat reliquos patruos magnos, & totā eorū sobolē. Ad hoc respondendum arbitror affirmatè: quoniam ea secunda pars de linea tota collateraliter loquitur indistinctè, vt, quādoquāque, pater avus, aut proavus, alicuius, si superstitibus esset, succedat in maiori esset vltimo illius possessoris, & excludatur erat reliquos, filius eius, & in eius defectu, nepos, & in defectu nepotis, pronepos, & ita consequenter, representet personas suarū antecessorū defunctorū, perindeque, succedat, reliquosque, excludat, atque, succedere, & ex

eciso.

A cluderet illi, quorū personas representant: ubi enim lex non distinguit, neque nos distinguere debemus: præsertim quando dispositio tota à iure cõmuni exorbitat. Consentit Molina lib. 3. de primog. c. 7. n. 11. in calce conclusionis. tamen illi addat, debet ratiō de hoc esse, quando casus cõtingit.

Dubitant doctores, vtrum trāsueriales de quibus secunda pars legis. 40. Tauri loquitur, ita debeat esse trāsueriales vltimo maioratus possessori, cui est succedendum, vt nihilominus esse debeant descendentes primi maioratus institutoris: an vero satis sit, si trāsueriales etiam sint comparatione institutoris. Ad quod dicendum est intelligendum esse de quibuscumque, trāsueralibus vltimo possessori, siue descendentes sint primi institutoris, siue non, sed trāsueriales, aut etiam prorsus extranei. Lex enim illa absolutè, & absque vlla distinctione loquitur de successione trāsueralium: quod proculdubio intelligendū est, vltimo possessori, vt satis lex ipsa innuit: & quoniam lex. 2. tit. 15. part. 2. de trāsuerfali proximioris cõsanguineo vltimo possessori regni loquitur: & de eodem trāsuerfali est eodē modo intelligenda lex. 40. Tauri: præsertim cum reliqui maioratus, quoad heri possit, cessandi sint creati in statū regni, vt sapè dictum est: Cum itaque, lex illa de successione in linea trāsuerfali loquitur, & admittit in ea lineā, & successione, absolutè, & sine restrictione, representatione, vtique; neque nos restringere, & distinguere debemus. Vnde, si primus maioratus institutor instituit maioratum in fratre, aut in filio fratris, quod ipse descendentibus careret, certè, quādo aliquis possessor eius maioratus, temporis progressu, descendentibus careret, is institutor vocasse est censendus collateraliter talis descendens, esto collateralis etiā esset, & non descendens, primi ipsius institutoris. Si item maioratum instituit in extraneo, & tandem maioratus deveniret ad possessorē, qui descendentibus careret, vocasse esset censendus collaterales eius possessoris: qui tamen (sicut & reliqui ante cessores possesores eius maioratus) esset extranei prorsus cõparatione institutoris. Rem hanc disputant copiose Cozar. de pract. q. c. 36. n. 10. Molina vbi supra. n. 3. & A costa de successione patris & nepotis, part. 2. n. 29. & 3. part. n. 59. nobiscumque consentiunt, tamen non loquuntur de collateraliter cõparatione vltimi possessoris, qui cõparatione primi institutoris, neque descendens.

Dubium.
9

Dubium.

